

KÖLCSEY UTCAI ÉS LIGETI SORI ÓVODA

JÁTÉKVARÁZS

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2018

Módosított: 2020.10.16.

Módosítva: 2021.09.06.

Intézmény OM azonosító száma: 028052	Készítette: A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda nevelőtestülete
Legitimációs eljárás – Az érvényességet igazoló aláírások	
Az Nkt. 26§ (1) bekezdése alapján a Pedagógiai Programot a nevelőtestület a 1/2021.(IX.6.) határozatszámon elfogadta Nevelőtestület nevében névaláírás	A Pedagógiai Program módosításának tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak Szülői szervezet elnöke
A 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 118.§ (3) a) az óvoda szakmai munkaközösségének nevében szakmai véleményt nyilvánított Szakmai munkaközösség vezető	A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat nevében véleményt nyilvánított: Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke Ph
A 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 128.§ (8) az Egészségügyi szolgálat nevében véleményt nyilvánított: védőnő	
Az Nkt.26§ (1) bekezdése alapján a Pedagógiai Programot az óvoda vezetője 1/2021 (IX06.) határozatszámon jóváhagyta Intézmény vezetője	
<u>Intézményvezetői nyilatkozat</u> Az intézmény felelős vezetőjeként nyilatkozom, hogy a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda működését meghatározó Pedagógiai Program 2021.09.06.-i módosított rendelkezéseinek érvénybe lépésével a Fenntartóra, többletkötelezettség nem hárul. intézményvezető	
A fenntartó az egyetértését megadta a2021. (.....) Ökt. vagy más fenntartói határozatszámon Fenntartó, nevében névaláírás	
Érvényes a kihirdetés napjától 2021 visszavonásig	
A dokumentum jellege: nyilvános	
Megtalálható: az óvoda honlapján: www.kolcseyovi.hu	
Verzió szám:	Készült: 2 eredeti példány
Iktatószám:	/2021

Tartalom

I. Bevezetés

- 1.1. Az Óvoda adatai
- 1.2. Törvényi szabályozások

II. Óvodánk bemutatása

- 2.1. Alapelvek
- 2.2. Pedagógiai hitvallásunk
- 2.3. Óvodakép
- 2.4. Gyermekkép
- 2.5. Pedagóguskép
- 2.6. Dajkakép

III. Az óvodai élet megszervezésének elvei

- 3.1. Az óvoda személyi feltételei
- 3.2. Az óvoda tárgyi feltételei
- 3.3. Az óvodai élet megszervezése
 - 3.3.1. Napirend
 - 3.3.2. Heti rend
- 3.4. Az óvoda kapcsolatrendszere
 - 3.4.1. Óvodapedagógusok és a nevelést segítők együttműködése
 - 3.4.2. Óvoda - Család
 - 3.4.3. Óvoda – Bölcsőde
 - 3.4.4. Óvoda – Iskolák
 - 3.4.5. Óvoda - Művészeti iskolák, együttesek
 - 3.4.6. Óvoda és a Közművelődési intézmények
 - 3.4.7. Óvoda - Egészségügyi szakszolgálatok
 - 3.4.8. Egyéb kapcsolataink
 - 3.4.9. **Speciális kapcsolataink**

IV. Nevelési gyakorlatunk

Programunk rendszerábrája

- 4.1. Nevelési célunk
- 4.2. Alapvető feladataink

V. A nevelés alapvető keretei

- 5.1. Az egészséges életmód alakítása
 - 5.1.1. Az egészséges életmód alakításának szinterei
 - 5.1.2. A gyermek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése
 - 5.1.3. A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása
 - 5.1.4. **Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei**
- 5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- 5.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

VI. A tevékenység kerete

- 6.1. Hagyományőrző népszokások, jeles napok

6.2. Óvodánk sajátos hagyományai

VII. Az óvodai élet tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai és a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- 7.1. Játék
- 7.2. Verselés, mesélés
- 7.3. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc
- 7.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- 7.5. Mozgás
- 7.6. A külső világ tevékeny megismerése, megszerettetése
- 7.6.1. „Zöldikék” óvodai program
- 7.7. Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés
- 7.8. Munkajellegű tevékenységek
- 7.9. Tevékenységben megvalósuló tanulás

VIII. Gyermekvédelem

IX. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

- 10.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása
- 10.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdőgyermekek
- 10.3. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek
- 10.4. Kiemelten tehetséges gyermek. Tehetséggondozás
- 10.5. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek

X. Nevelési időn belüli tevékenységek szülői igény alapján

XI. Óvodánk tervezési, ellenőrzési és értékelési rendszere.

- 11.1. A tervezés dokumentumai
- 11.2. A nevelő – fejlesztő munka ellenőrzése, értékelése
- 11.2.1. Belső ellenőrzés
- 11.2.2. Az óvodai csoportok és a gyermek fejlődésének ellenőrzése, értékelése
- 11.3. Önértékelés
- 11.4. Külső ellenőrzés
- 11.5. Pedagógiai-szakmai ellenőrzés

XII. Óvodánk marketing tevékenysége

Mellékletek

Intézményi Esélyegyenlőségi terv
Egészségfejlesztési Program
Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés
Eszköz-és felszerelési jegyzék
Felhasznált irodalom
Érvényességi nyilatkozat
Záró rendelkezések
Jegyzőkönyv

1.sz. függelék

„Óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezése a koronavírus-járvány idején.”

I. BEVEZETÉS

1.1. Az óvoda adatai

Békéscsaba Megyei Jogú Város Közgyűlése a 154/2004. III.25. számú határozatával 2004. szeptember 01-től a Kölcsey utcai Óvodát és a Ligeti sori Óvodát összevonta.

Az intézmény neve az Alapító Okirat szerint:

Székhelye:	Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
Címe :	5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15.
Telefon/fax:	66/324-864, 637-295
e-mai:	kolcseyovi@t-online.hu
Honlap címe:	www.kolcseyovi.hu
Telephelye:	5600 Békéscsaba Ligeti sor 16.
Telefon:	66/441-061
Törzsszáma:	634070
Fenntartó neve:	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata 5600 Békéscsaba Szent István tér 7.
Jogállása:	Önálló jogi személy, a Ligeti sori Óvoda általános jogutódja
OM azonosító:	028052

Az óvodai csoportok száma: 6

Intézményvezető neve: Pribelszki Péter Ivánné

A program módosítását a Nevelőtestület elkészítette, az intézményvezető jóváhagyta, benyújtja.

A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda 2004. szeptember 01-től egy nevelési intézmény, amely két egységgel működik.

Helyi Óvodai Pedagógiai Programunkat (Játékvarázs) a 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai Nevelés országos alapprogram módosításának megfelelően elvégeztük.

Óvodánkban, 2010. szeptember 01-től mind a hat gyermekcsoportban, a „**Játékvarázs**„ Helyi Óvodai Pedagógiai Program alapján neveljük-fejlesztjük a gyermekeket.

1.2. Törvényi szabályozások

- A Nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény
- 229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 2012. évi CXXIV. Törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. törvény módosításáról.
- A 363/2012.(XII.17.) Korm. rend. az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- A 20/2012.(VIII.12.) EMMI rendelet a nevelési –oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Egyes köznevelést érintő törvények módosításáról szóló 2021. évi LII . Törvény
- 2003.éviCXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról ,,
- A 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógia szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet
- Pedagógiai szakszolgálati intézményekről működéséről szóló 15/2013.(II.6.) számú EMMI rendelet
- 2011.évi CXVIII. törvény egyes szociális tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról – A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXX. törvény módosítása
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- Gyermek Jogairól szóló 1989. évi ENSZ Egyezmény
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 3/2002. (II. 15.) OM rendelet a közoktatás minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről.
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról.
- Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatának a közoktatásra vonatkozó feladat - ellátási, intézményhálózat – működési és fejlesztési terve

Az összevont intézmény egy Alapító Okirattal rendelkező szervezeti egység.

II. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

A **székhelyen működő Kölcsey Utcai Óvoda** 1952-ben épült. Óvodánk Békéscsaba belvárosához közel eső kertvárosi részén helyezkedik el, a gyermekek többsége is innen érkezik.

A 2018/2019-es Nevelési évben a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében energetikai korszerűsítésre került sor. A beruházás során az intézményben megvalósult a külső hőszigetelés, tetőszigetelés, a nyílászárók cseréje, gépészeti felújítások, (kazán cseréje, radiátorok felújítása) akadálymentesítés és napelemek is elhelyeztek.

Az épületben különböző méretű 4 csoportszoba, valamint kiszolgáló helyiségek találhatóak.

Az előkertben és az udvaron árnyat adó évtizedes fák - fenyő, kőris, stb. -, bokrok, füves, és műfüves, virágos területek adják meg óvodánk sajátos hangulatát. Nyitott színek, babaházak, filagória, fából készült mozgást és ügyességet fejlesztő játékszerek adnak lehetőséget gyermekeink számára a sokszínű, tartalmas szabadlevegőn való tartózkodásra.

Négy csoportban 8 óvodapedagógus foglalkozik a ránk bízott gyermekek nevelésével, függetlenített óvodavezető irányításával, 5 szakképzett dajka, pedagógusasszisztens, óvodatitkár, karbantartó segítő munkájával. Az épületekbe lépve egy „titkos meseparadicsom” tárul elénk, ahol gyermekeinket a természetes anyagok melegsége öleli körül. A csoportszobák berendezését, felszerelését tudatosan, s folyamatosan alakítjuk olyanná, hogy kifejezze óvodánk arculatát, a melegséget, nyugalmat árasztó természetes anyagok, az élő néphagyomány (szlovák is) és a művészetek iránt. Sikeres, célirányos pályázatok folyamatosan segítik a feltételek megteremtését. A szülők közössége is támogatja törekvéseinket. (sporteszközök, játékok, könyvek) vásárlásával és az alapítványok működtetésével.)

Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, tapasztalt, a folyamatos megújulásra kész kiváló óvodapedagógusok a saját egyéniségüknek megfelelő szakvizsgával rendelkeznek, amely által színes, és hatékony fejlesztő munka folyik az intézményben.

1959 óta van hagyománya óvodánkban a szlovák nemzetiségi nyelvi nevelésnek, mely nevelést a szülők igénye alapján minden évben megszervezünk. (Az igényeknek megfelelően 5 - 6 -7éves korosztály számára.)

A **telephelyen lévő Ligeti Sori Óvoda** 1950 óta működik óvodaként. 1993-tól az önkormányzat által fenntartott intézmény, a Liget közelében illetve az Élővíz csatorna mellett, zöldövezetben található, melynek gazdag állat és növényvilága jó levegőt és sok-sok megfigyelési lehetőséget biztosít a gyermekek számára. Udvarunkban található hatalmas fák, bokrok, díszcserjék, nyáron, ősszel és tavasszal pompázó virágaink biztosítják a természet szeretetére, védelmére nevelést az élő természet megismerését, megóvását a gyermekek számára. Az óvoda régi, patinás épülete dekoratív, a csoportszobáink otthonosak, barátságosak, szépen berendezettek. Az épület energetikai felújítása a 2019-2020-as Nevelési évben valósult meg.

2 csoportban 4 óvodapedagógus foglalkozik a gyermekek nevelésével, 2 dajka, 1 pedagógusasszisztens, karbantartó segítő munkájával.

Óvodánk helyi sajátosságait és a nevelő-fejlesztő munkánk értékeit figyelembe véve, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára építve készítettük el saját **Játékvarázs**

Pedagógiai Programunkat, melynek alappillérei a népi kultúra ápolása, a **néphagyomány átörökítése, a környezettudatos nevelés biztosítása, az anyanyelvi nevelés** mely átszövi a nevelés egész folyamatát — az évszakhoz kapcsolódó ünnepekörök, jeles napok keretét adnak a megvalósításhoz.

Programunk az óvodás korra egyedülállóan jellemző aktivitásra és érzelmi fogékonyságra alapoz, az örömet és boldogságérzetet adó **játéktevékenység** kiválóan ötvözhető a néphagyomány éltetéssel, és a természet szeretetével és a környezettudatossággal. Minden életkorban nagy hangsúlyt fektetünk a **szabad játék** tevékenységének biztosítására.

A **gyermektánc** foglalkozások során és a népi játékok spontán fejlesztő hatása mellett a gyermekek nagyszerű közösségformáló élménnyel gazdagodhatnak. „**Madárbarát óvodaként**” és „**Zöld Óvoda**”-ként kiemelt célunknak tekintjük a környezetvédő-óvó szokások kialakítását, fejlesztését, a felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartás kialakítását.

Az egészségmegőrző módszer jótékony hatásait élvezhetik a gyermekek a „**Mendegélő**” mezítlábas ösvényünkön. A sport, és mozgáskultúra fejlődését szolgálja továbbá az **Ovi foci, a Labdajátékok program** beépítése a mindennapokban.

„**Biztonságos óvoda**”-ként fontos feladatunknak tekintjük a gyermekeket érintő legfontosabb közlekedésbiztonsági ismeretek átadását.

Óvodánk **kedvező földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően**, gyalogosan is **könnyen megközelíthetőek** a város által fenntartott **kulturális-és közművelődési intézmények**, melyek támogatják számunkra az intézményen kívüli élményszerzési lehetőségek maximális kihasználását és Békéscsaba város által szervezett hagyományt teremtő programokon való részvételt. Az óvoda nevelői közössége nagyon elkötelezett a színvonalas, valódi értékeket hordozó, színes, kulturális tartalmak közvetítése mellett. Az Emberi Erőforrások Minisztérium által meghirdetett pályázat eredményeként intézményünk elnyerte a „**Kincses Kultúróvoda 2020**” címet.

Játékvarázs Pedagógiai Programunk hatálya az intézmény valamennyi csoportjára kiterjed.

Fontosnak tartjuk a megjelenő korszerű szakirodalom megismerését, nevelőmunkánkba való folyamatos beépítését – Továbbképzéseinket pedagógiai programunknak megfelelően tervezzük.

A folyamatos fejlődés igénye, hogy új **munkaközösségeket, tehetséggondozó műhelyeket** hozzunk létre. Az ismeretek, tapasztalatok segítenek bennünket az egyes nevelési területek még eredményesebbé tétele érdekében,

*"Miközben megpróbálunk mindent megtanítani gyermekeinknek az életről, gyermekeink megtanítják nekünk, hogy miről is szól az élet."
AngelaSchwindt*

2.1. Alapelveink

Óvodánkban a gyermekek személyiségét tiszteletben tartó, elfogadó, egymásra figyelő, érzelmi biztonságot nyújtó, pozitív tulajdonságokat megerősítő, derűs, szeretetteljes légkörben biztosítjuk a 3-7 éves korú gyermekek nevelését és képességeinek sokoldalú kibontakoztatását, fejlesztését.

- Olyan készségek, ismeretek, tapasztalatokhoz juttatása, amely közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedését.
- Óvodánkban a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- Nevelési gyakorlatunkban meghatározó a játék elsődlegességének érvényesülése, a sok cselekvésre, tapasztalatszerzésre ösztönző együttműködés kialakítása.
- A 3-7 éves gyermek alapvető szociális tanulási formája az utánzás, mintakövetés, ezért az óvodapedagógus modell szerepe kiemelkedő jelentőségű, melynek megvalósításához az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak összehangolt munkájára van szükség.
- Hangsúlyozzuk az egészségfejlesztés, a gyermeki személyiség egészséges fejlődésének, és környezettudatos nevelésének biztosítását.
- A különleges bánásmódot igénylő kisgyermekek megsegítése, támogatása.
- A pedagógiai hatásoknak a gyermek egyéni fejlődési üteméhez kell igazodniuk.
- Az óvodai nevelés épít a családi nevelésre, partnerként, az óvodai nevelés sajátosságainak megfelelően kiegészíti azt, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- A partnerközpontúság érvényesülése - a partnerek igényeire, elvárásaira figyelő elégedettségének elnyerésére törekvő intézményi működés kialakítása és biztosítása.
- Nevelő-fejlesztő munkánk során nem adunk helyet az előítéletek kibontakozásának, sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben. – Az esélyegyenlőség biztosítása.
- A hátrányok csökkentését biztosító óvodai légkör, valamint a Halmozottan Hátrányos helyzetű gyermekek részére óvodai fejlesztőprogramok biztosítása.
- A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez biztosítjuk a személyi és tárgyi feltételeket, és figyelünk arra, hogy a Napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.
- Óvodai nevelésünk során fontosnak tartjuk az egyéni képességek szerinti képességfejlesztést (felzárkóztatás, tehetséggondozás).

- Fontosnak tartjuk a szlovák nemzetiségi kultúra értékeinek ápolását.
- Fontos alapelveként kezeljük a közösségben végezhető sokszínű életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységek és műveltségtartalmak közvetítését.
- A gyermek egészséges életvitel igényének alakítása, testi-lelki fejlődésének elősegítése.
- Segítjük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, (erkölcsi értékek, etikai normák)

Hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek előfordulása intézményünkben nem jellemző, de amennyiben lesz, biztosítjuk számukra az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét, segítjük társadalmi integrációjukat.

2.2. Pedagógiai hitvallásunk:

A szeretetteljes, családi, egymásra figyelő, biztonságot nyújtó, a pozitív tulajdonságokat megerősítő, derűs, sokszínű, erkölcsi értékeket közvetítő, tevékeny óvodai élet.

2.3. Óvodakép

Az óvodánk helyi sajátosságait és a nevelő-fejlesztő munkánk értékeit figyelembe véve, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára építve készítettük el saját, a gyermekek igényeire szabott, szülőkkel egyeztetett, az óvónők módszertani szabadságát **biztosító Játékvarázs Pedagógiai Programunkat**, melynek alappillérei a népi kultúra ápolása, a **néphagyomány átörökítése, a környezettudatos nevelés biztosítása, az anyanyelvi nevelés** mely átszövi a nevelés egész folyamatát — az évszakhoz kapcsolódó ünnepkörök, jeles napok keretét adnak a megvalósításhoz.

Az óvodai nevelésünk célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, biztosítva a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is. Olyan támogató tanulási környezetet alakítunk ki, amelyben minden feltétel adott ahhoz, hogy a gyermekek tanulási képességei optimálisan fejlődhessenek. Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Intézményünkben fokozott figyelmet szánunk az iskolai élethez szükséges alap képességek megerősítésére, figyelembe véve az egyéni eltéréseket és fejlődési potenciálokat. A tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, **az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosítjuk.**

Óvodai nevelésünk a családi nevelésre épít, annak kiegészítője, tiszteletben tartva a szülők világnézetét, a családban kialakult szokásokat. Módszerünk a prevenció, melynek belső tartalma a szeretet és a bizalom. Ezek mind megkívánják az óvodapedagógus jelenlétét, mely az együttlét, vidám, bensőséges légkörében biztosítja a gyermekek sokoldalú és harmonikus

fejlődését. Az igazi jelenlét közös tevékenységekre, játéokra, párbeszédre motivál. Ezeken keresztül tapasztalja meg a gyermek a személyre irányuló tiszteletet, elfogadást, szeretetet és megbecsülést. A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, egyéniségének kibontakoztatását, a tehetséggondozást, a hátrányok csökkentését.

2.4. Gyermekkép

*A jóra és szépre fogékony, testileg, lelkileg egészségesen fejlődő,
harmonikus, boldog gyermek !*

- Gyermkeink legyenek derűsek, forduljanak bizalommal a felnőttekhez.
- Őrizzék sokáig őszinte mosolyukat, szeretettel forduljanak társaik felé.
- Önként, örömmel vegyenek részt minden tevékenységben és azt élvezetes játéknak tekintsék.
- Őrizzék meg természetes kíváncsiságukat.
- Óvják-védjék, alakítsák környezetüket, sajátítsák el a környezettudatos magatartást.
- Bontakozzon ki kreativitásuk, alkotásvágyuk
- Kéréseiket, véleményüket bátran, őszintén nyilvánítsák ki.
- Tudjanak élni szabadságukkal az intézmény keretei között.
- Tanúsítsanak megfelelő önfegyelmet a különböző helyzetekben.
- Legyenek takarékosak, gondosak, rendszeretők.
- Ismerjék és alkalmazzák a korosztályuknak megfelelő illemszabályokat.
- Tiszteljék a népi hagyományokat /szlovák is/

2.5. Pedagóguskép

A nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, minta a nevelésben. Személyes tulajdonságaival, nevelő munkájának hatékonyságával, a csoportban és a csoporton kívül végzett tevékenységeivel a Békéscsabai Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda közösségének tagjaként felelősséget vállal a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért, mindig szem előtt tartva a gyermekek mindenkifelett álló érdekeit. Nevelőtestületünk tagjai szakmailag jól felkészült, megújulásra törekvő óvodapedagógusok, akik képesek egymás tiszteletére, megbecsülésére.

Igénye van az önképzésre, szaktudását folyamatosan fejleszti. Személyiségvonásaiban megjelenik a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteiben érezhető a hitelesség, a tapintat, tolerancia és az empátia.

Jól ismeri a rábízott gyerekeket, igazságos, jó szándékú, határozott, barátságos, szeretetteljes, tevékenységek, lehetőségek biztosítására, egyéni bánásmódot alkalmaz munkájában.

Az óvodapedagógus párok együtt terveznek, összehangoltan, a feladatokat megosztva dolgoznak, pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetik, és mindezt megosztják a csoport dajkájával is, hogy összehangolt munkájukkal segítsék az óvoda működését.

2.6. Dajkaképünk

- Tiszteletben tartja a gyermekek személyiségét.
- Szeretetteljes magatartásával érzelmi biztonságot nyújt a gyermekek számára.
- Képes azonosulni az óvónő által meghatározott célokkal, feladatokkal.

- A gyermekekkel mindig segítőkész, elfogadó, támogató.
- Pozitív megerősítést nyújt a gyermekek számára.
- Tartsa tiszteletben és tolerálja a különbözőségeket
- Munkatársaival együttműködő, toleráns.
- A szülőkkel udvarias, segítőkész.
- Munkavégzése precíz, pontos, megbízható.
- Rábízott információkat bizalmasan kezeli és a szülőnek nem ad felvilágosítást.
- Külseje ápolt, gondozott.

III. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSNEK ELVEI

3.1. Az óvoda személyi feltételei

Óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplői az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. A nevelés eredményességéhez hozzájárulnak a nem pedagógus alkalmazottak is.

Főiskolai pedagógiai képesítéssel rendelkező főállású óvodapedagógus:	13 fő
Pedagógiai munkát segítő főállású szakképzett dajka :	6 fő
Pedagógusasszisztens:	2 fő
Óvodatitkár:	1 fő
Egyéb munkakörben foglalkoztatott főállású dolgozó :	2 fő

Óvodapedagógusaink a Pedagógiai programunknak megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkeznek. (gyermektánc-oktató, fejlesztőpedagógus, mozgásfejlesztő, tanító, szlovák nyelvi óvodapedagógus, drámapedagógus, bábszakkör vezető...) A nevelőtestület képzettsége, szakmai gyakorlata magas színvonalú. Elengedhetetlen feladatunknak tartjuk a folyamatos önképzést és továbbképzésünk folyamatos szinten tartását. Szakmai képzettségünk biztosíték az alapprogram és a helyi Játékvarázs Pedagógiai Program feladatainak magas színvonalú teljesítéséhez. A törvény által biztosított továbbképzés a Beiskolázási terv alapján valósul meg.

Munkaközösségek a nevelőtestület igényeinek megfelelően szerveződnek helyi szinten, valamint több szakmai munkacsoport - Szlovák, Gyermekvédelmi, Belső önértékelési (BÖCS). A szakmai munkacsoportok a pedagógusok nevelő-oktató munkájához szakmai-módszertani segítséget nyújtanak. A munkaközösség működési rendjét az SZMSZ szabályozza le.

A városi gyermekvédelmi és szlovák munkaközösség munkájában is részt veszünk.

Óvodapedagógusaink mind a hat csoportban, rugalmas munkakezdéssel, heti váltásban foglalkoznak a gyermekekkel.

Nevelésünk eredményességét segítik a dajkák, akik lehetőség szerint végig kísérik a csoportjukat 3-4 éven keresztül.

Városunk Szakszolgálatának munkatársai igény szerint vesznek részt a gyermekek fejlesztésében. (logopédus, fejlesztőpedagógus)

3.2. Az óvoda tárgyi feltételei

Pedagógiai Programunk sikeres megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezünk. Eszköz felszereltségünk jó.

Tárgyi feltételeink fejlesztését lehetőségeinkhez mérten igyekszünk folyamatosan biztosítani, bővíteni.

Óvodánk épülete, udvara berendezése úgy lett kialakítva, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését és lehetővé teszi a mozgás- és játékigényük kielégítését

A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra biztonságos és elérhető módon helyeztük el.

Az óvoda helységeinek berendezése segíti a **környezetbarát szemléletmód**, valamint az **egészséges életmód** megalapozását. A csoportszobák berendezései az egyszerűség, takarékoság, praktikusság jegyeit mutatják. A gyermekek által használt eszközöket, játékokat, berendezési tárgyakat is ezen elvek alapján biztosítjuk. Az óvodánk működtetése során a környezetkímélő anyaghasználatra (környezetbarát tisztítószerek használata), a tudatos takarékosagra, kiemelten törekszünk. Udvarainkon, előkertünkben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a zöldséges- és virágoskert, a gyógy-és fűszernövény rész, a sziklakert. A kertgondozáshoz kisméretű kerti szerszámok, a zöld „hulladék” felhasználására komposztláda áll a gyerekek rendelkezésére. Nyári időszakban árnyékolók, párapapuk biztosítják a hűsölést.

Intézményünkben a lehetőségekhez mérten biztosítva van a megfelelő munkakörnyezet az óvodai munkatársak részére.

- **Az óvodánk programhoz rendelt eszközrendszere**

Az eszközök pótlása, a hiányzó eszközök beszerzése az intézmény Kötelező eszköz – és felszerelési jegyzéknek megfelelően, előre tervezetten, a lehetőségeknek megfelelően valósul meg. (Önkormányzat, Pályázatok, intézményünkben működő alapítványok).

(*Melléklet: Eszköz-és felszerelési jegyzék*)

3.3. Az óvodai élet megszervezése

A közösségi élet kerete a **Napirend, Heti rend**.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a Napirend és a Hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek és a növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A helyes életritmus kialakításának feltétele, a közösségi nevelés, a feszültségtől mentes együttlét, az örömteli hangulat, a gyermekek életének céltudatos megszervezése az élettani szükségletek figyelembe vételével.

A tevékenységek tervezésének, megszervezésének elvi szempontjai:

- helyi szokások, igények
- rendszeresség
- ismétlődések
- folyamatosság /részben folyamatos/
- rugalmasság, belső arányok kialakítása
- választhatóság – évszakokhoz, valamint más csoportokhoz való alkalmazkodást is figyelembe véve

3.3.1.

NAPIREND
SZEPTEMBER 1 - TŐL MÁJUS 31 - IG

IDŐTARTAMA	TEVÉKENYSÉGEK
6⁰⁰	Gyülekezés – személyes percek – beszélgetés Játék, szabad játék, egyéb szabadon választott tevékenységek
J	Tevékenységben megvalósuló fejlesztés egyéni – és mikrocsoportos formában, egyéni szükségletek alapján.
Á	A tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges érettség elérésére irányuló célzott foglalkozások .
T	Sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztése Növekvő időtartamú (10’- 25’- ig) csoportos foglalkozások
T	Játékba integrált egyéni és mikrocsoportos tevékenységek Folyamatos testápolási teendők, folyamatos tízórai
É	Beszélgető percek Mozgásos percek (pl.: kocogás, gimnasztika, szabályjátékok, dalos játékok)
K	A környezet tevékeny megismerését szolgáló séta, megfigyelés, munka...
12⁰⁰	Levegőzés, szabad játék Testápolási teendők, Ebéd
13³⁰	Tisztálkodási teendők, pihenés előkészületei Csendes pihenő mesével, altatódallal Folyamatos ébresztő
J	Mozgásos percek
Á	Testápolási teendők, uzsonna
T	Játék, szabad játék
É	Igény szerinti, egyénre szabott, részképességek fejlesztése
K	Szabadon választott tevékenység
18⁰⁰	Levegőzés, folyamatos hazabocsátás

A Hetirend keretjellegű, mely figyelembe veszi az óvoda helyi sajátosságait, az aktualitást és a gyermekek érdeklődését. A feldolgozásra kerülő téma lehetőséget ad a foglalkoztatási forma megválasztásához. Az óvoda nyitva tartása alatt, az étkezések, pihenés, a kötött szervezésű foglalkozások időtartamán kívül, minden tevékenység kötetlen formában zajlik.

A kialakult nyelvi (szlovák) szituációk függvényében, a természetes nyelvtanulási eljárásoknak megfelelően rugalmasan alakítjuk a csoport napi-és heti rendjét

3.3.2.

NAPIREND
JÚNIUS 1 - TŐL AUGUSZTUS 31 – IG
Nyári élet

IDŐTARTAMA	TEVÉKENYSÉGEK
6 ⁰⁰	Gyülekezés – személyes percek – beszélgetés
J	Játék, szabad játék, egyéb szabadon választott tevékenységek
Á	Tevékenységben megvalósuló fejlesztés egyéni – és mikrocsoportos formában, egyéni érdeklődés, igény alapján.
T	Folyamatos testápolási teendők, folyamatos tízórai
É	Beszélgető percek Mozgásos percek (pl.: kocogás, gimnasztika, szabályjátékok, dalos játékok) A környezet tevékeny megismerését szolgáló megfigyelés, munka...
K	Levegőzés, szabad játék, udvari játékok, szabályjátékok
12 ⁰⁰	Testápolási teendők, Ebéd Tisztálkodási teendők, pihenés előkészületei Csendes pihenő mesével, altatódallal Folyamatos ébresztő
J	Mozgásos percek
Á	Testápolási teendők, uzsonna
T	Játék, szabad játék
É	Egyéni fejlesztések
K	Szabadon választott tevékenység
18 ⁰⁰	Levegőzés, folyamatos hazabocsátás

Hetirend javaslat

(3-6-7 éves korosztálynak egyaránt alkalmazzuk, csak az időkerete változik)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Délelőtti tevékenységekben megvalósuló, játékba integrált tanulás	Verselés mesélés Ének-zenei képességfejl. Tehetséggon- dozás	Verselés mesélés Rajz, festés, mintázás, kézimunka Mozgás mozgásos játék	Verselés, mesélés Mozgás, mozgásos játékok Tehetséggon- dozás	Verselés, mesélés Rajz, festés, mintázás, kézimunka Gyermektánc	Verselés, mesélés Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés Tehetséggon- dozás
Udvari tevékenységekben megvalósuló, játékba integrált tanulás	Énekes játékok, gyermektánc Futás, kocogás	Külsővilág tevékeny megismerése Futás, kocogás	Futás, kocogás	Külsővilág tevékeny megismerése Futás, kocogás	Futás, kocogás
Délutáni tevékenységekben megvalósuló, játékba integrált tanulás	Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések Zenés-mozgásos percek	Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések Zenés-mozgásos percek	Egyéni fejlesztések

A részletes napi és heti rendeket a csoportok csoportnaplójában rögzítjük

TEVÉKENYSÉGEK ÉS JAVASOLT IDŐTARTAMUK

Tevékenységek	3-4 éves	4-5 éves	5-6-7- éves
	<i>A játék időn belüli tevékenység időtartama</i>		
Mikrocsoportos foglalkozás a gyermekek érdeklődésétől függően (naponta több alkalommal is)	5-10 perc	10-15 perc	20-25 perc
Óvodában maradó tanköteles gyermekek célzott foglalkozásai	-	-	20-25 perc
Kötött szervezésű foglalkozás (mozgás)	15-20 perc	20-25 perc	25-30 perc
Tízórai minden korcsoportban folyamatos	kb. 1 óra	kb. 1 óra	kb. 1 óra
Előkészület az étkezéshez Ebéd (egyszerre) Uzsonna (egyszerre)	kb.1 óra	kb.1 óra	kb.45 perc
A pihenés időtartama	2-2,5 óra	2 óra	1-1,5 óra

A tevékenységek időtartama a nyári időszakban a játékidő növelésével tervezhető

3.4. Az óvoda kapcsolatrendszere

3.4.1. Óvodapedagógusok és a nevelést segítők együttműködése

Az óvodapedagógus közvetlen segítője a szakképzett dajka, segítők munkája az óvodapedagóguséval összhangban történik.

Megfelelő szinten kell, hogy tájékoztatva legyen a gyermekcsoport, illetve a gyermek egyéni fejlettségéről, s ennek megfelelően tudja, hogy mikor és mennyit segítsen.

Ismerje az óvodapedagógus elvárását a jó együttműködés, a sikeres gyermeknevelés érdekében.

Tudnia kell, hogy magatartásával, öltözködésével, beszédkulturájával mintá a gyermek számára.

3.4.2. Óvoda - Család kapcsolata

Célok és feladatok

- Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, s azt kiegészítve szolgálja a gyermek harmonikus fejlődését.
- A sikeres együttnevelés érdekében egyenrangú partnerként kezeljük a szülőket, mely alapja a kölcsönös bizalom, segítségnyújtás, korrekt, szakmailag alátámasztott, jó gyermekismereten alapuló folyamatos tájékoztatás a gyermek fejlődéséről.
- Az együttnevelés hatékonyságának érdekében nevelőtestület fontosnak tartja a családi nevelés, normák, szokások, a család helyzetének, a gyermek családban elfoglalt helyének megismerését
- A szülők örömmel fogadnak minden tájékoztatást, lehetőséget az óvoda életével kapcsolatosan, s különösen érzékenyen figyelnek a gyermekükről szóló információkra, tapasztalatokra.
- Az óvodapedagógus modell a szülő számára a gyermeknevelésben, magatartásában, szakmai felkészültségében.

További feladatunk tájékoztatni a szülőt az óvoda programjáról, működéséről.

Bármikor lehetőséget adni arra, hogy a szülő betekinthesen gyermeke óvodai életébe.

A kapcsolattartás formái

- **Beíratás** — az első személyes kapcsolat szülővel, gyermekkel.
- Összevont ill. **csoportszülői értekezlet**, a „Játékvarázs” Pedagógiai Program, Házirend megismerése, pszichológiai, pedagógiai előadások szervezése, melyek kapcsolódnak az aktualitásokhoz, pl. az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettség
- **Családlátogatás** a szülő hozzájárulásával, a gyermek megismerése családi környezetben.
 - Először a beíratkozás után, a gyermek óvodába kerülése előtt.
 - Későbbi családlátogatás: szükség szerint – helyzettől, alkalomtól függően
- Családtagok közreműködésével történő **befogadás, beszoktatás**
A gyermek személyiségének, a szülők kérésének és a csoport szokásainak megfelelően, előzetes megbeszélés alapján történik.
- **Családi nap**, óvodapedagógusok, gyermekek, szülők találkozása
- **Fogadóóra és egyéni beszélgetések** igény szerint.
 - Féléves tájékoztatás – Konzultáció a gyermek egyéni fejlődésmenetéről – félévenként.

- Személyes beszélgetések az aktualitásnak megfelelően.
- Szó- vagy írásbeli megnyilvánulások IKT eszközön keresztül (telefon, e-mail, zárt közösségi felület)
- Nyitott délelőttök, a gyermek óvodai életének, a nevelés módszereinek megismerése
- Közös kirándulások, a szülő, mint az óvodapedagógus segítőtársa vesz részt a közös élményben.
- Közös ünnepek: Márton napi lámpás járás, Anyák napja, Apák napja, Családi karácsony, Majális-Ballagás, Szülői klub, az együttműködés erősítését segíti a közös élmény, öröm.
- Munkadélutánok, Adventi készülődés, kapcsolat mélyítése
- Szülői klub
- Szülői közösség, koordináló, kezdeményező szerepe van a folyamatos jó együttműködés elősegítésében.
- A járványhelyzet aktuális alakulásához kapcsolódó törvényi rendelkezések szerint az óvodai működést érintő szülői tájékoztatást az óvoda vezetője teszi meg az óvoda honlapján és a csoportok zárt messenger felületén.
- Rendkívüli szünet elrendelésekor az óvodapedagógusok biztosítják a pedagógiai tartalmú óvodai online-anyagokat. (E-OVI)
- A fizikai érintkezés kerülése, az egészség megőrzése és a vírus-fertőzés mérséklése érdekében a gyermekükkel kapcsolatos információk megbeszélésére folyamatosan biztosítjuk a kapcsolattartást az óvodapedagógusokkal e-mailben, egyeztetett időpontban telefonon.
- Szülők által létrehozott Alapítvány, a Kölcsey Utcai Óvodásokért Alapítvány, Freinet Alapítvány (Ligeti Sori Óvoda), tárgyi segítségnyújtás a még jobb feltételek megteremtéséhez.

3.4.3. Óvoda – Bölcsőde kapcsolata

- A két intézmény között kölcsönös érdeklődés egymás nevelő munkája iránt.
- A zavartalan óvodakezdés érdekében tájékoztatást kérünk a gyermek egyéni fejlődési üteméről a szocializáció esetleges várható nehézségeiről és annak kiküszöbölését segítő módszerekről.

A kapcsolattartás formái

- Beszélgetések, mely a gyermekek megismerését célozzák (óvodapedagógus – gondozónő)

3.4.4. Óvoda – Iskolák

Célok és feladatok

- Olyan tartalmi kapcsolat kialakítása az iskolákkal, mely elősegíti a gyermekek zavartalan iskolai beilleszkedését
- Egymás munkája iránt kölcsönös érdeklődés segítése.
- A szülők szabad iskolaválasztásának megkönnyítése.
- A tehetséges gyermekek megfelelő iskolába történő kerülésének elősegítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek, HH, HHH és a migráns gyermekek fejlődésének, további haladásának figyelemmel kísérése.

A kialakult kapcsolatban a tartalmi együttműködés terén is a kölcsönös nyitottság, bizalom érvényesül.

A kapcsolattartás formái

- Korábbi óvodásaink meglátogatása tanítási órákon, nyílt tanítás keretében, majd tapasztalatcsere a tanítókkal, fejlesztő pedagógusokkal az
- Az iskolákat bemutató tájékoztató anyagok kifüggesztése, átadása a szülőknek
- Az iskolai beíratással kapcsolatos információk továbbítása a szülők számára
- Óvodásaink az iskolák által hirdetett rajzpályázatok kreatív alkotói, a díjkiosztókkal egybekötött játszóházak részesei,
- együttműködési megállapodás megkötése

3.4.5. Óvoda - Művészeti iskolák, együttesek

A környezetünkben működő alkotókkal, zeneiskolával, művészeti együttesekkel alakít ki kapcsolatot óvodánk nevelőtestülete, hogy velük együttműködve esztétikai élményhez juthassanak a gyerekek, programunk sikeres megvalósulása érdekében.

- Békéscsabai Bartók Béla Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
- Balassi Táncegyüttes

A kapcsolattartás formái:

- hangversenyek, hangszer, táncbemutatók, táncházak
- kiállítások megtekintése
- egymás rendezvényein való részvétel

3.4.6. Az óvoda és a Közművelődési intézmények

Fontosnak tartjuk a városunkban működő közművelődési intézményekkel kapcsolatba lépünk, érdeklődünk tevékenységük iránt. Így a színházzal, a bábszínházakkal, a múzeummal, a könyvtárral és a művelődési házakkal. Ezen intézmények kiválasztása elősegíti, hogy nevelőmunkánkat sokszínűbbé tegyük, más környezetben is találkozzanak a művészettel, megtanuljanak kulturáltan viselkedni, alkalmazkodni másfajta környezetben. Kizárjuk azokat a kezdeményezéseket, amelyek az óvoda pedagógiai elveivel, értékkövetítésével, tartalmával nem egyeztetetők össze.

- Békés Megyei Tudásház és Könyvtár
- Munkácsy Mihály Múzeum
- Munkácsy Emlékház
- Csaba Gyöngye Kulturális Központ
- Meseház
- Jókai Színház
- Ibsen Ház, Napsugár Bábszínház

A kapcsolattartás formái

- kiállítások, rendezvények, előadások látogatás
- kézműves foglalkozások

3.4.7. Óvoda - Egészségügyi szakszolgálatok

A gyermekek egészségének megőrzése, figyelemmel kísérése szempontjából kapcsolatot tartunk az Egészségügyi alapellátás keretein belül, a házi gyermekorvossal, fogorvossal, védőnővel.

A kapcsolattartás formái

- alkalmankénti esetmegbeszélések
- tisztasági szűrés
- fogorvosi szűrések
- 5-6 éves korú gyermekek részére iskola előtti alkalmassági vizsgálat, melyre a szülő viszi el gyermekét (státuszvizsgálat)
- szűrő- és higiéniai vizsgálatok

Óvoda - Szociális segítő az óvodában

A szociális segítő munkáltatója: Békéscsabai Kistérségi Életfa Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő Központ

A szociális segítő feladatát az intézményben végzi, de a szociális ellátórendszer szakembere. Az óvodai szociális segítői munka a család és gyermekjóléti központ által nyújtott szolgáltatás, mely sajátos preventív jellegű segítő tevékenység.

Feladata:

- gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében való közreműködés
- szociális és kommunikációs készségek fejlesztése
- egészségfejlesztésben való közreműködés
- prevenció
- résztvevője a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének életvezetési, szociális problémák megoldásához segítségnyújtás

Az együttműködés formái, intézményi feladatok:

- az óvodai szociális koordinátor és az óvodai szociális segítő pozitív kapcsolatának fenntartása,
- az óvodai gyermekvédelmi felelős és az óvodai szociális segítő kapcsolattartása, a munkatervi feladatok egyeztetése, az intézmény gyermekvédelmi stratégiájának megismertetése a szociális segítővel,
- a szociális segítő éves munkatervének megismerése,
- pontos információ szolgáltatása az intézmény szükségleteiről,
- a szociális segítő intézményi szintű munkájának koordinálása,
- a gyermekvédelmi munkaterv megismertetése az óvodai szociális segítővel,
- a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok közös értelmezésére lehetőségek biztosítása (nevelői értekezlet, szülői értekezlet, munkacsoporti foglalkozásokon való részvétel biztosítása a szociális segítő részére, fogadóórán való részvétel biztosítása stb.),
- a veszélyeztettség észleléséről szóló jelzés közös működtetése,
- a veszélyeztettségről szóló jelzés koordinatív, adminisztratív feladatainak közös elvégzése a szakszerű eljárási szabályok betartásával,
- a szociális segítő részvételének támogatása az óvoda munkatervében szereplő egészségfejlesztési feladatokban,
- a szociális segítő részvételének támogatása a nevelési értekezleteken, szülői értekezleteken,
- óvodai gyermekvédelmi team működtetése különböző szakemberek bevonásával (rendőr, orvos, szociális segítő, gyermekvédelmi felelős, pszichológus,

fejlesztőpedagógus), együttműködés a központ által folytatott nyomon követés feladataiban,

- közösen kialakított adatkezelés és eljárásrend megvalósítása

3.4.8. Egyéb kapcsolataink

Óvoda – Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Békéscsabai Tagintézmény

A gyermekek fejlődésében felmerülő elmaradások célirányos fejlesztését segítik a szakemberek.

A kapcsolattartás formái:

- Esetmegbeszélés, hospitálás szükség szerint az óvodában, ill. a Szakszolgálat szakembereivel
- A vizsgálat eredményéről, a fejlesztés lehetséges módszereiről tájékoztatás.
- A gyermekek hangképzésében előforduló problémák célirányos fejlesztése.
- Évente, szűrés az óvodába lépő, és az ötödik életévüket betöltő gyermekek körében

Kapcsolataink szakmai szervezetekkel

Érdeklődésünknek megfelelően részt veszünk szakmai továbbképzéseken szakmai munkánk fejlesztése, megújulása érdekében.

Rendszeres kapcsolatot tartunk a város valamennyi óvodájával a Városi Óvodavezetők Munkaközössége által, részt veszünk a város óvodái között rendezett szakmai napon.

Szakmai szervezetek

- Magyar Óvodapedagógiai Egyesület
- Nemzeti Pedagógus Kar
- Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Kar
- IPSZILON Kiadó és Pedagógiai Szolgáltató Kft

Kapcsolatunk a fenntartóval

Tartalmát és módját a Köznevelési Törvény idevonatkozó rendeletei alapján állítjuk össze

3.4.9. Speciális kapcsolataink

1959 óta hagyománya van óvodánkban a szlovák nemzetiségi nyelvi nevelésnek, a kialakult jó kapcsolatnak a különböző **szlovák szervezetekkel, iskolával, közművelődési intézményekkel.**

Fontos feladatunknak tartjuk a jó kapcsolat megteremtését, folyamatos megtartását a szlovák népi hagyományok átörökítése érdekében.

A kapcsolat formái:

- Kölcsönös érdeklődés egymás munkája iránt.
- Szakmai továbbképzés, tanácskozás, megbeszélés.
- Közös ünnepek, kulturális rendezvények.
- Pályázatok írása

Kapcsolatrendszerünk

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat

- törvényesség betartása

Csabai Szlovákok Szervezet Szlovák Kultúra Háza

- kulturális rendezvényeken való részt vétel
- kiállítások megtekintése

Szlovák Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium.

- kölcsönös érdeklődés egymás munkája iránt
- Szakmai Napok, óvodák közötti tapasztalatsere

Meseház

- kézműves tevékenységek szervezése
- kiállítások megtekintése
- kirándulások szervezése

Munkácsy Mihály Múzeum Munkácsy Emlékház, Szlovák Tájház

- kiállítások megtekintése
- irodalmi, kézműves tevékenységeken való részt vétel

Szlovák Tájház

- kirándulás szervezése
- a népi kultúra értékeit, használati tárgyait bemutató kiállítás megtekintése

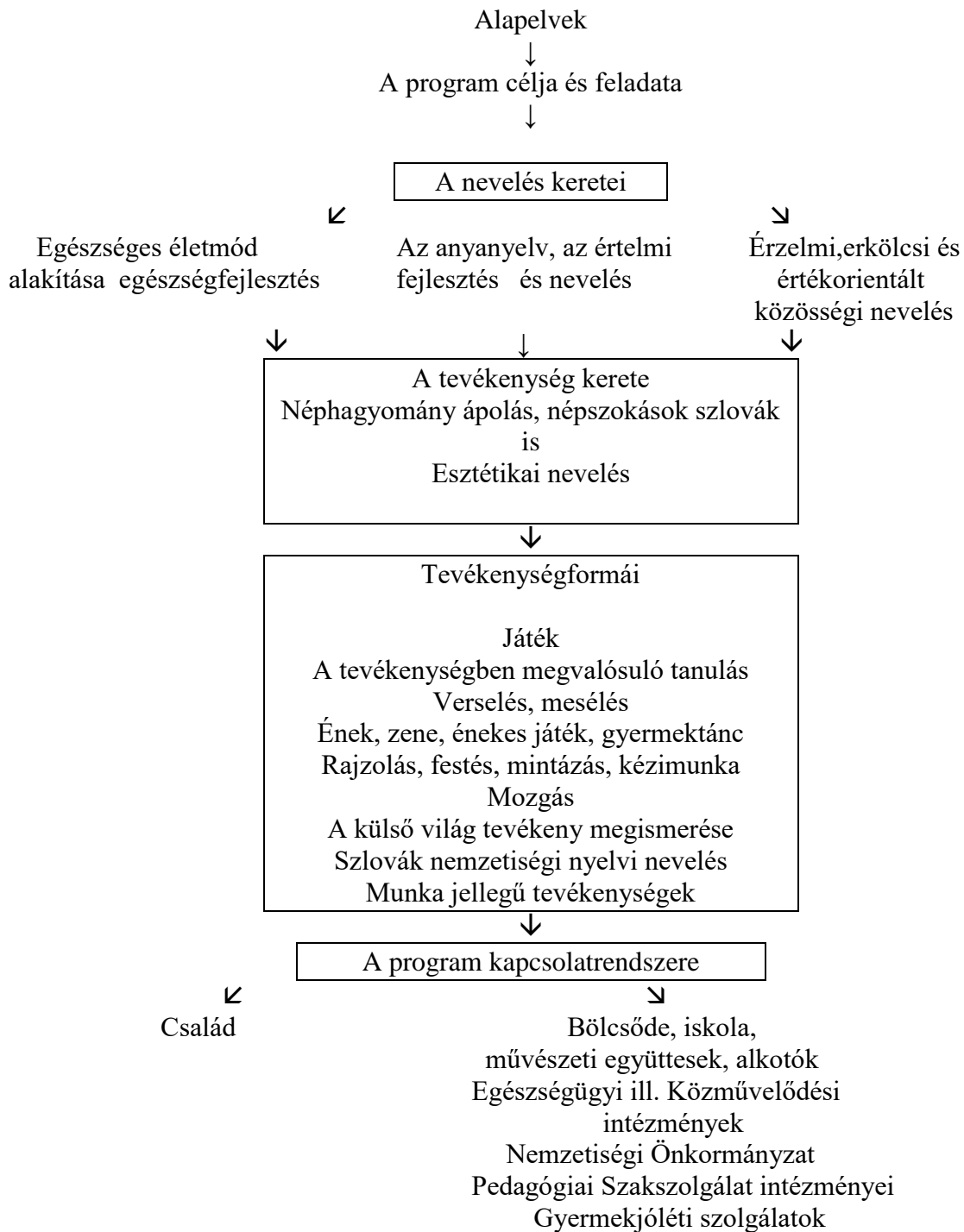
Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Kar Szarvas

- továbbképzéseken való részt vétel
- főiskolai hallgatók hospitálásának és gyakorlatvégzésének koordinálása

IV. NEVELÉSI GYAKORLATUNK

Programunk rendszerábrája

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

4.1. Nevelési célunk

- **Óvodai nevelésünk célja**, hogy a családdal együttműködve a városunkban élő, különböző szociális háttérrel rendelkező 3-6-7 éves korú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítsük az életkori, egyéni sajátosságok figyelembe vételével, a leghatásosabb pedagógiai módszerek és hatások alkalmazásával.
- Egyéni készségek, képességek kibontakoztatása, a legmegfelelőbb pedagógiai hatások, eszközök, módszerek alkalmazásával, szem előtt tartva a magasabb rendű érzelmi-erkölcsi, testi, értelmi és szociális fejlődést.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (Sajátos Nevelési Igényű, Beilleszkedési - tanulási-magatartási nehézséggel küzdő, kiemelten tehetséges és taros gyógykezelés alatt álló gyermekek) képességeinek megalapozása, az eltérő fejlődési ütemű gyermekek együttnevelése.
- A további egy nevelési évig óvodai nevelésben részt vevők (7 évesek) számára a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, **célzott foglalkozások biztosítása** (értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére a tankötelezettség megkezdéséhez).
- Közösségi és erkölcsi értékek tiszteletben tartása.
- Olyan egészségesen fejlődő gyermek, aki az óvodáskor végére képessé válik az iskolai beilleszkedésre, az iskolai tanulás megkezdésére.
- A népi hagyományok tisztelete, átörökítése.
- A nevelő-fejlesztő munkánkat segítő partnerkapcsolatok ápolása, továbbfejlesztése.
- Cselekvésre ösztönző esztétikai élmények nyújtásával, a játék személyiség és közösség formáló szerepének hangsúlyozásával, befogadó, alkotó, önérvényesítő, önmegvalósításra törekvő gyermekek nevelése.
- Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása tevékenységek keretein belül.
- Szlovák nemzetiségi kultúra hagyományainak, értékeinek átörökítése az óvodai nevelés tevékenységeiben.

4.2. Alapvető feladataink

Az óvodások testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése az erkölcsi-szociális, az esztétikai és az intellektuális érzelmek differenciálódásának segítségével.

Az erkölcsi-szociális érzelmek alakításának feladatai:

- A gyermek egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése, egészséges, biztonságos óvodai környezetben.

- Az óvodáskorú gyermek testi - lelki szükségletek kielégítése
- A gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének, én tudatának alakítása érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkörben, amely lehetőséget nyújt az alapkészségek megteremtésére, különböző hátrányok kompenzálására és a tehetséggondozásra.
- A gyermek tapasztalataira, élményvilágára építve olyan változatos tevékenységek biztosítása, amelyek során eljuttatjuk őket egyéni készségeik, képességeik optimális határához.
- Figyelmet fordítunk, az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben, a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére.
- A kiemelt figyelmet igénylő (Sajátos Nevelési Igényű, Beilleszkedési - tanulási-magatartási nehézséggel küzdő, kiemelten tehetséges és tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek) gyermek egyéni, differenciált fejlesztése, fejlesztési tervben fejlődésének nyomon követése, szükség szerint speciális felkészültséggel rendelkező szakemberrel való együttműködés.
- Feladatunknak tekintjük, hogy az esztétikai nevelés áthassa óvodai életünk egészét, a gyermek indíttatást kapjon, készletet érezzen arra, hogy tevékeny módon, kreatívan alakítsa környezetét, cselekedeteit, a közösséget.
- A partneri együttműködés tervszerű megvalósítása.
- A nevelés-fejlesztés színtere legyen a játékos tevékenyszervezésben is megvalósuló a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó, szabad játék.
- A hagyományörzés és a népi kultúra átörökítése, mely átszövi óvodai nevelésünk egész folyamatát.
- A gyermekek otthonról hozott ismereteinek figyelembe vételével, a rendszeresen visszatérő kommunikációs és élethelyzetekkel, játékokkal, tudatosan felépített tematika segítségével, — változatos módon teremtjük meg a szlovák nyelv és hagyomány megismerésének, gyakorlásának feltételeit.

Esztétikai érzelmek alakításának feladatai

- Az egészséges emberi - tárgyi - természeti környezet esztétikuma segítse a gyermekeket mindennapjaikban a szépérzékük és ízlésük formálását, hogy vegyék észre a szépet és a csúnyát. Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban.
- A kulturált viselkedés, illem, jó megjelenés, szép beszéd, tisztálkodás, étkezés esztétikumának igénye jelenjék meg.

- A harmonikus, összerendezet közös mozgások, énekes játékok, gyermektáncok segítsék elő a gyermekek jó tartásának kialakulását, az esztétikus, finom mozdulatainak megjelenését.
- A művészeti élmények befogadására legyenek nyitottak (színház, film, bábszínház, zene, irodalom, kiállítások).
- Pozitív érzelmek erősítésének hatására indítékot érezzenek az igényes, szép, önálló alkotásra.
- Az őket ért esztétikai élmények során fogalmazzák meg gondolataikat, érzéseiket a látott, hallott alkotásokról.

Az intellektuális érzelmek alakításának feladatai

- Az intellektuális érzelmek megjelenése segíti az érdeklődés felkeltését, a tudásvágyának kialakulását, a természeti és társadalmi környezet nyitott, érzékeny befogadását. Örüljön és legyen büszke sikereire és eredményeire.
- A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok, a problémák megoldása segíti az egyszerű gondolkodási műveletek kibontakozását -, logikus gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, kreativitásuk fejlődését, az ismeretek emlékezetben tartását.
- Minden gyermek számára az érzelmi biztonságot nyújtó, átlátható környezet, a felnőtt személyes jelenléte, mintája; az alkotásra inspiráló eszközök, kellékek, stb. folyamatos biztosításával segíti a gyermek önkifejezését, hogy gondolatait, érzelmeit szóval, mozgással, vizuális eszközökkel szabadon megjeleníthesse

V. A NEVELÉS ALAPVETŐ KERETEI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

5.1. Egészséges életmód alakítása

„Az egészség megőrzése az egyik legjobb befektetés, semmi mással nem érhetsz el ekkora hozamot.”(Csernok Miklós)

A fejezet tartalmazza a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet „Az egészséges életmódra nevelés” fejezetének 128. § - 132. §-áig terjedő szakaszban előírt egészségfejlesztő program megvalósításának kötelezettségét.

CÉLUNK: Az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön: a teljes test-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az óvodai mindennapokban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

FELADATUNK:

- A rendszeres szükséglet-kielégítés mentén elérni, hogy a gyermekben az egészséges életmód szokásai kialakulhassanak, és értékként beépülhessenek a gyermeki személyiségbe.
- Felismertetni és ráébreszteni a gyermeket a jelentkező szükségleteire.
- A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet biztosítása.
- A gyermekek testi-és lelki egészségének fejlesztése gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése.
A gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása, óvása, megőrzése
- **Az egészséges életmódra nevelés az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése 3-6 éves korban kiemelt jelentőségű, melynek terén az óvodai nevelés feladata az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, betegségmegelőzés,és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.**
- A nyelvi képességek fejlesztése.
- Gazdag tárgyi környezet, amely megfelel az egészségügyi előírásoknak, esztétikus, harmóniát áraszt.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós, testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

5.1.1. Az egészséges életmód alakításának szinterei

UDVAR

- A gyermekek sokféle tevékenységét szolgálja minden évszakban és a különböző napszakokban.
- A biztonságérzet megteremtéséhez a csoportoknak állandó helye van. A gyermekek szabad tevékenységük közben is érzik az óvónők személyes törődését, mert igény szerint az egész udvar átjárható (KRESZ pálya, focipálya, hinták, mászóakák, csúszdák, hintaágyak, párapu, homokozó)

- **Jó közérzetüket** szolgálja, hogy együtt játszhatnak testvéreikkel, más csoportba járó barátaikkal.
- Az udvaron tudatosan alakítottuk a füves, műfüves, homokos, betonozott részt — árnyékos, napos területeket — és az esztétikai élményt is nyújtó virágos, bokros és veteményes kertet ahol lehetőség nyílik a különböző tevékenységekre (énekes játékok, gyermektánc, mese dramatizálás, bábozás...)
- Pihenésre és változatos játéktevékenységre (szerep-báb, mikrocsoportos zenei fejlesztések...) alkalmas meghitt játszóhelyek találhatóak a nyitott színekben és a babaházban.
- A vizes edzés jó feltételét adja a párapap.
- Nyomás ivókút szolgálja a gyermekek vízigényének folyamatos kielégítését.
- A labdajátékokhoz megfelelő nagyságú terület áll a gyermekek rendelkezésére, hogy labdát eldobhassanak, célba dobhassanak, guríthassanak vagy labdát pattogtathassanak, és labdajátékot játszhatnak.
- Természetes anyagokból is készült, mozgást és ügyességet fejlesztő sport- és játékszerek szolgálják a gyermekek sokszínű, tartalmas szabadlevegőn való tartózkodását – melyek harmonikusan, esztétikusan illeszkednek az óvoda környezetébe.

AZ ÓVODA HELYISÉGEI

- A több funkciót betöltő **csoportszobák** alkalmasak a szabad játékra, (kuckósításra lehetőség szerint) a különböző tevékenységek végzésére (szabad mozgásra, étkezésre, pihenésre, tornára)
- A berendezési tárgyak megfelelő méretűek, esztétikusak, könnyen mozgathatók, tisztántarthatók.
- Az erős napsütés ellen világos színű elhúzható függönyök, és ablakredőnyök védenek.
- Fűtés idején a száraz levegő enyhítésére rendszeresen használunk párologtatót, a levegő fertőtlenítésére légtisztító berendezést, aromamécsest, sólámpát.
- A mozgásos tevékenységeket nyitott ablaknál végzik a gyerekek. Naponta többször 5-10 perces szellőztetést biztosítunk.
- Gyermekek ruhái (jellel ellátott vállfás ruháiban) a folyosón elhelyezett szekrényekben, a cipők elkülönítve cipős szekrényben vannak elhelyezve.
- Egy **mosdó** és **WC**-helyiség miatt, a folyamatosság érvényesül a csoportok között. (a telephely óvodában külön mosdó van csoportonként) Az intimitás megteremtésére a

gyermek WC-k válaszfallal és függönnyel elkülönítettek (a mosdó és WC kagylók száma létszámarányos)

- Minden gyermeknek van jellel ellátott fogmosó felszerelése, törülközője, fésűje.

5.1.2. A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése

- A gyermekek gondozásának az óvodapedagógus, dajka - gyermek közötti meghitt kapcsolat, testközelség, megértő viszony az alapja. Érvényesül a tapintat, oldottság, elfogadás, segítő, támogató attitűd
- Szükséges a családból hozott jó szokások, igények megismerése, melyet elősegít a családlátogatás, Családi nap, személyes beszélgetés, a szülő által gyermekéről készített anamnézis.
- A fokozatosság betartásával válik képessé a gyermek arra, hogy szükségleteit jelezze, illetve egyre önállóbban elégítse ki
- A befogadás idején együtt végzik a teendőket a felnőttekkel, hogy megtanulhassák a helyes sorrendiséget.
- Az óvodapedagógusok, dajkák elvárásai a szokások alakításánál azonosak. A folyamatban az egyéni sajátosságokat és az eltérő fejlődési ütemnek megfelelően kellő kivárást tanúsítva, az ösztönzés mellett - az egyéni szükségletek figyelembe vételével.
- Az önálló gondozási tevékenységek szervezettsége az óvodába lépés pillanatától biztosított a folyamatosság szem előtt tartásával, az időszükséglet harmóniájának megteremtésével.

TESTÁPOLÁS

- A gyermekek egészségének védelmét és tisztaság igényének kialakítását szolgálja.
- a kézmosás igény szerinti biztosítása
- szájöblítéstől a fogmosásig a próbálkozásra biztatás
- WC-használat szükség szerinti biztosítása, amikor a gyermek szükségét érzi.
- *Az óvodapedagógus* készíti a gyermeket kívánságainak, szükségleteinek jelzésére, szóbeli kifejezésére.
- Elegendő idő megteremtése az önmaguk igényes kiszolgálásához. Nem sűrgeti a gyermeket.
- Törekszik a családi és óvodai gondozási szokások összehangolására.
- Különös gonddal védi a gyermek érzékszerveit, teremti meg a feltételeket a fogápoláshoz, bőrápoláshoz, fésűködéshez, orrfújáshoz, WC-használathoz.

ÖLTÖZKÖDÉS

- Az időjárásnak megfelelően réteges, ízléses, praktikus, de egyszerű öltözködés biztosítása
- Ebben partnerekké válnak a szülők (évszaknak megfelelő váltóruhát, váltócipőt biztosítanak).

EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS

A növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele a kiegyensúlyozott, egészséges táplálkozás.

- A gyermek otthoni táplálkozási szokásainak megismerése, a szülőkkel való jó együttműködés.
- Óvodánkat a Gyermekélelmezési Intézmény látja el, napi háromszori étkezést biztosítva.
- A „Minta-menza” program korszerűsítette a közétkeztetést, nagy segítség a helyes táplálkozás megszilárdításában.
- Kiemelten figyelünk az étkezések alkalmával, a különösen magas cukortartalmú ételek, italok, a magas só és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére.
- Ételallergiás gyermekek egyéni táplálkozásának megoldását segítjük. A szülőnek lehetősége van gyermeke számára speciális étkezést igényelni.
- Minden csoportban a vitaminhét keretein belül a szülők gyümölcsökkel és zöldségekkel kiegészíthetik az étkezést
- Biztosítjuk, hogy a nap bármely időszakában vizet ihassanak, minden gyermeknek jellel ellátott ivópohara van, szükség szerint (hideg időben) teát főzünk.
- Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon. (Folyamatos és/vagy rugalmas napirend differenciált módszereivel)
- A tízórai folyamatos, az ebéd és az uzsonna az óvoda adottságainak megfelelően kötötten szervezett.
- A csoportok lépcsőzetes időbeosztással alkalmazkodnak egymáshoz, biztosítva az így lehetséges folyamatosságot.
- A heti étrendet az ételek tápanyagértékét, összetevőit a folyamatos tájékoztatás céljából „Szülők híradójára” helyezzük el illetve elérhető a Gyermekélelmezési intézmény honlapján: www.gyermelm.hu

SZABAD MOZGÁS

A spontán- a játékban, azon belül a szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabadlevegőn való tartózkodás kihasználására.

- A **fejlesztés célja**: mozgáskedv, mozgásigény kielégítése, testi képességek, erőnlét fejlesztése.
- A gyermek mozgásigényének kielégítését, fejlesztését a különböző szintereken a sokféle mozgásfejlesztő eszközön változatos mozgásos tevékenységek szolgálják (Tini-kondi, Body-roll henger, hinták, mászóakák, trambulín, kenguru, labdák, mini-foci, kerékpár, roller, gólyaláb), melyeket a gyerekek szabadon, illetve az óvodapedagógus kezdeményezésére választhatnak.
- **Lehetőségeinket** kihasználva a gyerekek sokat tartózkodnak a szabadlevegőn az évszaktól függetlenül. *Néhány perces - szervezett - mozgásos játékot* a nap folyamán többször is kezdeményez az óvodapedagógus, mely elősegíti a gyermekek mozgás koordinációjának fejlesztését.
- A **jól tervezett séták, kirándulások** az élményszerzésen kívül hozzájárulnak a gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez.

PIHENÉS, ALVÁS

„A gyermeknek szüksége van arra, hogy saját ritmusának megfelelően éljen és pihenjen. Alvásigényének megfelelő ideig aludjon, pihenjen”

- A gyermek pihenés és alvásigényének egy részét minden korcsoportban az óvoda elégíti ki.
- Megteremtjük a nyugodt pihenés feltételeit (levegőcsere, alvás, pihenés hangulatának kialakítása, mesemondás és hallgatás, altatódal, halk zene, kedvenc játékok, személyes tárgyak, saját ágynemű, pizsama).
- Az eltérő pihenés, alvásigényeket a lehetőségeknek megfelelően rugalmasan kezeljük, kb. egy órai nyugodt pihenés után az óvodapedagógus lehetővé teszi, hogy a gyermekek felkeljenek, és csendes tevékenységet folytassanak (az 5-6-7 éves gyermekeknél jelentkezik ez az igény).

5.1.3. A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

- A megelőzéshez szükséges, hogy a gyermekek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás, ill. a hőmérséklet változásaihoz. A rendszeres szabadlevegőn való tartózkodás növeli az ellenálló képességet.
- Lehetőség szerint, minden évszakban, gyermekek edzettségének növelésére a délelőtti és délutáni órákban is kihasználjuk a napfény, víz együttes jótékony hatását
- A gyermekek edzését, mozgáskoordinációjának fejlesztését sok tevékenység szolgálja (pl. kerékpározás, szánkózás, csúszkálás a jégen, kocogás, futás, mozgásos játékok).

- A 4-5 éves korban kialakuló alakváltozás, hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást. A prevenciós fejlesztő, megelőző gyakorlatok, tornák, a mozgásigény kielégítése segít a gerinc-deformitások megelőzésében. A lábboltozatot erősítő fejlesztő mozgással (pl. mezítlábasság) a lúdtalpas gyermekek lábtartása javítható.
- A gyermekek rendszeresen prevenciós fejlesztő, tartásjavító tornafoglalkozáson vesznek részt, intézményünk szakképzett óvodapedagógusainak vezetésével.
- Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással elkülönítjük és értesítjük a szülőt (pl. lázas állapot). Betegség után a gyermek csak orvosi igazolással jöhet újra közösségbe.
- Az óvodapedagógus az általa tapasztalt rendellenességek (pl. nagyothallás, gyengénlátás, neurotikus tünetek, agresszivitás, visszahúzódás, ingerlékenység, kapkodás, figyelemkoncentrációs zavar, beszédhibák, bevizelés) tüneteire hívja fel a szülő figyelmét, hogy ezek orvoslására mielőbb sor kerülhessen; javasolja, kérje, igényelje speciális szakemberek közreműködését (pszichológus, logopédus)

NYELVI KÉPESSÉG FEJLESZTÉS

FONTOS, hogy a felnőtt gondozás, önkiszolgálás közben beszélgessen a gyermekkel!

Jó példával, kedvességgel, hangerő, hangszín megfelelő változtatásával is felkeltse a gyermekek érdeklődését, készítve arra, hogy szükségleteit, kívánságait szóban kifejezze.

A gondozás jó alkalmat teremt a párbeszéd kialakítására, a szóbeli utasítás megértésének és követésének megfigyelésére.

A tevékenységeket az óvónő szókincsbővítő, magyarázó beszéde kíséri, ösztönözve a gyermeket a kérdezésre, a gondolkodásra - az illeszkedő nyelvi formulák alkalmazására, mely segíti a gyermek szocializációját és az érzelmi kapcsolatokat, a jó közérzet, a szép igényének alakulását.

A szlovák nyelvi nevelés idetartozó része a mellékletben.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Az eddig kialakult szokások a gyermekek igényévé válnak, amelyeknek természetes módon tesznek eleget.
- A testápolási szokásoknak megfelelően önállóan, figyelmeztetés nélkül tisztálkodnak, mosnak fogat, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközöket rendeltetésszerűen a szükségnek megfelelően használják, vigyáznak rá, helyére teszik
- Igényükké válik a zsebkendő használata.
- Esztétikusan, megfelelő sorrendben megterítnek, leszedik az asztalt, higiénikusan, kulturáltan étkeznek, önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan szednek maguknak, és öntenek vizet a kancsóból.

- Készség szinten használják az evőeszközöket.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Önállóan, megfelelő sorrendben, a hőmérsékletnek megfelelően öltözködnek, vetkőznek, változtatnak öltözékükön.
- Holmijukat összehajtogatva a helyére teszik.
- Egyéni képességeiknek megfelelően gombolkoznak, használják a zipzárt, fűznek és kötnek masnit.
- Igényükké válik környezetük rendben tartása.
- Ügyelnek saját külsejükre, törekszenek a szépre - az ízléses, jó megjelenésre, megjelenítésre.
- Alkalomszerűen önállóan tevékenykednek, észreveszik az elvégezhető feladatokat és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint együttműködnek a felnőttekkel.
- Önmaguk is képesek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló felismerésére, kielégítésére.

5.1.4. Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

Az egészségfejlesztés és környezeti nevelés az egész óvodai nevelés folyamatában jelenlévő feladat.

Az óvodai nevelőmunkában az egészségnevelési és környezeti nevelés a nevelői környezet és az óvodáskorú gyermek fogékonyan fejleszhető személyiségére alapoz, **nevelési modell** megközelítéssel és azon belül a **magatartás változtatására irányuló** megközelítéssel valósul meg.

Célcsoport

Az intézmény közvetlen célcsoportja: gyermekek

Közvetetten érintett célcsoport:

- szülők
- óvodai nevelő környezet (ellátó alkalmazottak)
- egészségnevelést támogató óvodai partnerek

Egészségnevelés elvei

Az óvoda az egyik leghatékonyabb közösségi szintér az:

- egészségkultúra megalapozásához,
- az egészséges életmódra neveléshez,
- az egészséges életvitel igénye kialakításához,
- a testi fejlődés elősegítéséhez,
- az egészséges életmód, a gondozás, a testápolás,
- az egészségmegőrzés szokásai alakításához.

Az egészségnevelés célkitűzései:

- az egészséges élet egyéni készségeinek erősítése
- egészséget segítő környezeti feltételek kialakítása
- az egészségügyi ellátás megelőzési szerepének hangsúlyozása

Az óvodai alapfeladat ellátásában és az egészségnevelés céljainak megvalósításában kiemelt feladat:

- **lelki egészség elősegítése:** érzelmi biztonság nyújtását, értelmi fejlesztést
- **pszicho-higiénés egészségvédelem:** a szellemi és a fizikai terhelés egyensúlyának fontossága, a gyermek problémáinak értő meghallgatása, megszegyenyítéstől tartózkodás, szükségletek intimitása, rendszeresség és rugalmasság egyensúlyának, harmóniájának megteremtése, nyugodt, siettetés nélküli játék és munkatevékenységek feltételeinek biztosítása
- **a szociális kapcsolatok harmonikus fejlesztése:** optimális környezet biztosítása, helyes viselkedési módok elsajátítása, **elfogadó-befogadó attitűd** a pedagógusok és nevelőmunkát segítő alkalmazottak részéről
- **a napi életritmus kialakítása,** önmagunkkal szembeni felelősségérzet kialakítása
- **tudatos, rendszeres mozgásfejlesztés:** a motoros képességek, a mozgáskészségek fejlesztése, fizikai erőnlét fokozása.
- **a környezetvédő-óvó szokások kialakítása,** fejlesztése
- **szomatikus** pedagógiai feladat a **testedzés** megkedveltetése: az edzés, a sport iránti igény kialakítása, a kötelességtudat fejlesztése
- **gyermeki személyiség védelme:** veszélyeztető környezeti, társadalmi hatások felismerésének segítése, preventív tanácsok adása azok kivédésére, elhárítására.

Az óvoda közösség- és egészségfejlesztő feladatai minden érintett célcsoportra kiterjesztve:

- Minden rendelkezésére álló módszerrel elősegíteni a gyermekek és az alkalmazotti közösség egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes személyiségfejlesztést.
- Együttműködést kialakítani a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a gyermekek között annak érdekében, hogy az óvoda egészséges környezet legyen.

- Az óvoda az egészségnevelés keretében egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ennek érdekében együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az intézmény személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.
- Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad lelki egészségfejlesztési és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a gyermekek jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, erkölcsileg, (anyagi feltételek megléte mellett) anyagilag is elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.
- Törekszik arra, hogy segítse az óvodás gyermekek, az óvoda alkalmazotti közösségének a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösségek vezetőivel az egészséges személyiség fejlesztése érdekében.
- Egészségfejlesztési cselekvési terv készítése a feladatok lebontásával, felelősök, határidő és indikátorok megjelölésével

Az óvodai egészségfejlesztési tevékenység az alábbi elvek mentén valósul meg:

Testi- lelki egészség elve

- Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére,
- az egészséges élő és élettelen környezet kialakítására fenntarthatóságára.
- Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte, értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát,
- Alakuljon ki óvodásainkban az egészséges életmód utáni igény.

Társas készségek fejlesztésének elve

- Ismertessük meg gyermekekkel, alkalmazotti és szülői közösséggel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit, a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával.
- Alakuljanak ki gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek.

Természet és társadalom harmóniájának elve

- Alapozzuk meg gyermekekben a természet, az épített és társadalmi környezet - benne az ember - harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag).

- A gyermekek életkori adottságaiknak, az alkalmazottak, szülők, partnerek saját kompetenciáiknak megfelelő szinten felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

Rendszerszemléletre nevelés elve

- Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal (előzetes ismeretekre építő, sokoldalú megtapasztaltatás és kreatív felhasználási lehetőségek biztosításával az óvodai tevékenységekben)
- Ismerjék fel a problémákat és azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra (megfigyelések, kísérletezések, valós problémahelyzetek gyermeki logika szerinti megoldására lehetőség)
- A célcsoport többi tagjának is biztosítson az óvoda problémahelyzetek feltárására, megoldására lehetőséget (előremutató, pozitív életszemlélet, közösségi érzések fejlesztése)

Fenntarthatóság elve

- Alakítsuk ki gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

Foglalkozásközi integráció elve

- Rugalmas alkalmazkodással legyenek képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsolni, alkalmazni azokat megváltozott helyzetek során is. (Felkészítés az iskola és felnőtt élet kihívásaira, önismeret és önértékelés fejlesztése, a helyzetekhez való alkalmazkodó képesség pozitív értékeléssel történő fejlesztése, vállalkozói kedv ébren tartásával).

A környezeti nevelés elvei

Környezettudatos magatartás megalapozása:

Az óvodai környezeti nevelés, alapozó jellegű, így meghatározó szerepet játszik az egyén környezetkultúrájának alakításában.

A környezettudatos magatartás kialakításának fő színtere az óvodában a külső világ tevékeny megismerése, mint tevékenységforma. Ez olyan nevelési folyamatot jelent, mely valamennyi nevelési területre kiterjed, azokkal kölcsönhatásban van.

A tanulás tartalma, vagyis a tapasztalatok és ismeretek elsősorban a gyermek közvetlen társadalmi-, természeti környezetéből származnak. Magukba foglalják azokat a magatartási formákat, viselkedési szokásokat, erkölcsi tulajdonságokat is, amelyek kialakítása ebben az életkorban kívánatos.

A környezettudatos magatartás megalapozásának színterei:

- A környezeti nevelés nem korlátozódik a csoportszobán belüli foglalkozásokra, hiszen **áthatja az óvodai élet egészét**

- Természet közeli foglalkozások
- Természeti ünnepek - hagyományőrzés
- Természetes és mesterséges környezetben végzett kísérletezések és megfigyelések
- A megismerés módszerei: megfigyelések, vizsgálódások, mérések, modellezések.

Mindennapi tevékenységek a környezettudatosságra nevelésben:

- ismerkedés a szelektív hulladékgyűjtés, az elemgyűjtés, a komposztálás, a gyógyszerkezelés szabályaival
- újrafelhasználási ismeretek, papírgyűjtési akciók, víztisztítás lehetősége, termények részeinek felhasználása, napkollektorok megfigyeltetése, légszennyezés-tűzgyűjtés, stb.
- Megfigyelő séták alkalmával megfigyeltetjük a rombolás környezetkárosító hatását
- Környezetvédelmi akciókba bekapcsolódás (pl.: papírgyűjtés).
- A szülőkkel történő közös tevékenységek által a család környezethez való viszonyulását is formáljuk.
- A „Zöld ünnepek” közös ünneplése

Az óvodai környezeti nevelés az alábbi elvek mentén valósul meg:

Környezettudatosság elve

- Magatartás megalapozása
- A gyermek életkorának megfelelő természeti-, emberi-, és tárgyi környezetből szerzett tapasztalatok, melynek birtokában biztonságosan eligazodik az őt körülvevő világban.
- A gyermekek gondolkodásának, felfogásának megalapozása, rajtuk keresztül a szülők szemléletmódjának alakításában.
- A természet saját élményű megismerésén keresztül azt szerető, tisztelő, értékeit megbecsülő, védő emberekké váljanak.
- Képesek legyenek viselkedésformájukban az érték közvetítésre.

Fenntarthatóság elve az óvodai nevelésben

- Út a jövőhöz a környezettudatos neveléssel, a környezeti kultúrára neveléssel
- Komplex tapasztalatszerzés, ökológiai szemlélet fejlesztése
- A gyermekek világhoz való viszonyát az anyagi javakhoz való viszonyulásuk is alakítja.

- Tudatosítjuk, hogy az élelmiszert meg kell becsülni, hiszen mások sok munkával állítják elő (foglalkozásokkal ismerkedés)
- Rámutatunk, példákat keresünk a pazarlás következményeire: vízhasználat, energia, mértéktelen fogyasztás, stb.

Biológiai és társadalmi sokféleség elve

- Emberi és állati jogok tiszteletben tartása
- Egymás mellett éléshez szükséges toleráns magatartási normák alapozása, fejlesztése

Harmónia a természeti-, épített-, szociális környezettel

- Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, melyek a környezettel való harmonikus együttéléshez szükségesek és a családok környezettudatos életviteléhez hozzájárulnak.
- Természeti-, épített-, szociális környezet óvása, fejlesztése (Madárbarát Óvoda programok)
- A tárgyak tiszteletét az előállítási munkafolyamatok megismertetésével, játékok javításával, tárgy-eszköz létrehozásával (reprodukció) segítjük elő.

Helyi értékek átörökítésének elve

- Szűkebb társadalmi-természeti környezetben kialakított vagy kialakítandó értékek őrzése: pl. reform-étkeztetés, faültetés, madárvédelem, energiatakarékosság.(település – vidékfüggő lehet a tartalom). Az összes érintett célcsoport aktív bevonásával és kompetenciáik kihasználásával

Óvodapedagógusok feladata a környezeti- és környezettudatos nevelés megvalósításában:

- Környezettudatos magatartás alakítása modellértékű viselkedéssel, környezet tisztelete iránti megnyilvánulásokkal
- Biztosítsa a gyermeknek a körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelést és tapasztalatszerzést, összefüggések megláttatását, sokszínű tevékenységen, kooperatív együttműködésen keresztül, amelynek alapja a játék
- Megfigyelő kommunikációs képesség és együttműködő készség fejlesztése, észrevételeik megfogalmazására ösztönzés, meghallgatásuk
- Biztosítson sokféle lehetőséget újabb felfedezésre, ösztönző tapasztalatszerzésre, közben fejlődik a gyermekek megfigyelő-, gondolkodási, a beszédmegértő és nyelvi kifejezőképességük, formálódik társas kapcsolatuk.
- Törekedjék a természet szépségének megláttatására, alapozza meg a természet iránti vonzódásukat.

- A természet épített értékeinek felismertetése lakóhelyi és tágabb környezetben, védelmük tudatosítása (szobrok, hidak, épületek – emberi munka értéke)
- A gyermekek világhoz való viszonyát a későbbiekben meghatározza az **anyagi javakhoz való viszonyulásuk**. Tudatosítjuk, hogy az élelmiszert meg kell becsülni, hiszen mások sok munkával állítják elő.
- A megteremtett, előállított tárgyak, eszközök tisztletét játékok javításával, valamilyen tárgy létrehozásával segítjük elő.
- **Elutasítjuk** a helytelen magatartást szűkebb - tágabb környezetünkben.
- Teremtse feltételeket a pazarlás következményeinek felismertetésére, fejlessze a gyermekek ok-okozati gondolkodását, helyzetfelismerését.

5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„A közösség szerkezete mindenkor meghatározza erkölcsét.”
Csányi Vilmos

Helyes viselkedés

CÉLUNK:

A gyermekek alapvető erkölcsi normáinak és tulajdonságainak megalapozása, az együttéléshez szükséges készségek, jártasságok formálása, a jó családi mintát követő, érzelmi biztonságot nyújtó, elfogadó környezet biztosítása.

A gyermekek egyéni érdekeinek, képességeinek, tevékenység szükségleteinek kibontakoztatása a társas kapcsolatokon belül, a csoport normái alapján.

FELADATAINK:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, kiegyensúlyozott, nyugodt, családi légkör megteremtése (szokásrendszer alakítása).
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó, önkifejező képességek kibontakoztatása, alakítása.
- A 3-6-7 éves korban a gyermek jellemzősajátossága, a magatartás érzelmi vezéreltsége.
- Sok közös élmény, közös tevékenység öröme olyan tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem pontosság, szorgalom, kitartás, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság, az emberek közötti különbözőség elfogadása,
- önmaguk és mások szeretete, megbecsülése, tűrő- és konfliktus-problémamegoldó képességek alakítása, aktivitás, önállóság, kölcsönös engedmények.
- A mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejleszti a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességét, harmonikus testi fejlődését.

- A gyermek - gyermek, gyermek - felnőtt viszonyát a pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze, mely segíti a konstruktív együttműködő társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önérvényesítést, önértékelést.
- A gyermekek a környezetben lévő emberi kapcsolatban észreveszik a jót és a rosszat, tudják, hogy mindig van változtatásra lehetőségük.
- Segíti a barátkozást, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősödését.
- Építünk gyermek nyitottságára és hozzásegítjük, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Fokozatosan kialakul a gyermek érzelmi kötődése társaihoz, felnőttekhez egyaránt, mely kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra ösztönöz. Lehetőség van a gyermeki ötletek, elképzelések érvényesülésére, az esztétikus környezet alakítására.

Minden csoportnak hagyománya, szokás és normarendszere van, melynek megalapozása az óvodapedagógus feladata, ami egyéni színezetű légkört biztosít erősítve az összetartozást, együttérzést.

Az **első találkozás az óvodával**, annak emberi-, érzelmi- és tárgyi környezetével szinte minden gyermek esetében alapvetően befolyásolja az óvodához fűződő későbbi kapcsolatát. A gyermek óvodai beilleszkedése, későbbi szokásainak kialakítása nagyfokú nevelői tapintatot igényel. Bármely életkorban történik a beszoktatás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás nemcsak a csoport óvodapedagógusaival, hanem az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény.

A **befogadás**: A befogadást megelőzi az új gyermekekkel otthonukban történő első találkozás, az óvodában augusztus végén megszervezett Családi nap.

A befogadás ideje alatt a kedvező érzelmi hatások érvényesülnek. Két óvodapedagógus és a dajka együtt fogadja a gyermekeket. Az óvodapedagógus a szülőkkel együtt teremti meg a lehető legnyugodtabb feltételeket (tárgyi, személyi) a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéshez.

Az óvodapedagógus személyes kapcsolattal, mesével, ölbéli énekes játékokkal, mondókákkal kedveskedik a gyermekeknek.

Pihenésnél különös figyelmet fordít rájuk, simogatással, betakarással, az otthonról hozott kedves tárgyaik, játékaik biztosításával segíti biztonságérzetük növelését.

A dajka néni közreműködésével tevékenykedtetés közben is, fokozatosan ismerkednek a szokásrendszerrel, ahol közös élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, miközben formálódik egymáshoz, ill. a felnőttekhez való pozitív viszonyulásuk.

A gyermekeknek lehetőségük van arra, hogy minél többször érdeklődésüknek megfelelő játéktevékenységet válasszanak, hogy átélhessék a belülről táplálkozó kedvet, motivációs állapotot. Így lassan képessé válnak alárendelni spontán aktivitásukat a közös tevékenységnek.

A bátortalanabb gyermekeket odafigyeléssel, bátorítással segíti az előrelépésben az óvodapedagógus, együtt örülve apróbb sikereiknek.

A gyermeki magatartás, pozitív kapcsolat alakulása szempontjából az óvodapedagógus viselkedése **modellértékű**.

A jó nevelés alapja a korlátokkal együtt létező, **feltétel nélküli szeretet**.

A szabályokat úgy szükséges megszabni, hogy az adott korosztály meg tudja felelni az elvárásoknak.

A gyermekek számára mindig **érthető** és **vonzó feladatok** hatékonyra teszik a nevelést, az egyéni sajátosságok szem előtt tartásával.

A **sikeres együttnevelés** alapfeltétele a szülők bizalmának megnyerése, a gyermek minél jobb egyéni megismerése és fejlesztése érdekében.

Az óvodapedagógus segíti a gyermekeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (szakorvos, pszichológus, logopédus, vagy más gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.

NYELVI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE

- Sokféle együttes tevékenységen, kölcsönös bizalmon létrejött, meghitt légkör, beszélő környezet kialakítása az alapja a gyermek kapcsolatteremtési vágyának, megnyilatkozási szándékának, alkalmazkodási képességének.
- Elsajátítják és használják a párbeszéd különböző, az együttműködést elősegítő fordulatait, kifejezéseit, az odafordulás udvarias formáit (pl. légy szíves, kérem, tessék, köszönöm).
- A megszólítás, megnevezés, felszólítás, udvariassági formák, köszönés, köszöntés (Szerintem..., Várj egy kicsit! Mit gondolsz? Légy szíves..., stb.)
- Mondatalkotási gyakorlatok megfogalmazása (pl. Ezt fogd meg, amíg ide hozom azt).
- Az érzelmi felindulás kifejezésére a durva szavak helyett az elfogadott köznyelvi formára, az udvarias, de határozott utasításokra, javaslatlételre, elfogadó vagy elutasító nyelvi formára példát ad az óvodapedagógus.
- A dicséret, biztatás árnyalt, sokszínűségével serkenti az óvodapedagógus a gyermeket a tevékenységre, növeli örömet, önbizalmát és pozitív beállítódását.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Az eddig kialakult szokások a gyermekeknek igényévé válnak, amelyeknek természetes módon tesznek eleget.
- Szeretnek óvodába járni, számon tartják egymást és a felnőtteket egyaránt, érdeklődnek a hiányzó társaik iránt, ezt érzelmekben, szavakban, tettekben is kifejezik.
- Egy-egy társuk iránt kitüntetett barátságot mutatnak.

- Ébrednek bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek.
- Bízhatnak önmagukban és társaikban.
- Együtt éreznek társaikkal, felismerik, mikor kapcsolódhatnak be társaik tevékenységébe. Érdeklődnek társaik mondanivalójára, munkájára.
- Önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit.
- Közös tevékenységben aktívan részt vesznek.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartásformákat.
- Figyelmesen, türelmesen hallgatják a felnőtteket és társaik közléseit.
- Igényükké válik a tevékenységekben való együttműködés, amelyeket türelmesen, kitartóan, a megbeszéltek alapján befejeznek.
- Szavak nélkül is képesek megérteni környezetük jelzéseit.
- Értékelik saját tetteiket és az eléjük tárt magatartási példákat. Konfliktusmegoldó képességük életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő, konfliktushelyzetekben képesek érvelni, saját véleményüket kinyilvánítani, másokét elfogadni
- Érvényesítik kezdeményező készségüket.
- Kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- A spontán alakuló, vagy az óvodapedagógus által kezdeményezett mikrocsoportokban képesek együtt működni a feladat elvégzése érdekében, elfogadják a tennivalótól függő alá-, fölé- és mellérendelési viszonyokat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre
- Fogékonyak az emberi és természeti környezetben megmutatkozó jóra és szépre. Tisztelik és becsülik azt, védik, óvják ezek értékeit.
- Gyakorolják a figyelmes, tapintatos viselkedést és használják az annak megfelelő udvarias nyelvi formulákat.
- Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak, választanak és döntenek ismert helyzetekben.
- Ismerik és használják a szlovák kifejezéseket. Udvarias nyelvi formulákat.

5.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv használata szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, a nevelés egész folyamatának.

Az anyanyelvi - kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladatok megvalósulásának minden mozzanatában.

CÉLUNK:

- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, ill. értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése változatos tevékenységeken keresztül a gyermek érdeklődésére és kíváncsiságára alapozva.

FELADATUNK:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd – és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzésére a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása és a válaszok igénylese
- a játékos tevékenykedtetésen keresztül spontán és tudatosan kialakított szituációkban a céltudatos és differenciált képességfejlesztés a helyes ejtést, beszédművelést és kommunikációt, helyes viselkedést segítő játékok beépítésével.
- az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása: beszélő környezet, helyes minta és szabályközvetítés /javítgatás elkerülése/
- az óvodapedagógus kiemelt feladata a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése.
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődést elősegítő
- ösztönző környezet biztosítása

Minden gyermek önmagához képest, saját lehetőségei szerint fejlesztendő.

- az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikációk különböző formáinak alakítása.
- az érthető, kifejező gyermeki beszéd, kommunikáció (metakommunikáció, illem készségének kialakítása
- nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetése, megbecsülésére, szeretetére nevelés
- a biztonságos önkifejezés megalapozása

A beszédfejlesztés leghatékonyabb eszközei

- az óvodapedagógus példamutató beszéde
- kommunikatív viselkedése
- gyakori, szeretetteljes beszéd kezdeményezése, a beszéd kapcsolata
- a gyermekek érdeklődésének felkeltése
- megnyilatkozásai, kérdései, közlései
- az ehhez szükséges **sok vonzó, kötetlen helyzet**
- pedagógiai rugalmasság
- beszédkedvre inspiráló, derűs óvodai légkör

(Lásd. A nyelvi képességfejlesztés részletes feladata megtalálható a különböző tevékenységek fejezeteiben.)

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Egyéni fejlettségének megfelelően érthetően, folyamatosan beszél, kommunikál.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ.
- Különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetnek).
- Képes végig hallgatni, és megérteni mások beszédét.

VI. TEVÉKENYSÉG KERETE

„**Hagyomány** alatt általában az elődök örökségéből azokat a cselekvéseket, dolgokat értjük, amelyeket nemzedékről nemzedékre változatlan formában tesznek és készítenek az adott társadalom tagjai, vagyis tovább viszik őseik tevékenységeit. A hagyományok az adott társadalom értékrendjét, világszemléletét tükrözik.”

<http://klnt.info/oktatasi-programok/nepi-hagyományok-oktatasa-az-ovodaban/>

A hagyományápolás, népszokások az esztétikai nevelés - élménynyújtás szem előtt tartásával

Az óvónők feladata e program alapján a hagyományörzés és a népi kultúra ápolása, mely átszövi a nevelés egész folyamatát — az évszakhoz kapcsolódó ünnepkörök, jeles napok keretét adnak a megvalósításhoz. "Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyermekek is megtalálják benne a szépséget, örömet és a követendőt. Az óvoda természetes közege a hagyományörzésnek."

Séták, kirándulások, megfigyelések, kiállítások, népi hagyománnyal kapcsolatos programok - a népi kultúra tárgyai, a népköltészet alkotásai a gyermekek érzelmeit áthatva épülnek be a gyermekek ízlésvilágába, alapozzák meg kulturális anyanyelvét és lehetőséget biztosítanak a gazdagon motivált tevékenységekre.

A népszokásokkal, hagyományokkal kapcsolatos ismeretek segítik a dalok, mondókák, versek, mesék, népi játékok befogadását, a zenei képesség és a vizuális kifejezőképesség fejlesztését, fejlődését.

A gyermekek megszokják, hogy mindennek megvan a maga ideje, a várakozás, a készülődés erősíti az ünnepekhez fűződő érzelmet, belső tartást ad, esztétikai élményt nyújt.

Lásd: szlovák nemzetiségi nyelvi program idevonatkozó részét is (melléklet).

6.1. Hagományörző népszokások és jeles napok

Verselés, mesélés

ölbeli játékok, mondókák, népmesék, közmondások, találós kérdések, névcsúfolók, rigmusok, szólások

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

díszítő munka, illusztráció, agyagozás, szövés, fonások, gyöngyfüzés, mézeskalácssütés, csuhézás, rongybabakészítés, tojásfestés, batikolás, nemezelés, termésbábok készítése

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

mondókák, énekes gyermekjátékok, gyermektáncok, népdalok, hangszeres népzene

A külső világ tevékeny megismerése megszerettetése

Találós kérdések, jeles napok, népszokások, szüret, befőzés, kukoricamorzsolás,

gyümölcs, és termésgyűjtés, levélfűzés, népi jövendölés, búzahajtatás...,
Múzeum, Szlovák tájház, Meseház, Munkácsy Emlékház látogatása

Mozgás

- ügyességi játékok (pl. zsákba-futás, talicskázás, labdajátékok)

ŐSZI ÜNNEPKÖR

Esemény	Tevékenységek
Mihály napi vásár Szüreti mulatság	kukorica betakarítás, kukoricatörés, szőlőszüret, dióverés, befőzések, aszalások, pogácsasütés, vásárfia készítése
Márton nap	ludas játék, tollfújó verseny, kukoricamorzsolás, „liba sütése” lámpás ünnep-törpejárás a szülőkkel közösen, tűzgyűjtés, játék, zenélés, tánc a tűz körül

TÉLI ÜNNEPKÖR

Adventi előkészületek	adventi koszorú, adventi naptár készítése, munkadélután szervezése, környezet díszítése, az óvoda adventi koszorújának elkészítése, a 4 gyertya közös meggyűjtása a szövés, fonás technikájának megismerése, a textil díszítése batikolással
Borbála nap	cseresznye ág hajtatás, rügyezettetés, népi jóslatok, időjárás megfigyelések végzése
Mikulás	találkozás a Mikulással, ajándékozás: óvodapedagógusok által készített ajándékok mesejáték az óvodapedagógusok előadásában
Luca nap	Lucázás, Luca napi játszóház, karácsonyi ajándékok készítése, búza csíráztatása
Karácsony	ajándékozás, karácsonyfa állítás, díszítés Betlehemes játék versek, dalok, mondókák ünnepi díszítés, mézeskalács készítés, kínálás a változó természeti környezet esztétikai értékeinek felfedeztetése - a Katalin napi jóslás bevált-e? madáretetés Családi karácsony közösen a szülőkkel, tűzgyűjtés

TAVASZI ÜNNEPKÖR

Kiszézés Farsang	álarcok készítése, mondókák, dalok, versek megismerése, jelmezek, a csoportszobák, a folyosó feldíszítése, farsangi hangulat megteremtése táncház, kisé-játék, kisébáb készítése bűvész felkérése, bőr megmunkálásának megismerése
Húsvét	locsolkodás verssel, köszöntővel, tojáskeresés a friss fűben tojásfestés: különböző technikák: berzselés, írókázás... csoportszoba, folyosó díszítése, tojásfa állítása

NYÁRI ÜNNEPKÖR

Új kenyér ünnepe	kenyérsütés a búzaszál, szalma beépítése a díszítő munkába
-------------------------	---

6.2. Óvodánk sajátos hagyományai

Apák napja	nyilvános ünnep közös játék az édesapákkal, nagyapákkal... az udvaron, sportfeladatok: talicskázás a gyerekekkel, zsákban futás, focizás, labdajátékok, ügyességi feladatok...
Anyák napja	nyilvános ünnep az édesanyák, nagymamák köszöntése dallal, verssel, közös játék az udvaron
"Játékvarázs" hét az óvodában	OVI - galéria megnyitása Madarak és fák napja — rajzverseny, aszfalt rajzverseny Kirándulások Gyermeknap - Sportnap MAJÁLIS – Nyárünnep, játékos délután a szülőkkel közösen Az iskolába menő kisgyermekek búcsúztatása, megvendéglés, faragott furulya, tarisznya ajándékozása közösen a szülőkkel májusfa állítása, tombola, zsákamacska, „halászat”
Születés és névnapok megünneplése	Az ünnepeket köszöntése dallal, verssel, megajándékozása saját készítésű ajándékokkal

Nemzeti ünnepeink

Március 15	Az 1848-49-es Forradalom és szabadságharc ünnepe, kokárda, zászló, csákó, pártá készítése különböző technikákkal, szülőföldhöz való kötődés erősítése
Október 6	Aradi vértanúk emléknapja
Október 23	1956-os Forradalom ünnepe
Augusztus 20	Államalapításunk, az új kenyér ünnepe

VII. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

A komplex esztétikai nevelés személyiségfejlesztő hatása óvodai életünk tevékenységi formáiba is beépül.

7.1. JÁTÉK

„A leghatásosabb nevelés, ha egy gyerek szép dolgokkal játszhat.”
(Platón)

A játék kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és a nevelés leghatékonyabb eszköze.

CÉLUNK: „JÓT, S JÓL” JÁTSZANI!

- A játék folyamatában a szabad képzettársítás elősegítése.
- Az értelmi, mozgásos, szociális, esztétikai tapasztalatok többszöri átélésével gyermekek pszichikai szükségleteinek biztosítása, egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása. A játék mindennap visszatérő, hosszantartó, zavartalan legyen.
- A szabad, korlátozások nélküli játékfolyamat kibontakoztatása, a kötetlenség elősegítése.
- A Sajátos Nevelési Igényű gyermek irányított segítséggel tudjon gyakorló, konstrukciós játékkal játszani, egyszerű szabályjátékban, dramatikus játékokban részt venni és spontán játéktevékenységet is végezni

Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- A szabad játék túlsúlyának érvényesülése.
- A játéktevékenységhez szükséges feltételek biztosítása
- A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások, élmények feldolgozásának biztosítása a szabad játékba és a játékba integrált tanulás során.
- 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- A gyermekek szókincsének, kommunikációjának és beszédkészségének fejlesztése a játékban.
- A gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakítása.
- Az óvodapedagógus játéksegítő, játékirányító módszereinek alkalmazása szituációtól függően.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

A játékot befolyásolják mindazok a körülmények, amelyek között a gyermekek élnek, amelyek között a játéktevékenység lezajlik.

Feladatunk:

- **A derűs, nyugodt, alkotókedvű légkör biztosítása**

Ahol jól érvényesül a gyermeki játékszabadság, önálló kezdeményezés, döntés, választás, téma feldolgozás, eszközzel történő megjelenítés, szituációkhoz - társakhoz való igazodás, önálló konfliktushelyzetek megoldása, kreativitás

A játéktevékenységbe csak annyi szabály bevezetése, amely segíti a nyugodt, oldott légkörfenntartását, az alkotó cselekvést, a sokféle játékszituáció meglétét, s az elképzelések valóra váltását.

- **Megfelelő hely a játékhoz**

A gyermekek szabad mozgásának lehetőséget biztosítunk a csoportszobában, udvaron, kirándulásakor egyaránt.

A csoportszobában a kreatív tárgyhasználat, a csoportszoba jól variálható, könnyen mozgatható bútora a gyermek spontán érdeklődésének megfelelően is könnyen átrendezhető, ezáltal biztosított a „kuckósítás”.

A különböző jellegű játékok számára más és más helyet biztosítunk.

A gyermekek közreműködésével állandó és ideiglenes játszóhelyet alakítunk ki.

Meghitt, esztétikusan kialakított **Mesesarok**: bábozáshoz, mesemondásra, dramatizáláshoz, meséskönyvek nézegetéséhez nyújt helyet.

Élősarok — a séták, kirándulások során begyűjtött kincsek számára, a növények fejlődésének megfigyelése, gondozás gyakorlása.

„Rajz asztal”:- rajzoláshoz, mintázáshoz, kézimunkához, szövéshez állandó hely van. Az ehhez szükséges anyagok, kellékek, eszközök a gyermekek rendelkezésére állnak érdeklődésüknek megfelelően, játékidőben is.

„Zenei kuckó”: a gyermekek számára biztosítottak a zenei játékhoz a dallam-és ritmushangszerek, énekes könyvek, zenei albumok, amit a szabad játéktevékenységükben is folyamatosan felhasználhatnak.

Udvar: úgy alakítottuk ki, hogy a gyermekek szabad levegőn való tartózkodását szolgálja, elég nagy ahhoz, hogy az együtt játszó csoportok számára (két csoport) külön helyet adjunk, de átjárható, és mindennek megvan a helye. Pl. közlekedés gyakorlásához - KRESZ-pálya, ügyességi és sportjátékokhoz - mászóakák, csúszda, lengőhinta, mérleghinta, füves, műfüves és betonozott rész.

- **Megfelelő idő a játékhoz**

A játék folyamatosságát a **folyamatos** és részben folyamatos **rugalmas napirend** összeállításával biztosítjuk. A gyermekek több órán keresztül megszakítás nélkül játszhatnak, ill. több napon keresztül is játszhatják ugyanazt, de kedvük szerint más tevékenységgel is foglalkozhatnak.

Minden életkorban nagy hangsúlyt fektetünk a szabad játék tevékenységének biztosítására.

Óvodánkban a 3-4 éves gyermekek egyedül, egymás mellett, néha csoportokban játszanak. Csaknem minden idejüket a játék, szabad játék tölti ki, az étkezés, tisztálkodás és az alvás kivételével.

Az 5-6-7 évesek már jól összeszokott csoportokban játszanak, számukra is fontos a minél **összefüggőbb játékidő**, mert pl. szereposztáshoz több időre van szükség, mint a kicsiknek. **Fontosnak** tartjuk a játékidőben - teremben és a szabadban egyaránt -, hogy a gyermekek több napon keresztül is játszassák ugyanazt a játékot.

A napi élet szervezésében **nagy hangsúlyt fektetünk** a gyermekek szabad levegőn való tartózkodására, az udvari játéktevékenységére. A tavaszi és nyári hónapokban már reggeltől kint vannak. Az idő intervallumot az ebéd kezdési időpontjának csúsztatásával, vagy az idősebbeknél, a délutáni korábbi ébresztéssel hosszabbítjuk meg.

- **Megfelelő eszközök a játékhoz**

A játékszer részben motiválja, ösztönzi, gazdagítja a gyermek elképzeléseit, segíti azok megvalósítását.

Az óvodapedagógus olyan játékeszközöket biztosít, melyek esztétikusak, könnyen variálhatóak, kedvet csinálnak a játékhoz, sokféle játékfajtára ihletnek, fejlesztik a gyermek kreativitását.

A **3-4 éves** gyermek játékához sok eszközt biztosít az óvodapedagógus, elsősorban a gyakorló játékhoz és változatos szimbolikus, konstruáló és szabályjátékokhoz szükséges kellékeket (pl. orvos, papás-mamás, főzőcske)

Az **5-6-7 éves** gyermek számára az óvodapedagógus bővíti az eszközválasztékot szimbolikus játékhoz kapcsolódó kellékekkel, félkész játékokkal, értelem és képességfejlesztő játékokkal.

Az **udvari játékeszközök** főleg a gyermekek nagymozgását elégítik ki, változatos módon, pl. kerékpár, labdák, mászóakák, de módot adnak a finommozgások gyakorlására is, pl. rajzolás, festés, konstruálás. Az udvaron is megteremtjük a nyugodt, kreatív játékok lehetőségét.

- **A tapasztalatszerzés és az élmények szerepe a játékhoz**

A játék témája és tartalma nagyrészt a gyermekek valóságról szerzett benyomásaitól, tapasztalataitól, ismereteiktől függ.

Az óvodapedagógus lehetővé teszi, hogy a tapasztalat és ismeretszerzés a gyermekben pozitív érzelmeket váltson ki és élménnyé váljon. A családban és az óvodában, a tágabb természeti és társadalmi környezetben séták, kirándulások alkalmával szerzett tapasztalatokat a gyermek újra és újra a játékidőben is átélhesse. A gyermekek közti különbségek a tapasztalatszerzés folyamatában is jelentkezhetnek és ez játékaikban is megmutatkozik (negatív tapasztalatok és érzelmek esetleges megjelenése).

Az óvodapedagógus jelenlétével biztonságot nyújt az agresszív vagy szorongó gyermekeknek.

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, ezek tartalmának, minőségének gazdagítása, fejlesztése a gyermek egyéni sajátosságainak megfelelően

- **Gyakorlójáték**

Amelyben a cselekvés maga örömforrás a gyermek számára, miközben megismerkedik az eszközök különböző tulajdonságaival. A gyakorlójáték lényege valamilyen újszerű cselekvés

ismételgetése, mely örömet okoz, és a sokszori ismétléssel, gyakorlással a különböző funkciók fejlődnek (pl. szem, kéz koordináció, testséma, kezesség)

Lehet: mozgásos, manipulációs, verbális.

- Az óvodapedagógus segíti a játék továbbfejlődését

- Az óvodapedagógus is szervez, vállal szerepeket, hogy a különböző szituációk kialakítása minta legyen a gyermeknek a közös cselekvésekhez, a "minta" helyzetek megteremtéséhez.

Mozgásos, pl. bújik, mászik

Manipulációs, pl. összerak, tépeget

Verbális: hangok, szótagok, szavak, rövid mondatok, dallamok játékos szabály szerinti ismétlése.

- **Szimbolikus** A leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta.

A szerepjáték feltétele a gyermek önállóságát, kezdeményezését, a környezet benyomásait egyénien, szubjektív módon jeleníti meg.

A vállalt szerepeken keresztül ábrázolja a valóság lényeges mozzanatait, miközben sok oldalúan megnyilvánul és alakul a gyermekek közötti társas kapcsolat, együttműködés, a kölcsönös alá- és fölé. mellérendelés, a közös tevékenység.

Az óvodapedagógus feladata a játékban:

- Amikor a gyermekek kérésére az óvodapedagógus részt vesz a gyermekek játékában, szituációnak megfelelően fokozottan ügyel irányításának módjára, mértékére.
- **Legyen** támogató, engedő és elfogadó.
Segítse azokat játékában, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények.
- A gyermekek játékába akkor avatkozzon be, ha a gyermekek durvák vagy veszélyeztetik egy-más épségét, játékát.

- **Dramatizálás, bábozás**

A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény igazi táptalaja a dramatizálásnak, bábozásnak.

Az óvodapedagógus modellt ad egy-egy szereplő megformálásához

Kellékekkel segíti a képzeletbeli képek megjelenítését, a beleélő képesség, az önkifejezés, az esztétikai élmény fokozása érdekében.

Az óvodapedagógus élménynyújtó bábjátéka, a csoport kedvenc bábja, amellyel örömeiket, bánataikat megoszthatják, alapot nyújthat a gyermeki bábjáték elindulásához.

A dramatizáláshoz, bábozáshoz szükséges kellékek elkészítésében a gyerekek is közreműködnek.

- **Konstruációs játék**

A gyerekek kockából és más játékszerekből, különböző alkatrészekből, anyagokból építményeket, játékszereket, különféle tárgyakat hoznak létre.

Az "én csináltam" tapasztalata biztonságot nyújt a gyerekek saját képességeiről, növeli biztonságérzetét. A barkácsolás **elsősorban** az óvodapedagógus személyes példamutatásával, a gyermekek aktív bevonásával jelenik meg.

Később a gyermekek képesek bonyolultabb formákat, tárgyakat alkotásokat létrehozni, ezekhez különböző anyagokat, eszközöket használni.

- **Szabályjáték**

Könnyen betartható, ügyességi, mozgásos, értelemfejlesztő szabályjátékokat tervez az óvodapedagógus, melyek a gyermekek szociális és értelmi fejlesztését szolgálják.

Az óvodapedagógus a gyerekeknek megadja azt a lehetőséget, hogy ők maguk is létrehozzanak szabályokat, játékvezetők lehetnek.

A gyermekek játék elgondolása fokozatosan fejlődik, megjelenik a többféle ötletből kialakított tartalmas játék, ami fejleszti a gyermekek kommunikációs képességét, szabálytanulási készségét, társakkal való viszonyát, az együttes cselekvőképességét.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a játékban

- A játékban kialakult társas kapcsolatok természetes körülmények között **fejlesztik** a beszédkészséget, párbeszédet, csoportos kommunikációba való bekapcsolódást.
- Az óvodapedagógus a szerepbe való bekapcsolódással mintát ad a megfelelő nyelvi formák, szókapcsolatok, metakommunikatív jelzések alkalmazására, a sokszínűbb udvarias megfogalmazásra.
- A gyermekek szerepvállalás közben, **modellkövetéssel**, szóban, hanglejtéssel, mimikáival, gesztussal fejezik ki a szereppel való azonosulást
- **Felismeri, gyakorolja** a különböző beszédhelyzetekhez illeszkedő beszéd szituációk nyelvi használatát (pl. boltban, családban, orvosnál, vendégségben)
- **Báb:** jól használható eszköz a hallgató gyermek megszólaltatására. Bábjátékkal fejlődik érzelmi kifejezőkészsége, gyakorolja az elbeszélő és párbeszéd formákat, felismeri, hogyan bánjon a hangjával, mint hangerő, hangszín, hangmagasság alkalmazása.

Játék közben az óvodapedagógus kezdeményezhet beszédkészség fejlesztését szolgáló játékokat:

- a beszédhangok megkülönböztetésére
- a kialakult hangok rögzítésére (pl. állatok hangjának utánzása)

Közvetlen beszédfejlesztő célja van az Anyanyelvi játékoknak, az artikuláció, szókincs, a mondatalkotás, párbeszéd, összefüggő, folyamatos beszédgyakorlására. A mozgásos játékok a mozgásra, cselekvésre, a gyermek érzelmi meghatározottságára építenek.

A játékban nagy jelentősége van a gyermek ismeretének, a differenciált eszközök biztosításának, hogy a bármely területen kiemelkedő képességű és a sajátos nevelési igényű gyermek is megtalálja a számára legmegfelelőbb eszközt és tevékenységet, ami további fejlődését elősegíti

Zöld tartalmak a játékban:

A játék helye lehet mesterséges, vagy természetes, közelebbi vagy távolabbi helyszín. A játékformák (gyakorló-, szimbolikus, konstruáló, szabályjáték) a gyermekek és közvetlen környezetük viszonyának különböző tartalmát, kapcsolatát dolgozzák fel. A környezeti, fenntarthatósági kompetenciák fejlesztését szolgálják többek között a szenzitív játékok. Jól használhatók szenzitív játékként az önismereti, a kommunikációs és a kreativitást fejlesztő játékok, amelyek az egész személyiség érzékennyé tételét eredményezik. Fontos, hogy a gyermekek ismerjék, elfogadják és szeressék önmagukat, hiszen csak akkor tudnak másokkal azonosulni, együtt érezni, csak akkor képesek másokat (növényeket, állatokat és embereket) megszeretni, megismerni, megvédeni

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Képesek huzamosabb ideig együtt játszani kisebb csoportokban, a társaival,
- A több napon keresztül tartó játéktémákban való elmélyülés jellemzi.
- Kialakul az együtt játszás igénye.
- Képesek problémák felfedezésére, próbálkoznak annak önálló megoldásával.
- A szerepjátékokat saját elképzeléseik, egyéni ötleteik, élményeik alapján szervezik meg.
- Kedvelik a szabályjátékokat, a szabályokat betartják, másokkal is betartatják
- Ismert meséket, saját irodalmi alkotásaikat is szívesen báboznak és dramatizálnak.
- Alkotókedvük érvényesül az építkezés, konstruálás, szabályok alakítása, szerepek kitalálása, bábozás, barkácsolás területén is.
- Képes önállóan megteremtteni a kitalált játékhoz szükséges helyet és eszközt.
- Interakciójuk gazdag, kulturált, érthető.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által közvetített helyes viselkedési normák és szabályok.
- A játékszituációnak, kommunikációnak megfelelően alkalmanként megjelennek a szlovák nyelvi kifejezések is (pl.: körjáték, mozgásos szabályjátékok)

7.2. VERSELÉS, MESÉLÉS

„A mese az az ábécéskönyv, amelyből a gyermek megtanul saját lelkében olvasni”
Bruno Bettelheim

CÉLUNK:

A gyermekérzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi-szociális érzelmeinek gazdagítása a csodákkal teli meseélményekkel, mondókákkal, versekkel.

A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása irodalmi élménynyújtással.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- Meghitt légkör kialakítása.
- A gyermekirodalom igényes kiválasztása, az éves anyag összeállítása, évszakhoz és az ünnepekhez is igazodva.
- Életkornak és egyéni képességeknek megfelelő jellegzetes tartalmak biztosítása.
- Lehetőséget teremt a **mindennapos mese és vers** tevékenységekre
- Munkája során ügyel arra, hogy minél több lehetőséget, alkalmat, időt, helyet teremtsen, valamint megfelelő minőségű és mennyiségű eszköz biztosítson a meseélmény feldolgozására, a belső képalkotásra a mesék, versek mondókák ismételtetésére, bábozásra, dramatizálásra
- A nyelvi képesség és személyiség tulajdonságok fejlesztése.
- Beszélővé és olvasóvá nevelés megalapozása
- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat

- Az élmény érzéki benyomásból támad, és érzelmi állapotot hoz létre (öröm, várakozás)
- Az óvodapedagógus megteremti a mesemondás szokásait, hangulatát (pl. gyertyagyújtás, ének vagy hangszeres játék)
- A 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan *a játékos mozgásokkal is összekapcsolt népi mondókák, dúdolók, népmesék*, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi – a klasszikus és a kortárs irodalmi művek az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát nyelvünk legbelsőbb törvényeinek megfelelő formában közvetítik, ugyanez érvényesül a klasszikus és a kortárs irodalmi művekre is.
- *A mese és a vers* az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését, - *mindig többről szól, mint amit kimond*. A jó mese olyan kapcsolatokat, helyzeteket mutat fel a gyermekek számára, amelyek megértésére ebben az életkorban más eszközökkel még nincs mód.
- A mese a legtágabb értelemben tanít, oldja a szorongást, és egyben megoldást is kínál, segíti a belső képteremtés képességének kifejlődését, mely megfelelő viselkedésformákról tájékoztat.
- A pozitív élmények hatására szívesen nézegetik a kedvenc verseiket, meséiket tartalmazó könyveket, ami alapja az olvasóvá válásnak.
- A tárgyi világot is megelevenítő átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított, megismerési törekvésekre.
- A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A NYELVI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE a mondókákkal, mesékkel, versekkel

- A bábozás és dramatizálás során hatékonyan sajátítják el a gyermekek a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást, a nyelvtanilag helyes beszédet.
- Bővül a szókincsük a mesékből, versekből elsajátított új fogalmakból, kifejezésekből (jelzők, hangutánzók, hangulatfestő szavak)
- A bábjáték, dramatikus játék, teret ad a gyermek önkifejezésének, a társalgási kedv fokozására, önálló mesélésre, versmondásra.
- Az összefüggő beszéd és párbeszéd gyakorlása fejleszti a gyermek nyelvi emlékezetét.
- Helyes artikulációval, a helyes beszéd, beszédritmus kialakítása,
- Beszédszlelés, beszédmegértés beszédképesség fejlesztése,
- Kifejezőképesség, beszédkedv növelése,
- Nyelvi játékok, mondókák, versek, mesék tudatos tervezése a bábozás, dramatizálás elősegítéséhez
- Beszédviselkedés (fegyelem, figyelem) alakítása,
- Metakommunikációs készségek fejlesztése,
- Mozgással kísért szövegmondás gyakorlása,
- Vokális mimika alakulása (hangszín, hangerő, tempó, szünet),
- Érzelmi élmények nyújtása, az értékek megéreztetése az „ÉN KÉP” alakulásában,
- Beszédszervek folyamatos edzése, grammatika, jelentéstani rendszerek fejlesztése az életkori és egyéni sajátosságok tükrében.

A **szlovák nyelvi nevelés** idetartozó része a mellékletben.

Mondóka, vers, rövid történetek, mesék. — Az óvodapedagógus az anyag összeállításakor az évszakok, ünnepkörök köré csoportosít.

Zöld tartalmak a verselés, mesélésben:

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, versek, az egyre több környezeti témát feldolgozó mai mesék hozzájárulnak a „zöld” tartalmak verbális megerősítéséhez, az érzékszervi tapasztalatok elmélyüléséhez. Segítik a bemutatott természeti jelenség, történet megértését, segítve ezzel a gyerekek természettudományos szemléletének formálódását. A népmesék, népköltések tanulságai, az erkölcs alakulása és a szülőföldhöz való kötődés szempontjából is lényegesek.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐIAZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermekek szívesen, örömmel ismételtetik a verseket, rigmusokat, mondókákat
- Várják és igénylik a mesehallgatást, képesek figyelmesen hallgatni a mesét
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Rajzaikban megjelennek irodalmi élményeik.
- Képesek történeteket, meséket kitalálni és azt mozgással kifejezni.
- Szókincsükben megjelennek a mesékben, versekben használt kifejezések, fordulatok.
- Szeretik a könyveket, vigyáznak rá.
- Ismerik a mesélés, bábozás, dramatikus játékok szokásait, szabályait.
- Képesek az átváltás eszközeit, díszleteket, félkész játékeszközöket használni.
- Ismernek, és szívesen mondanak szlovák mondókákat, verseket.
(Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés - vers, mese - melléklet.)

Ajánlott szakirodalom:

Bauer Gabriella (1985): Gyermekirodalmi Szöveggyűjtemény – Tankönyvkiadó, Bp.

Klasszikus és kortárs írók meséi, történetei

Kompetencia Alapú Programcsomag Nemzeti Fejlesztési terv Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program 3.1.1. központ program Educatio Kht 2008.

7.3. ÉNEK-ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC, ZENEHALLGATÁS

"Az óvodával, annak zenéjével foglalkozni nem mellékes kis pedagógiai kérdés, hanem országépítés."

(Kodály Zoltán)

Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 "A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben" című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett zenei módszereket, új tanulási formákat alkalmazzuk a zenei tevékenységeinkben. Mindezek Kodály Zoltán és Forrai Katalin tradicionális zenei értékeire épülnek, és a XXI. századi egyéni fejlesztéseket erősíti meg, a mai gyermekekhez igazodó művészeti eszközök tudatos bevonásával."

CÉLUNK:

- A közös éneklés, közös énekes játék, néphagyományokon alapuló gyermektánc örömeinek megéreztetése a gyermekekkel, hogy azon keresztül formálódjon a zenei ízlésük és az esztétikai fogékonyságuk
- A gyermekek jussanak minél több olyan – csak tiszta forrásból táplálkozó - zenei élményhez, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket, a magyar népi kultúra iránti érdeklődésüket.
- A zenehallgatási lehetőségek – az élő előadás, az emberi hang és hangszeres játék, valamint az igényesen kiválasztott hangfelvételek – fejlesszék a gyermekek művészi fogékonyságát.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő kiválasztása.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető zenei képességek fejlesztése kreatív, játékos módszerekkel.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a zenei tevékenység segítségével.
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások átadása, melyek, eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és, zenei kreativitásának alakításában(a ritmus, éneklés, hallás, mozgás)
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a nemzetiségi gyermekek hovatartozását is.
- A gyermekek egyéni fejlettségéhez, képességeihez igazodó egyszerű tánclépések, népi és gyermekjátékok megismertetése.
- Minél több lehetőséget biztosítson a gazdagon felszerelt énekes sarokban a mikro-csoportban átélt zenei képességfejlesztő játékok újrajátszásához.
- A gyermekekkel megismertessen különböző népi ritmuseszközöket, saját készítésű ritmushangszereket (pl.: dió-csörgő, ritmus botok).
- **Gyermektánc:** a néptánc alapjainak elsajátítása (heti egy alkalommal, 5-6-7 éves gyermekek részére, szakvizsgával rendelkező óvodapedagógus vezetésével.)

Népi játék, gyermektánc az óvodában

A népi játék, gyermektánc, elemi szinten járul hozzá a gyermek szocializációs, kommunikációs, kezdeményező készségének, kulturális tudatosságának, általános műveltségének fejlesztéséhez. Elsődleges feladat az önfelelt játék megvalósítása, a játékszabály megismerése, a játéköröm megélése. A magyar énekes, táncos népi gyermekjátékok különféle típusai a fejlesztési lehetőségek széles spektrumát biztosítják a mozgások, ritmusok, terek, térformák megismerésével, alapvető mozdulattípusok gyakorolásával a játéktevékenység során

Fontos, hogy a gyermek mindig az életkorának és érettségének megfelelő játékokat játssza. A magyar népi játékok a magyar népi kultúra részei, és mint olyanok hosszú évszázadokon át fejlődtek és tartódtak meg. Biztonsággal állítható, hogy a gyermekek életkori sajátosságainak legmegfelelőbb élmény, mozgás és erkölcsi-tartalommal bírnak, valamint hozzásegítik a gyermekeket a megfelelő készségek és képességek fejlesztéséhez bármi nemű külső kényszer nélkül; mert játszva fejlődnek és tanulnak

„**Aki nem lép egyszerre**” néptánc, népzene, népi gyermekjáték tehetséggondozó program. A néptánc program tematikája, a pedagógiai programunk módszertani segédanyagában található meg. Bevezetése a 2015-2016-os nevelési évtől kezdődött meg.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelés formája kötetlen és kötött jellegű. A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikroszoptos formában tartjuk, így a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve tudjuk fejlesztő munkánkat végezni. Ebben a térben körbe veszik a gyermeket a zenei nevelés kellékei (pl.: hangszerek, fejdíszek). Énekes játékokat kötött jelleggel, frontálisan, főleg az udvaron vagy rossz idő esetén a délelőtti levegőzés előtt, a tornaszobában tartjuk, így biztosítjuk a játék folyamatosságát. A zenehallgatást a különböző tevékenységekhez kapcsoljuk, hogy élményeiken keresztül mélyebben kötődjenek a zenéhez. Az évszaki hangversenyeken élő előadásban hallgatnak a gyermekek hangszeres és énekes zeneműveket. Advent időszakában az óvodapedagógusok és volt óvodásaink hangszeres előadással illetve karácsonyi dalsokorral varázsolja meghitté az ünnepet.

A NYELVI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE

"A gyermekek lassabban énekelnek, mint beszélnek." mely segíti az artikulációt, a szavak szép, pontos kifejezését.

A mondókák, énekek szövegének hangleadése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megéretteti a nyelv kifejező erejét, szépségét.

- a sokféle énekes játék alkalmat ad a szókincs bővítésére.
- megvalósul a beszédfejlesztés a ritmus és légző gyakorlatokon keresztül
- hallásfejlesztés (belső hallást is),
- gyorsaság, időtartam gyakorlatok,
- a dallam, a ritmus, a mozgás és a beszédfejlesztés összekapcsolása,
- a zene élményének kifejezése a beszédben (dallam, ritmus, együttes mozgás),
- a dallam és mozgásritmus gyakorlásának hatása a beszédritmus fejlődésére (taps, ritmosos mozdulatok, szótagolás, stb.),
- az énekelt szöveg tiszta ejtésével az artikulációs nehézségek leküzdése,
- a beszéd motoros szerveinek tudatos fejlesztése,
- hallási észlelés fejlesztése: környezet hangjai: emberi hangok, tárgyak, gépek, hangszerek, hangjai,
- mozgáskultúra, beszédviselkedés fejlesztése.

A **szlovák nyelvi nevelés** idetartozó része a mellékletben.

Szlovák dalok, mondókák, énekes játékok

Zöld tartalmak az ének, zene, énekes játék, gyermektáncban:

A népdalok, népi mondókák is az önazonosságot, a közösséghez való kötődést erősítik. A dalok, dalos játékok tükrözik a természeti jelenségekhez, társadalmi folyamatokhoz kapcsolódó hagyományokat. Természetes anyagokból, növényi részekből, hulladékokból is gyakran készítünk hangszereket, pl.: kasztanyetta, ritmusdob, szájharmonika, nádsíp...

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermekek szívesen mondogatják a mondókákat, egyedül és kisebb csoportokban is éneklük a dalokat, élvezettel játsszák a megismert dalos játékokat.
- Megkülönbözteti a tanult zenei fogalom párokat, (halk - hangos, lassú - gyors, magas – mély)
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dalok ritmusától.,
- Ismeri a hallásfejlesztés és ritmusfejlesztés eszközeinek használatát
- Tud elmélyülni, élvezettel hallgatni értékes, neki való klasszikus zenét.
- Képes rögtönözni ritmust, dallamot és mozgást.
- Szereti és élvezzi a mikrocsoportos zenei képességfejlesztő játékokat.
- Képes az énekes játékokat lendületesen, harmonikus mozdulatokkal játszani, egyenletesen járni, alkalmazkodni társaihoz.
- Gátlások nélkül dudorászik, énekel a csoportban
- Törekszik az esztétikus, finom, kifejező megjelenítésre, mozdulatokra
- Ismeri a zenei tevékenységek elfogadott szokás-és szabályrendszerét

Ajánlott szakirodalom:

- Forrai Katalin (1991): Ének az óvodában – Editino Musica, Bp.
- Törzsök Béla (1982): Zenehallgatás az óvodában – Zeneműkiadó, Bp.
- Foltin Jolán-Tarján T. Katalin: Játék és tánc az óvodában Hagyományok Háza Bp.2004
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel (*Alternatív Óvodapedagógiai Program*) 8. szám (53.-59. old.)
- Klasszikus és kortárs zeneszerzők alkotásai

7.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

*„A gyerekek a legnagyobb művészek,
mert ők a szívükből rajzolnak”*

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének

CÉLUNK:

- A gyermekek élményeinek, tapasztalatainak és fantáziavilágának képi, szabad, kreatív önkifejezése.
- A gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, a belső képek gazdagítására és annak képi kifejezésére ösztönzés.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- Az alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése.

- A gyermekek megismertetése az eszközök, különböző anyagok helyes használatára, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival, az életkori sajátosságokhoz és egyéni képességekhez igazodva
- 3-6-7 éves korban az alkotó, alakító, formáló tevékenység és fejlesztés tervezhető tartalmának és ajánlott módszereinek összeállítása.
- Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán nyugodt helyet és érzélem gazdag légkört biztosít, mely a belülről serkentő motiválást erősíti.
- Egyéni differenciálással támogatja a gyermekeket a fejlettségüknek megfelelő ötletekkel, és a technikák, eszközök kiválasztásában. Ildi
- A gyermekeknek egy témán belül alternatív lehetőséget ajánl fel és legalább kétféle technikát.
- Az óvodapedagógus egy héten egyszer tudatosan irányított mikrocsoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervez.
- A gyermekek beszédkészségének fejlesztése a vizuális alkotó tevékenységekben.
- Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Az alkotó eszközök tárolására kijelölt helyet biztosít, melyet minden gyermek elér, bármikor igénybe vehet. (A mozgatható bútorok lehetőséget biztosítanak a gyermeki szabadság, önálló alkotókedv kibontakoztatására.
- A műalkotásokkal és népművészeti elemekkel esztétikus tárgyi környezettel lehetőséget biztosít a tevékenységek tetszés szerinti folytatására.
- Törekednie kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Folyosó-galérián mindenki megtekintheti a csoportokba járó gyermekek munkáit, az Ovi-galérián, a „Játékvárás hét” programjának keretében, pedig gyönyörködhetnek meghívott művészek alkotásaiban.

A NYELVI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE

- A gyermekek új kifejezésekkel ismerkednek meg (batikolás, mozaik, szövés), a számukra még ismeretlen technikák felfedezése, gyakorlása közben.
- cselekvés és beszéd összekapcsolása révén a megismert technikák verbális megfogalmazása
- A rajzos felidézett élmények témát adnak az alkotáshoz, segítik a verbális emlékezet fejlesztését is.
- lehetőség a szinonim szavak használatára
- szókincsbővítés, a népi eszközök, technikák, alkalmazott anyagok, tevékenységek révén

A szlovák nyelvi nevelés idetartozó része a mellékletben

Zöld tartalmak a rajzolás, festés, mintázás, kézimunkában:

A „rajzolás, festés, mintázás, kézimunka” témáit is a környezet tárja elénk. Lehetőséget ad a környezet megjelenítésére, a tárgyi világ megismerésére, bármilyen anyaggal, bármelyik technikával dolgozunk.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Ismerik a rajzolás, festés, kézimunka eszközeit, technikáit
- Bátrak, ötletesek, együttműködők az építésben, a téralakításban.
- Képzelt világban egyénien jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Többnyire biztosan használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Alkotásaikban megjelenik a mozgás ábrázolása, jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása.
- Képesek a különböző technikák alkalmazására, ötvözésére.
- Az alkotás öröme számukra.
- Képesek közös kompozíciókat készíteni, együttműködni.
- Mintázás során készített munkáik egyéni, részletezőek.
- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat, pl. nyírás, tépés, varrás, hajtogatás.
- Önállóan díszítenek, készítenek ajándékokat, mely öröme számukra.
- Rácsodálkoznak a szép látványára és gyönyörködni tudnak saját és mások alkotásában
- Az alkotásokról, környezetükről tudnak kommunikálni, véleményt mondani.
- Szívesen vesznek részt környezetük szépítésében, alkalomhoz illő átalakításában

Ajánlott szakirodalom

- Kompetencia Alapú Programcsomag Nemzeti Fejlesztési terv
- Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program 3.1.1. központ program EducatioKht 2008. Vizuális nevelés módszertana

7.5. MOZGÁS

„Ha valamit szeretettel teszünk, észre sem vesszük, milyen teljesítményre vagyunk képesek. A szeretet mérhetetlenül sok energiát ad. Fáradhatatlanná teszi az embert, feltölti erővel.”
(Müller Péter: Szeretetkönyv)

CÉLUNK:

- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok megvalósítása.
- A természetes hely-, helyzetváltató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének biztosítása a sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal.

- A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.
- A mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatásának biztosítása
- A komplex testmozgások beépítése az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, s ezzel a gyermeki személyiség, mint - pozitív énkép, önkontroll, érzelmi szabályozás, szabályt követő társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- Olyan tevékenység biztosítása, mely örömtelivé, sokszínűvé, változatosabbá teszi az irányított mozgást, mozgásos játékot.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásos fejlesztő tevékenységek, játékok összeállítása, életkornak és egyéni képességeknek megfelelően.
- Különböző szervezeti formák megteremtése, módszerek használata
- A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek, (kooperatív mozgásos játékok) teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy irányított formában, az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe, véve – minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.
- Tartás és mozgásjavító tornagyakorlatok beépítése a mindennapok tevékenységébe
- 6-7 éves gyermekek számára a komplex mozgásfejlesztés változatos lehetőségeinek (vízhez-szoktatás, labdajátékok, gyermektánc) megszervezése, beépítése a nevelési tervbe
- Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a tevékenység keretében.

Tartásjavító torna – játékos lábstatikai és gerinctorna – szakvizsgával rendelkező óvodapedagógus vezetésével heti egy alkalommal, 3-6-7 éves gyermekek részére

Vízben történő mozgásfejlesztés, 6-7 éves gyermekek részére

Mozgásos percek

Az óvodapedagógus az egészségfejlesztő, játékos testmozgásoknak a teremben, vagy a szabadlevegőn, eszközzel, vagy anélkül, mindennap, mindhárom korcsoportban lehetőséget biztosít, amit énekszóra (pl. körjáték), ill. zenére is végezhetnek a gyermekek. A mindennapi mozgásos játékok megalapozzák a gyermekekben azt az igényt, hogy minden nap, **rendszeresen mozogni jó és szükséges**. Ez a gyermek számára az aktív pihenés formáját jelenti.

Szervezett formák, módszerek

A torna, a mozgásos játékok feladatainak teljesítésére az óvodapedagógus az **irányított mozgás** alábbi formáit használja fel:

- A mindennapos frissítő kb. 10 perces "Mozgásos percek", ill. kocogás, futás.
- A zenére történő mozgások anyaga főleg gimnasztikai elemekből épül fel.
- A szabadban, igény szerint - szervezett dalos gyermekjátékok.
- A heti egy alkalommal történő kötött testnevelés foglalkozás.

Az óvodapedagógus a szabad mozgást a nap folyamán az udvari játék, ill. igény szerint a teremben lévő Tini-kondi, Body-roll, trambulín, és a séta, kirándulás során a lehetőségeket kihasználva biztosítja (játszótér, KRESZ-park, Széchenyi liget, Lencsési Természetvédelmi Terület).

Fiatalabbaknál kezdetben a szerep határozza meg a teendőket (utánzásos játékok). A foglalkozás középpontjában mindig egy főgyakorlat és a hozzá választott játék áll. A járás, a futás, a gimnasztika főleg játékos.

Az idősebbek már az első hetekben felidéznek a már ismert és kedvelt játékokat, gyakorlatokat, az egyéni ötletek figyelembe vételével.

A fejlődés a gyakorlatok nehézségi fokában és a végrehajtás minőségében van.

Labdajátékok megalapozása az óvodás korban (program a 3-7 éves korosztály számára)

Bevezetésére a 2015/2016-os nevelési évtől került sor.

A sportjátékok megalapozását az egyszerű labdatechnikai elemek készségszintű elsajátításával, a labdaérezék kialakításával, rendszeres és változott körülmények közötti alkalmazásával, komplex szemlélettel, játékos tanulással szeretnénk megalapozni. A labdagyakorlatok és a labdával való játékok fontos szerepet töltenek be a mozgásfejlődésben és fejlesztésben. Az alapvető mozgásformákkal kapcsolatos készség és képességfejlesztés kiemelt eszközrendszere. A kondicionális és koordinációs képességek különböző fajtái a labdagyakorlatok és játékok rendszeres alkalmazása mellett szembetűnően fejlődnek. A labdagyakorlatok kedvező hatással vannak a természetes és a tanult mozgások készség szintű elsajátítására, valamint begyakorlására. Az óvodás korban sok lehetőséget biztosítunk a labdázásra, hogy a gyermekben a sok gyakorlás eredményeként kialakuljanak a labda mozgását irányító készségek és motoros képességek.

A program célja: az ONAP-ban meghatározott célirányos mozgásfejlesztés a labdajátékok megalapozásával (kosárlabda, kézilabda, röplabda, labdarúgás)

A program feladata:

- az egyszerű labdatechnikai elemekkel kapcsolatos rutin és készség kialakítása. (labdagurítás kézzel – lábbal, labdadobások, átadások és labdavezetés)
- kondicionális és koordinációs képességek életkori és egyéni fejlettségnek megfelelő fejlesztés
- a kognitív és a szociális kompetenciák létrehozása és fejlesztése

A program személyi és tárgyi feltételei:

a) Személyi feltételek: - óvodapedagógusi végzettség, - egyéni motiváltság

Előnyt jelent:

- szakirányú mozgásfejlesztő végzettség
- sportolói múlt (labdajátékban szerzett gyakorlat)

b) Tárgyi feltételek (Helyigény – eszközigény)

Helyigény: A program egyaránt megvalósítható:

- csoportszobában
- tornaszobában
- tornateremben
- óvodaudvarban

Eszközigény:

- az óvodai nevelés által meghatározott tárgyi eszközök

Speciális eszközigény (több funkciós felhasználással)

- mini kosárlabda - 15-20 cm átmérőjű labdák (röplabda, szivacs kézilabda,
- műanyag léglabdák) - KTK (kiegészítő tornakészlet)
- kosárgyűrű hálóval
- különböző méretű kapuk kézilabdázáshoz,
- focizáshoz - jelző trikók

A Labdajátékok megalapozása az óvodás korban tematikája „Gyerek labdajáték” címen a pedagógiai program mellékleteként, külön módszertani segédanyagban található meg.

Ajánlott szakirodalom:

- Gaál Sándorné, Kunos Andrásné: Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában SzolnokColor Print Nyomda 1996.
- Dr. Tótszőllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában Budapest FER-CO Kft. és a Váci Ofszet Kft. 1994.
- Porkolábné Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában
- Gaál Sándorné, Rudnerné Sipos Hajnalka: "Gyerek labdajáték" - Sportjátékok megalapozása (fejlesztő mozgásprogram a 4-10 éves korosztály számára), Szerzői kiadás 2015.

NYELVI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE

- A tornában, mozgásos játékokban alkalmazott irányító szavak, és a mozgások kapcsolatát bemutatással, cselekvés közben értik meg a gyermekek. E szavak, kifejezések a testséma kialakulását — a speciális szókinccs, kifejezőkészség fejlesztését szolgálják.
- Az óvodapedagógus beszéde egyszerű, közvetlen hangú, szemléletes, tevékenységre készítő
- Bővül a gyermekek szókinccse: testrészek, érzékszervek elnevezése, tér-, és időbeli irányok megnevezése, szóbeli utasítások összekapcsolása a térbeli cselekvésekkel
- Pontos, érthető utasítás feldolgozása, mozdulatokkal történő végrehajtása.

- Beszédszervek egészséges működésének segítése.
- Helyes légzéstechnika begyakorlása.
- Játékos gyakorlatokkal a mozgás és hangadás összekötése (hangutánzás).

A szlovák nyelvi nevelés idetartozó része a mellékletben

Zöld tartalmak a mozgásban

Az óvoda csoportszobái, és mindkét udvara változatos játékos mozgásra kínál lehetőséget. Mozgás közben a gyerekek még közelebbi, közvetlenebb kapcsolatba kerülnek környezetükkel, a természettel.

Különböző ünnepnapokhoz, „Zöld napokhoz”, jeles napokhoz kapcsolódó mozgásos játékok szervezése (Autómentes nap, Szüreti mulatság,, Márton-nap, Egészség napok, Farsang, Föld napja, Majális, Júniális).

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyerekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Növekszik teljesítőképességük, valamint mozgás tapasztalataik az egyensúlyozásban és ugrásokban.
- Ismerik a mozgástevékenység szokás-és szabályrendszerét.
- Mozgásuk (nagy- és finommozgások) összerendezettebbé, ügyesebbé válik.
- Tudnak a térben tájékozódni, ismerik az irányokat.
- Képesek csúszni, kúszni, mászni a különböző szereken is
- Szabály-, ügyességi és versenyjátékokat tudnak játszani az óvodapedagógus segítségével, a szabályok betartásával, betartatásával
- Tudnak harmonikusan, összerendezett ütemtartással járni, megértik az egyszerű vezényszavakat, és annak megfelelően mozognak
- Esztétikusan végzik a gimnasztikai gyakorlatokat.
- Egyéni képességeiket, állóképességüket figyelembe véve hosszabb, rövidebb távon futnak
- A labdával kivitelezhető gyakorlatokat megfelelően, váltakozva végzik. Képes helyben labdát vezetni, kislabdát távolra és célba eldobni.

7.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE, MEGSZERETTETÉSE

„Tél tanít hallgatásra, Tavasz ébredésre, Ötvös ős elmúlásra, Nyár reménykedésre.” (Tar Károly)

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő komplex folyamat.

CÉLUNK:

- A valóság felfedezése során, pozitív érzelmi viszony alakuljon ki a természethez, a gyermek megismerje a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

- Megismerje szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai, mennyiségi téri viszonyait.
- A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jusson, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek..
- A takarékosági szokások megismertetése, elsajátítása és azok gyakorlása
- A gyermekek a közvetlen környezetükben vegyék észre a változásokat, érzékelik a környezet esztétikumát, mely pozitívan hat személyiségfejlődésükre.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- Az éves anyag igényes kiválasztása, a fejlesztés tartalmának kidolgozása 3-6-7 éves gyermekek az életkornak és egyéni képességeknek megfelelően, amely tudatos tervezőmunkát vár el az óvodapedagógusoktól, akik a kiválasztott anyagot annak tartalmától, és feldolgozhatóságától függően projektekre lebontva dolgozzák fel.
- Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Mindhárom korcsoport életében jelentős szerepet kap a környezet, a természet megszerettetése, megóvása, védelme, a tudatos magatartásformák alakítása. Ezt erősíti többek között az alkalomszerű séták, kirándulások, Madarak és fák napja, kapcsolódó Világnapok megünneplése is.

A tevékenység megszervezése

Formája: *kötetlen* szervezésű, mikro-csoportos (esetenként szimulációs, dramatikus játékok), amelyek az óvónőtől tudatos tervezést, szervezést igényelnek.

Fontos:

- A természetes környezetben való tapasztalatszerzés, élményszerzés
- A céltudatos gyűjtőmunka, a szülők és a gyermekek aktív közreműködésével.
- Az aktualitásnak megfelelő beszélgetések, a gyűjteményekből kiállítások szervezése az élmények egyeztetésére, az ismeretek rendezésére
- Ősszel és tavasszal kirándulás szervezése a jellegzetes tárgyi, természeti, társadalmi környezetbe (pl. Szarvasi arborétum, Lencsési Természetvédelmi terület, Szlovák tájház, Meseház, Posta, Tűzoltóság).

NYELVI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE

- Az egyéni és csoportos beszélgetések lehetőséget nyújtanak az élményeik, tapasztalataik elmondására, kérdések és válaszok fogalmazódnak meg, keresik az okokat, következményeket, amelyek segítik a természethez, a tájakhoz, emberekhez fűződő kapcsolatuk alakulását.
- A sokoldalú tapasztalat és ismeretszerzés által bővül a gyermekek szókincse, nyelvi kifejező képessége.
- A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándék kifejezését, tudakozás, kérés, üzenet közvetítés.
- Az óvodapedagógus lehetővé teszi, hogy a gyermek értelmesen, összefüggően kifejezze gondolatait, érzelmeit, észrevételeit, kívánságait
- A tevékenységgel kísért verbális feldolgozás (cselekvések, névmások, téri irányok, arányok, élőlények, tárgyak, természeti és társadalmi jelenségek megnevezése), a beszédkedv fokozása, beszédgátlás oldása, nyelvi igényesség kialakulása
- A cselekvések, gondolatok szóbeli megfogalmazása, tulajdonnevek, fogalmak pontos elsajátítása
- Logikusan felépített, összefüggő beszéd gyakorlása, beszédfigyelem kialakulása.

Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés idevonatkozó része - mellékletben.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermekek ismerik személyi adataikat.
- Felismerik a tárgyak, jelenségek közötti feltűnő összefüggéseket.
- Felismerik a napszakokat, évszakokat, jellemző jegyeiket, különbséget tudnak tenni köztük
- Nyitottak az őket körülvevő természeti, társadalmi környezet iránt, életkoruknak megfelelően eligazodnak benne, ismerik az állatokat, növényeket, azok gondozását, védelmét, a színeket, alapviselkedési formákat.
- Eljutnak a pontos, valóság-hű észleléshez.
- Egyéni fejlettségüknek megfelelően felismerik az ok-okozati összefüggéseket.
- Gyakorlottak a számukra fontos gyalogos közlekedési szabályok betartásában.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Tevékenyen vesznek részt környezetük formálásában.
- Észreveszik, gyönyörködnek a természet változásaiban, szépségében.
- Az elsajátított takarékosági szokásokat a helyzeteknek megfelelően alkalmazzák.

7.6.1. „ZÖLDIKÉK” „ ÓVODAI PROGRAM

Először pályázó intézményként 2019 szeptemberében **elnyertük a Zöld Óvoda címet.**

Programunkba beépítjük a **„Zöld óvoda” kritériumrendszerének** megvalósítását. A természetvédelem fontosságát hangsúlyozó jeles napokat megünnepeljük. Igyekszünk gyermekeinkben megalapozni a „zöld szemléletet” a Föld kincseivel való takarékoság, a fenntarthatóságra való nevelés szemléletét. Mi valóban **„zöldben – zölden – és zöldebbül”** gondolkodunk.

„Madárbarát óvodaként” és **„Zöld Óvoda”-ként** kiemelt célunknak tekintjük a környezetvédő-óvó szokások kialakítását, fejlesztését, a felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartás kialakítását. Fontos számunkra a megfelelő érzelmi viszony kialakítása mind a természeti, mind a társadalmi környezetünk iránt, hiszen ez a környezetvédelmi nevelés alapjául szolgál. Megalapozzuk ökológiai szemléletüket az élőlények hasznosságának, a tápláléklánc értelmének megismertetésén keresztül. A kerti munkák során, a növények és állatok gondozása közben megtanulják a felelősségvállalást.

Intézményi szintű zöld jeles ünnepek:

- Autómentes nap-szeptember 22.
- Állatok világnapja-október 04.
- Víz világnapja-március 22.
- Föld napja-április 22.
- Madarak és fák napja-május 10.

Csoport specifikus néhány zöld jeles ünnep:

- Takarítási világnap-szeptember 16.
- Komposztálás ünnepnapja-október 10.
- Kézmosás világnapja-október 15.
- Újrapapír világnapja-március 01.

Célunk: Természetbarát gyermek csak természetbarát környezetben nevelődhet.

- rendelkeznek pozitív érzelmi kötődéssel környezetük iránt, megtanulják védelmét, az értékek megőrzését, elsődlegesen az óvodán belüli, majd az óvodán kívüli világukban.
- képesek a környezettudatos gondolkozásra, magatartásra a mindennapokban (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, újrahasznosítás),
- A Zöld Óvoda program kritériumai váljanak a sajátunkká.

Feladataink:

- Minden alkalmat és lehetőséget felhasználunk a fenntartható fejlődés érdekében a környezettudatos magatartás formálására, alapozására. (szelektív gyűjtés, növényállatgondozás, komposztálás)
- Hangsúlyt helyezünk a természet közeli életszemlélettel a környezet megismerésére, tiszteletére, megóvására.
- A természetsarkot a gyermekek bevonásával folyamatosan gondozzuk, alakítjuk, közvetítjük és értéknek tekintjük a zöld óvoda szellemiségét.
- A szülők természetvédő magatartását formáljuk (pl. szelektív papírgyűjtésben, valamint a használt elemgyűjtésben aktívan részt vesznek,)

A tevékenység helyszíne

Arra törekszünk, hogy amit csak lehet a helyszínen, a természetben figyeltessünk meg, így szerezenek cselekvően tapasztalatokat a gyermekek.

Belső környezet

Minden csoportszobában található **természetsarok**, amelyek alkalmasak mind a folyamatos, mind az alkalomszerű megfigyelések végzésére. A zöld növények, hajtattott faágak, hagymák, csírázó magvak változásairól tapasztalatokat, ismereteket szerezhettek gyermekeink. A növények ültetése, rügyeztetése, csíráztatása során, nyomon követhetik a kinti-benti hőmérséklet, víz, napfény hatásai és a növények fejlődése közötti összefüggéseket. A természetsarkot évszaknak megfelelően bővítjük terményekkel, kavicsokkal, stb., amelyeket barkácsoláskor is felhasználunk. Két csoportszobába **akváriumot** telepítettünk, mely lehetőséget nyújt a halakról, vízinövényekről való folyamatos gondoskodásra.

A családokat az eseményekről, aktuális témákról a Zöld Óvoda Faliújságon „**Zöldike hírmondó**” keresztül tájékoztatjuk intézményi szinten.

A mindkét óvodánkban folyamatos a **szelektív hulladékgyűjtés**, melynek során a tárgyi környezet anyagainak jellemzőiről szereznek tapasztalatot, miközben többféle újrahasznosítási lehetőségbe is betekintést nyernek.

Az óvoda udvara

A virágok és egyéb növények ültetésében, gondozásában, az évszaknak megfelelő kerti munkák szervezésében és végzésében a gyermekek szívesen részt vesznek. A „**Szorgos-dolgos Kiskert**” konyhakertünkben sziklakerti fűszer- és gyógynövényeket, az „**Ehető játszókertünkbe**” magas-ágyásokban zöldségfélét, gyümölcsöket termesztünk a gyermekekkel közösen. A gyermekek a növények gondozása során rendszeresen használnak kerti szerszámokat.

Bogárhóttel kedvezünk a rovaroknak, beporzó barát a virágoskertünk (méhecske, pillangó)

„**Madárbarát óvoda**”-ként az épületekhez tartozó udvarokat úgy alakítjuk (fák, cserjék ültetésével, folyamatos gondozásával), hogy a madaraknak megfelelő fészkelő- és búvóhelyet nyújtson és bogyókkal, terméseikkel táplálják is őket. Sikeres pályázat keretében a fecskék védelmében **mű fecskefészkeket** helyeztünk fel az épületekre. Madáritató és fürdő figyelemmel kísérése, további madárodúk kihelyezése. Ősszel a madárodúkat kitakarítjuk, télen pedig a hideg beálltával kihelyezzük a madáretetőket, magokból, fagyúból madárkalácsot készítünk, folyamatosan gondoskodunk eleségről, itatásról.

Esővizet gyűjtünk, felhasználjuk a növények öntözésére.

Illatos meztlábás „**Mendegélő**” ösvényen vigyázunk egészségünkre.

Az évek során beépül személyiségjegyeik közé az a szemlélet, hogy - úgy éljek, hogy ne zavarjam más élőlény életét, úgy éljek, hogy másoknak is helye legyen körülöttem, hiszen az ember része a körülötte lévő világnak.

A külső környezet

Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink megismerkedjenek lakóhelyük, óvodánk környékén élő fákkal, bokrokkal, az ott található védett növényekkel. Szeretnénk elérni, hogy környezetünk élőlényei jó ismerősökké váljanak a gyermekek számára, így alakul ki bennük többek között az, hogy a virágok és védett növények ott a legszebbek, ahol élnek és vétek letépni őket. Begyakorolják a gyűjtő munka szabályait (csak azt hozzuk haza,

amit "elenged" a természet. Inkább a helyszínen lerajzoljuk, "lefényképezzük", megvizsgáljuk, könyvben megnézzük, mint hogy elvegyük a természettől).
Célunk a természeti és az épített környezetben való tájékozódás képességének fejlesztése, a természetszerető magatartás gyakorlása s az értékeket meglátó, védő viselkedés kialakítása.

Óvodánk udvara, épülete és a nevelőtestület tevékenysége tükrözi mindazt, amit szeretnénk a gyermekek és a családok felé közvetíteni: a természet szeretetét, a természetes anyagok megismerését, környezetünk tiszteletét, a környezeti problémák iránti érzékenységet, a felelős állatgondozás és állattartás fontosságát.

Több helyi szervezettel tartunk kapcsolatot, például a *Körösök Völgye Natúrpark Egyesülettel*, a *Zöld 14 Egyesülettel* és a *Magyar Környezetgazdálkodási és Vidékfejlesztési Társasággal*.

MATEMATIKAI TARTALMÚ TAPASZTALATSZERZÉS

„ A matematikát csak téglánként lehet felépíteni: itt egyetlen szó sem felesleges, minden következő részlet az előzőre épít” / Péter Rózsa /

CÉLUNK:

- A gyermekek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jussanak, és azokat a tevékenységeikben életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően alkalmazzák
- Ismerjék fel a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat, ezáltal alakuljon ítélőképességük, fejlődjön tér-, sík- és mennyiség szemléletük
- A sokoldalú, harmonikus személyiségfejlődés részeként a maga speciális tartalmával, módszereivel, sajátos eszközeivel segítse a személyiség kibontakoztatását, az egyéni képességek fejlődését

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- Gazdag környezet - a valóság formáival, mennyiségi, téri viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzés biztosítása
- A játék élményével történő megismerő és problémamegoldó tevékenységek szervezése
- Az egyéni megismerő képességek, a problémamegoldó gondolkodás fejlődésének biztosítása
- A megértéshez szükséges képességek fejlesztése: az azonosítás, a megkülönböztetés, az összefüggések felismerése, állítások, kérdések, utasítások megértése
- Logikai ítélőképesség, a konstruáló képességek fejlesztése, a kreativitás, a szabad alkotás lehetősége által
- A tanulás alapját képező szándékos figyelem kialakulásának segítése, tartalmának és terjedelmének bővítése, a figyelem megosztásának, tartósságának növelése
- A szándékos emlékezet megalapozása

A tevékenység megszervezése

A csoport életkorát, fejlettségi szintjét, egyéni képességeket, kiemelkedő képességű gyermekeket figyelembe véve, az előzetes matematikai tapasztalatait ismerve, az óvodapedagógus maga határozza meg, választja meg a matematikai nevelés, fejlesztés munkaformáját.

Foglalkoztatási formák: Játékidőben spontán - irányított- egyéni és mikrocsoportos.

NYELVI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE

- A matematikai tartalmú tevékenységek révén a beszéd és a gondolkodás szoros összefüggésben fejlődik.
- A szóban közölt matematikai tartalmú feladat pontos megértése, végiggondolása, a tapasztalatok megfogalmazása pontos nyelvi kifejezést kíván.
- A műveletek megoldása során a képletek elősegítik a nehéz viszony-fogalmak, a melléknévfokozás, a névutós szerkezetek felfogását, alkalmazását.
- A térbeli tapasztalatok gyűjtésében a mozgások irányában a tárgyak helyének megjelölés szolgálja az anyanyelvi nevelést.

Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés idevonatkozó része - mellékletben.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Életkori sajátosságaiknak megfelelően képesek játékos formában eszközökkel matematikai műveleteket végezni
- A gyermekek megértik az óvodapedagógus kérdéseit.
- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról megfogalmazzák saját gondolataikat
- Szívesen vállalkoznak - egyéni fejlettségüknek megfelelően - problémák megoldására.
- Képesek sorba rendezésre, kiegészítésre, összehasonlításra.
- Értik és helyesen használják az összehasonlítást kifejező szavakat.
- Helyes megállapításokat tesznek
- Képesek geometriai tulajdonságok alapján térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni.
- Téri értékelésük, tájékozódásuk egyéni fejlettségüknek megfelelő.
- Értik és helyesen használják a névutókat, melléknév fokozatokat.

Ajánlott szakirodalom:

Perlai Rezsóné: A matematikai nevelés módszertana
NEMZEDÉKEK TUDÁSA TANKÖNYVKIADÓ 2007.

7.7. Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés

„Egy másik nemzetet úgy tisztelhetek meg, ha a saját nyelvén szólalok meg.”

Gyurta Dániel

A nemzetiségi óvodai nevelés az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

7.7.1. nemzetiségi nevelés célja és feladata, hogy:

- Anyanyelvi környezetet biztosítson a gyermek számára
- Ápolja és fejlessze a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat
- segítse a nemzetiségi identitás tudat kialakulását és fejlesztését
- A családok, a gyermekek nemzeti etnikai és vallási hovatartozásának tiszteltetésében tartása.

A nemzetiségi nevelést folytató óvodában törekedni kell arra, hogy a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése mellett – figyelembe véve a gyermek nyelvismeretét- minél teljesebbé váljon a nemzetiség nyelvén folyó kommunikáció. Az óvodapedagógus a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítja az utánzáson alapuló nyelv elsajátítását.

A nemzetiségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezi meg a nyelvsajátítást. A kialakult nyelvi szituációk függvényében, a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítja csoportjainak heti- és napirendjét.

7.7.2. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- Utánzáson alapuló, rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetek megteremtése a különböző tevékenységek során.
- A nemzetiségi kultúr kincsből– irodalom, zene, népi játékok – tudatosan felépített nyelvvél való ismerkedés megszervezése.

Nemzetiségi nyelvi nevelés lehetősége az egészséges életmódra nevelés során

Olyan gondozási szituációkat alakítunk ki, melyekben a gyermeknek lehetősége van a kisebbségi nyelv használatára, a gyermek óvodába lépésétől kezdve a testápolási, öltözködési, étkezési helyzetekben.

A nemzetiségi nyelvi szókincs lehetséges tartalma

Csoportszobában:

Játékok, bútorok, használati tárgyak, eszközök neve, étkezéssel kapcsolatos eszközök, valamint étkezési szokásokhoz tapadó interakciók és az ételek neve stb.

Öltözőben:

Az öltözést kísérő cselekvések, testrészek, ruhadarabok neve.

Mosdóban:

Használati tárgyak, kézmosás, fogápolás, fésülködés, WC-használatot kísérő visszatérő párbeszéd szituációk.

Udvaron:

Játékeszközök, az udvaron található tárgyak, növények, cselekvési lehetőségek, időjárási jellemzők stb.

Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a közösségi nevelés hatása a nemzetiségi nyelvi feladatok megvalósításában

- A biztonságos, derűs, társas kapcsolat segíti a kisebbségi nyelvi párbeszéd kialakulását.
- A felnőttek egymás közötti kisebbségi nyelvi kommunikációja pozitív mintaként szolgál.
- Az átélt esztétikai élmények segítik a gyermek kötődését a kisebbségi nyelvhez.

A nemzetiségi nyelvi szókincs lehetséges tartalma

Az alapvető udvariassági szokások kifejezése: megszólítás, kérés, bemutatkozás, köszönés, megköszönés, köszöntés.

A gyermeki tevékenységek hatása a nemzetiségi nyelvi nevelésre

- **A játék** a kétnyelvű nevelésben igazi fejlesztő hatású, mert a szabad, önként vállalt cselekvések kifejezésre készítik a gyermekeket. Ebben a helyzetben spontán gyakoroljuk a válaszadó szerepet. Az önként vállalt párbeszéd reprodukálására ösztönözzük őket.
- **A verselés, mesélés:** a nemzetiségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából azokat a verseket, meséket, mondókákat közvetítjük, amelyek a gyermekek nemzetiségi identitását alakítják. A helyi gyűjtésből is válogatunk, ha megfelel az életkori sajátosságoknak, hogy a gyermekek megismerkedhessenek a tájnyelvvél, illetve a helyi nyelvjárással is.
- **Az ének, zene, énekes játékok, gyermektánc:** a nemzetiségi kultúrából válogatva segítjük a kisebbség nyelvének elterjedését. A gyermekeknek a helyi gyűjtésből is válogassunk igényes, a nemzetiségi szokások, kultúra, népviseleti hagyományok, tárgyi jellemzők megismertetésével.
- **A külsővilág tevékeny megismerése:** sok lehetőséget rejt magában a nemzetiségi nyelvi nevelés számára, a nemzetiségi szokások, kultúra, népviseleti hagyományok, tárgyi jellemzők megismertetésével.

A nemzetiségi nyelvi szókincs lehetséges tartalma a tevékenységekben:

1. szerepjátékok, bábjátékok, dramatizálás,
2. mondókák, versek, mesék, rigmusok, szólások,
3. ritmusos mondókák, énekes, dalos játékok,
4. növények, állatok, emberek, évszakok jellemzői, tárgyak, helyi nevezetességek.

7.7.3. A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Az óvodai nevelési folyamat eredményeként:

- A gyermekekben kialakul a pozitív viszony a nemzetiség kultúrája és nyelve iránt.
- Életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően rendelkeznek olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteiket tudják a nemzetiség nyelvén közvetíteni.
- Tudnak tájékozódni a kommunikációs helyzetekben.
- Ismeri a nemzetiség, az anyanemzet kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat.
- Megismernek helyi nemzetiségi szokásokat, hagyományokat és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja azok tiszteletét és megbecsülését.

Ajánlott szakirodalom

- Mária Matulaiová Mária Gorjánová(1998) Vystri slnko lúcičky, Otvor zlaté púcičky Nemzeti Tankönyvkiadó Nemzetiségi Önálló Osztálya CIER- PRINT Bt.
- Felhasznált forrás:

https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_nemzetisegi_oktatashoz

7.8. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

CÉLUNK:

- A személyiségfejlesztés fontos eszközeként a cselekvő tapasztalással olyan készségek attitűdök, tulajdonságok, és képességek kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekeket. (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság)
- Külső irányítás mellett, játékosan, a belső fegyelemre, a kötelezettség vállalására és teljesítésére, a közösségi kapcsolatok színesebbé tételére

A munka elvégzését külső szükségesség indokolja, ezért a gyermeknek valamit teljesítenie kell. Munkájának eredményét ő maga, ill. mások egyaránt tapasztalják. A gyermekek megtanulják az óvodapedagógus példája nyomán a feladatok elvégzésének "fortélyait". **Megismerik az adott munka eszközeit, azok ésszerű használatát, fogásait, sorrendjét és ellenőrzésének módját.**

A munka a közösségi kapcsolatok a köteleességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A munka jellegű tevékenység az óvodáskor végéig örömmel, önként végzett, játékos jellegű.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- Az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést igényel, és a dajka közreműködésével a gyerekekkel való együttműködése, során kialakítja a munkavégzés készségeit, szokásait.
- Eljuttatja a gyermeket a tevékenység örömein túl a másokért végzett munka boldog tudatáig.
- A munkafajtákat fokozatosan vezeti be.

- Biztosítja a munka állandóságát, folyamatosságát.
- Lehetőséget ad - a gyermek életkorának és egyéni képességeinek megfelelő feladatok elvégzésére, munkafogások gyakorlására, az önkéntes, önálló munkavégzésre.
- Fejlesztő értékelés, mely buzdító, megerősítő, a pozitívumokat kiemelő konkrét, vagyis saját magához mérten fejlesztő, segíti a gyermeket az adott feladat jobb megoldására, munkakedvének ébrentartása mellett

A munka a játékból bontakozik ki, a napi tevékenységek természetes részétalkotja, kezdetben óvodapedagógusi segítséggel, majd fokozatosan önállóan végzett, örömteli, aktívtevékenység.

A feltételek biztosítása

Az óvodapedagógus a gyermekek életkorának megfelelő munkalehetőséget teremt; biztosítja a megfelelő esztétikus eszközöket. A gyermekek számára bármikor elérhető, állandó helyet biztosít a munkaeszközök számára.

A napirendben kellő idő biztosításával elősegíti az elmélyült munkát.

A kellő tárgyi feltételek biztosításával a várakozási idő is kiküszöbölhető.

Az óvodapedagógus felhívja a szülő figyelmét is a *türelem, érdeklődés, segítség, értékelés* fontosságára.

Munkafajták, és a fejlesztés tartalma

- Önkiszolgálás
- Naposi munka
- Alkalomi megbízások teljesítése
- Növénygondozás, növényvédelem
- Élősarok kialakítása
- Gyakorlókert
- Állatgondozás, állatvédelem
- Környezetalakítás
- Egyéb munka, alkalmi megbízatások, közösségért végzett munka

NYELVI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE

- A gyermekek gyakorolják a folyamatos szóbeli kapcsolattartást egymással és a felnőttekkel. (pl. kérdésre pontos válaszadás, együttes tevékenység megtervezése, elvégzett munka értékelése)
- A szabályok, az eszközhasználat, az eljárás módjának közlése, utasítás megértése segíti a beszédfejlődést, bővíti a nyelvhasználat területeit.
- Megnevezik az munkavégzéssel kapcsolatos tárgyakat, teendőket, folyamatokat, amely a megfelelő nyelvi forma kialakítására ösztönöz.
- Kialakul az igény és képesség a beszédkapcsolaton alapuló együttműködésre.
- cselekvés és kifejezés összekapcsolása
- Illemszabályok, udvariassági szokásokhoz kapcsolódó kommunikáció gyakorlása
- Szókincsbővítés, a passzív szókincs folyamatos aktivizálása
- Tapasztalatok, speciális ismeretek szerzése a természeti és társadalmi környezetből.
- Érzelmek, élmények kifejezésének elősegítése.

Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés idevonatkozó része - mellékletben.

Zöld tartalmak a munka jellegű tevékenységekben

A munka nem csak a gyermekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is. Az eszközök, a munkafogások, a különböző anyagok, az élettelen és az élő természet összefüggéseinek, törvényszerűségeinek átélésére, saját tevékenységük hatásainak megismerésére adnak lehetőséget. Minden csoportban helyet kap a növény- és állatgondozás. A csoportoknak van „Szorgos-dolgos” kiskertje, „Ehető játszókertje” aminek a gondozásáért minden gyermek felelős. A szobanövények ápolásáról is gondoskodunk. Tevékenyen és folyamatosan részt veszünk az udvar rendbetételében (levélsöprés, hólapátolás). Gondoskodunk halainkról, madarainkról. Beporzó barát kert vagyunk! A hulladékot szelektíven gyűjtjük.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyerekek szeretnek egymással együttműködve dolgozni.
- Sikerélményt jelent számukra, ha teljesítik kötelességüket, erre mozgósítják "erejüket".
- Önállóan, igényesen kellő feladattudattal végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízásokra.
- Szívesen gondozzák a növényeket, állatokat, madarakat
- Aktívan részt vesznek a gyűjtő munkában, nem felejtik el!
- Örömmel segítenek, ha szükség van rá!
- Szívesen készítenek ajándékot, meglepetést, mely örömforrás számukra.
- Képesek alapvető személyes szükségleteik kielégítésére.

7.9. Tevékenységben megvalósuló tanulás

CÉL:

- Az attitűdök, képességek fejlesztése, tanulás támogató környezet megteremtése, mely a gyermek előzetes tapasztalatára, ismeretére épít.
- Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.
- A játék motivációs bázisra épül, mindvégig játékos jellegű.
- Folyamatos, áthatja az egész napot, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység.
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.

Feltétele:

A gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen sokoldalú érzékszerveket foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Lehetséges formái:

- **Játékos, cselekvéses tanulás.** a komplexitás elvét figyelembe véve
- **Utánzásos, minta- és modellkövetéses** magatartás és viselkedés, tanulás, szokások alakítása,

- **Spontán játékos tapasztalatszerzés**, melyben a játék során fejlődik a gyermek értelmi képessége is.
- **Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés**, tapasztalatszerzés, felfedezés
- **A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés:** kezdeményezés alatt, és játék közben spontán
- **Gyakorlati problémamegoldás**

A tanulás megszervezése

Összeállításánál kiemelt figyelmet fordítunk a rendszerességre, ismétlődésre.

A szervezett tanulás időkerete gyermekenként			
Mikrocsoportos és egyéni foglalkozás a gyermekek érdeklődésétől függően (játékidőben folyamatosan, naponta több alkalommal is)			
Tevékenységek	3-4 éves korban	4-5 éves korban	5-6-7- éves korban
Verselés, mesélés	Napi 5- 10 perc	Napi 10 - 15 perc	Napi 20 - 25 perc
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Heti 1x (10-15 perc)	Heti 1x (15-20 perc)	Heti 1x (30-35 perc)
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Heti 1x (10-15 perc)	Heti 1x (15-20 perc)	Heti 1x (30-35 perc)
Mozgás	Heti 1x (10-15 perc)	Heti 1x (20-25 perc)	Heti 1x (25-30 perc)
A külső világ tevékeny megismerés	Heti 1x (10-15 perc)	Heti 1x (15-20 perc)	Heti 1x (30-35 perc)
Matematikai tartalmú tapasztalatok	Játék időben adódó spontán helyzetek kihasználása	Heti 1x (15-20 perc)	Heti 1x (20-25 perc)
Munka jellegű tevékenységek	Önkiszolgálás Alkalomszerű munkák	Naposi munka Önkiszolgálás Alkalomszerű munkák Növény és állatgondozás	Naposi munka Önkiszolgálás Alkalomszerű munkák Növény és állatgondozás
Egyéni fejlesztés Tehetséggondozás	Naponta, illetve a sajátos nevelési igény szerint. Naponta, egyéni igény szerint		

A szervezett tanulás formái

	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7- évesek
Kötetlen	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Verselés, mesélés Külső világ tevékeny megismerése Ének-zenei képességfejlesztés	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Verselés, mesélés Külső világ tevékeny megismerése Ének-zenei képességfejlesztés	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Verselés, mesélés Külső világ tevékeny megismerése Ének-zenei képességfejlesztés
	Mozgásos percek Mozgás Ének, zene, énekes játék,	Mozgásos percek Mozgás Külső világ tevékeny	Mozgásos percek Mozgás Külső világ tevékeny

Kötött	gyermektánc	megismerése (séta, megfigyelések Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	megismerése (séta, megfigyelések) Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
Alkalmanként kötött		Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés	Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés Külső világ tevékeny megismerése – matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

Kötetlen:

- A kötetlen kezdeményezések játékosak, élményszerűek, oldott, cselekvésre ösztönző légkörben folynak.
- a gyermek önkéntes részvételét jelenti
- az óvodapedagógustól tudatosságot, áttekinthető képességet, nagyfokú kreativitást igényel (kis létszámú gyermekcsoporttal foglalkozik egyszerre)
- egyéni bánásmódot, differenciált foglalkoztatást eredményez a gyermek egyéni fejlődési ütemének figyelembe vételével

Kötött:

- Nem csak a gyermekek belső szándékától függ, hanem az óvodapedagógus által tervezett, szervezett tevékenységektől is, mely nem jelentheti a gyermekek érdeklődésének korlátozását.
- Figyelembe veszi a gyermekek egyéni szükségleteit, érdeklődésének korlátozását.
- A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére, **iskolakezdésre felkészítő célirányos foglalkozások.**

Mindkét foglalkozási forma alakítja a gyermekek magatartását, alkalmazkodó képességét egymáshoz és az óvodapedagógus kéréséhez.

FELADATOK ÉS A MEGVALÓSÍTÁSHOZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK, ÉRTÉKELÉSEK

- Értelmi képességek, érzékelés, észlelés, figyelem emlékezet, képzelet, gondolkodás, kreativitás fejlesztése
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kiegészítése.
- Lehetőségek biztosítása olyan helyzetek átélésére, ahol megismerhetik a rácsodálkozás, felfedezés, kutatás örömét.
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Olyan tapasztalatok szerzésében nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítő-képességét is megismerheti.

A módszerek megválasztását befolyásolja a gyermekek egyéni fejlettsége, életkori sajátossága, érdeklődése, kíváncsisága és az adott szituáció, feladathelyzet.

Az óvodapedagógus módszereit változatosan úgy kombinálja, hogy játékos tevékenységekre, ill. a jelenségek természetes környezetben való közvetlen tapasztalatszerzésre, megfigyelésre, gyűjtőmunkára, elemzésekre, rendszerezésekre ad lehetőséget.

Az élmények szóbeli és vizuális felidézése az önálló feladatmegoldások, önellenőrzés, önértékelés, a javítás, változtatás lehetőségének felismerése, a óvodapedagógus értékelése egyénre szólóan is fontos eleme a gyermeki személyiség fejlődésnek, fejlesztésnek.

Zöld tartalmak a tevékenységben megvalósuló tanulásban:

A gyerekek számára a legtermészetesebb tanulási lehetőség az utánzás, a minta- és modellkövetés, ezért intézményünk valamennyi dolgozója munkájával, viselkedésével jó példát nyújt a környezettudatosságra nevelésben. A tevékenységekben megvalósuló tanulás során kiemelt helyet kap a játék, a játékos cselekvéses tanulás, a szenzitív módszerek, a terepi tapasztaltatás, a tevékenykedtetés, a felfedeztetés, az élménypedagógia, a projektpedagógia alkalmazása. Engedjük a gyermekeket keresni, kutatni, a megismerő folyamatban a cselekvő, felfedező magatartás kerül előtérbe.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A megismert modellek alapján képesek az önálló következtetésre, ítéletalkotásra, analízisre, szintézisre, általánosításra.
- Képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladatokkal és azokat végre tudják hajtani. (A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált beavatkozással).
- Kialakul bennük az igény, hogy a feladatokat sikeresen megoldják.
- Megkezdődik az önellenőrzés képességének kialakulása.
- Önálló megfigyeléseket végeznek, felismerik a jelenségeket változásukban is.
- Feladattudatuk kialakulóban.
- Szándékos figyelmük időtartama eléri a 10-15 percet.
- Gondolataikat képesek érthetően, szavakba és mondatokba foglalni.
- Az iskolai tanulás megkezdéséhez rendelkeznek megfelelő elemi ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, önfegyelmekkel.
- A belső késztetések által motivált gyermekeknél kialakulóban van az iskolai életmódhoz szükséges magasabb rendű tanulási motívum.

VIII. GYERMEKVÉDELEM

*„Nekem több szeretet kell,
mint amennyit megérdemlek.”
/Franz Kafka/*

A Gyermekvédelmi törvénynek megfelelően kiemelt feladatunk a gyermekvédelem, valamint a Gyermekjóléti és Családsegítő szolgálattal való jó kapcsolat megtartása, ill. kialakítása.

Óvodásaink között eltérő a szociokulturális környezet, ezért fontos feladatunknak tartjuk a gyermekekkel, a családdal való egyéni törődést.

CÉLUNK:

Évente felmérjük azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik. (A gyermekek hátrányos helyzetét leggyakrabban a párkapcsolati problémák okozzák.)

Gyermekvédelmi munkánk **fő feladatát** a segítségnyújtás, egyéni bánásmód, a szülővel való közvetlen, bizalmon alapuló viszony jellemzi, a hátrányok enyhítése érdekében. A toleranciára nevelés meghatározó alapelveire alapozottan, a bántalmazás, veszélyeztetettség és az agresszió megelőzése céljából.

Az iskolai, **óvodai szociális segítők** bejutását intézményünkbe támogatjuk, segítségükre számítunk, együttműködünk, a munkájuk végzéséhez szükséges feltételeket biztosítjuk. (2018. szeptember 02-től a Család és Gyermekjóléti Központ munkatársai együttműködnek az óvodapedagógusokkal az Intézményen belül is. (Gyvt. 40/A§(2) bek.)

Feladatunk:

- **PREVENCIÓ:** azaz a gyermekek személyiségének károsodását empátiával, tapintatos segítségnyújtással, intézkedéseinkkel megelőzni.
- **KORREKCIÓ:** azaz a már bekövetkezett károsodásokat és azok hatásait a gyermeki és szülői jogok érvényesítésével megszüntetni, vagy legalább enyhíteni.

Figyelembe kell venni, hogy:

- a sok hasonlóság ellenére minden eset egyedi, egyszeri és megismételhetetlen;
- a szülő megnyerése elsődleges feladat;
- egyetlen gyermek se szembesüljön családjá hátrányos helyzetével, vagy legalábbis minél később;
- a családok világnézetéhez az óvodának kell alkalmazkodnia.

A gyermekvédelmi munka valamennyi óvodapedagógus feladata, akik kötelesek jelzést adni az óvodavezetőnek, ill. a gyermekvédelmi felelősnek, ha bármilyen, a gyermekkel kapcsolatos észrevételük van.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA

- a gyermekvédelmi esetek feltérképezése
- családlátogatás, környezettanulmány
- szükség szerint adatszolgáltatás a hatóság felé

- kapcsolattartás a Békéscsabai Családsegítővel, és Gyermekjóléti Központ szakembereivel, szociális munkás szakembereivel, védőnővel, pszichológussal a Szakszolgálat szakembereivel.

Az óvodapedagógusok a nevelési év végén értékelik a gyermekvédelmi munkát, melyet az óvoda gyermekvédelmi felelőse összegez - írásban. Tevékenységükről folyamatosan tájékoztatják az óvodavezetőt.

Az óvodai gyermekvédelmi-felelős munkája:

- Az óvodapedagógusokkal beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyermekeknél az okok feltárása érdekében családlátogatás.
- Gyermekbántalmazás, veszélyeztetettség vélelme esetén értesíti a Békéscsaba Gyermekjóléti és Családsegítő Központot.
- A Békéscsabai Gyermekjóléti és Családsegítő Központ felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken, az esetkonferenciákon, jelzőrendszeri tanácskozásokon
- Elkészíti az éves munkatervet
- A csoportvezető óvónők értékelését összegezve, elemzi az éves munkát,
- Hatósági eljárást kezdeményez a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, egyéb más súlyos ok vagy a gyermek által előidézett súlyos veszélyeztető magatartás esetén.
- A jelzőrendszeri tagokkal együttműködik, kölcsönösen tájékoztatják egymást.
- Az intézményben jól látható helyre kiteszi saját elérhetőségét, illetve a gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmények címét telefon számát.

Az óvodavezető feladata:

- A gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése.
- A gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezése, ellátása.
- A nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek biztosítása, a gyermekbaleset megelőzése, Az 5. életévét betöltött (az adott nevelési évben) illetve betöltött kisgyermek óvodába kerülésének biztosítása, a nem járók felkutatása (a polgármesteri hivatal által megküldött adatok alapján), szükség esetén a szülő felszólítása gyermeke óvodáztatására.
- A nyilvántartások vezetése.
- Együttműködési megállapodást készít, melyben rögzíti a szociális szolgáltatást nyújtó személy nevét, a szolgáltatás célját, tartalmát, időpontját, nyilatkozik a szolgáltatásnyújtáshoz szükséges feltételek biztosításáról.
- A házirendben a gyermeki jogok feltünttetése.
- Az óvodai dolgozók hivatali titoktartási kötelezettségének maradéktalan betartatása.
- A gyermeki jogok érvényesítése.

Az óvodavezető felelős a gyermekvédelmi jelzőrendszernek óvodához kapcsolódó feladatok koordinálásáért.

Óvodavezető – gyermekvédelmi felelős – csoportvezető óvodapedagógus közös feladata:

- Elősegíteni a veszélyeztetett, (alapvető fizikai és /vagy lelki szükségletek hiánya) és hátrányos helyzetű, elhanyagolt, bántalmazott (abúzus) gyermekek óvodába kerülését a kötelező 3 éves kortól
- A prevenció feltáró és problémákat megszüntető tevékenység végzése.
- Tehetség gondozás megvalósítása.
- Minden eszközzel segíteni a gyermek családban történő felnevelését.

- A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása.

Jogszabályok, útmutatók

- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)
- 2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 15/1998. (IV. 30) NM. Rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- Módszertani útmutató – a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermekek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektor semleges egységes elvek és módszertan 3. átdolgozott kiadás EMMI 2017. augusztus.

IX. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK

A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** (sajtos nevelésű igényű; beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő; tehetséges gyermekek, tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek) mindenekfelett álló érdekeinek szem előtt tartására, **integrált nevelésére** törekszünk.

Nevelőmunkánk során biztosítjuk minden gyermek számára az **esélyegyenlőséget** és **szegregációmentességet**. Szükség esetén **megfelelő szakember** (védőnő, gyermekorvos, fogorvos, óvodapszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, konduktor, gyermekvédelmi felelős ill. óvodapedagógusok) közreműködését vesszük igénybe. Különös gondot fordítunk a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel történő eredményes és hatékony együttműködésre.

Óvodapedagógusaink és a dajkák pozitív mintával lépnek fel a megkülönböztetés, kirekesztés, egyenlő bánásmód megsértése ellen.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését, fejlesztését a Békéscsaba Megyei Jogú Város Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének és óvodánk Esélyegyenlőségi Tervének figyelembe vételével valósítjuk meg.

A csoport óvodapedagógusai a gyermekek fejlődési szintjének diagnosztizálására, az egyénre szabott fejlesztési tervek elkészítésére és annak megvalósítására a „**Fejlődési napló**” című a gyermekek egyéni fejlesztésének tervdokumentációját használják.

Az óvodánk utazó fejlesztőpedagógusa év elején minden tanköteles korú gyermek fejlettségét méri (szülői írásos hozzájárulása alapján), szükséges esetekben a csoport óvodapedagógusa fejlesztést végez (melyhez kikérheti a Szakszolgálat fejlesztőpedagógusainak véleményét), illetve a szakember további vizsgálatot javasol az adott gyermeknél. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai bent léte nagyobb mértékű differenciált fejlesztést, speciális eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Óvodapedagógusainknak minden befogadó csoportban rendelkezniük kell bizonyos alapismeretekkel, illetve maximálisan együtt kell működniük a gyermekek fejlesztését segítő szakemberekkel. Óvodánkban a legtöbb csoportban fejlesztő pedagógusi képzettsége van az egyik óvodapedagógusnak, két mentálhigiénés szakvizsgás valamint két gyógytornász szakvizsgás kollegánk van.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésének alapja a Szakértői Bizottság, a Logopédia szakvéleménye.

Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, **mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd**, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, **az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.**

Logopédiai fejlesztést (speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére) megelőzi a szűrés, melyet 5 éves kor előtt végez a logopédus (szülői írásos hozzájárulása alapján) az adott gyermekek csoportjában. A terápia a logopédia által meghatározott időpontban történik, logopédiai órarend alapján. **Más szakemberhez** a szükséges tárgyi eszközök miatt a szülő viszi a gyermeket. (konduktor, SZIT terápia, TSMT, stb.) Óvodapedagógusaink törekednek a szakemberekkel való folyamatos együttműködésre a gyermekek fejlődése érdekében.

Minden óvodásunk egészségi állapotáról, testi fejlettségéről felmérést végez a védőnő évente három alkalommal, az átlagtól eltérő esetekben, külön kérhetjük a védőnő, és a gyermekorvos segítségét is, folyamatos együttműködés jellemzi kapcsolatunkat, a szakemberek egészségvédő programjaink aktív részesei.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló gyermekeknek és családjaiknak **a segítségnyújtás lehetőségei:**

- a szülők figyelmének felhívása a gyermek eltérő fejlődési sajátosságaira,
- családlátogatás, nevelési segítség (szükség szerint többször is),
- fejlesztő, felzárkóztató óvodai programok szervezése,
- a család Szakszolgálathoz irányítása,
- javaslat egészségügyi ellátás igénybevételére, gyermek-ideggondozói- és pszichiátriai vizsgálatra,
- rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra való javaslatétel,
- javaslat a gyermek más formában történő napközbeni ellátására,
- a szülők kérelemére vagy beleegyezésével javaslat a gyermek átmeneti gondozására.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

9.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

SNI: az 1997.évi XXXI. Tv. a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet besorolt problémával küzdő gyerekek

Az intézmény alaptevékenysége az intézmény Alapító Okirat szerint.

Sajátos nevelési igényű gyermekek különleges pedagógiai gondozást igényelnek, számukra a helyi Pedagógiai Program kialakításán túl más pedagógiai feltételeket kell biztosítani. A speciális feltételeket 2003. 09. 01-től a szakszolgálati rendszer keretében látja el, a gyermekek fogyatékoságának megfelelően (pl. utazó gyógypedagógus).

A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciálisfejlesztő, tevékenységek kötelezettségek ellátásához kapcsolódó személyi és tárgyi feltételeket a Fenntartó biztosítja az érintett gyermekek, ill. szülei számára. (Kt. 50. § a pont)

Az intézményünk tevékenységei közé tartozik a következő SNI gyermekek ellátása:

- mozgásszervi fogyatékkal élő,
- érzékszervi (hallássérült) fogyatékkal élő,
- beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavaros,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartás szabályozási zavarral) küzdő gyermekek.

Óvodánkban a Szakszolgálat biztosítja, ezen gyermekek részére a szakember ellátottságot és a fejlesztést. Intézményünkben a gyógypedagógus az erre kialakított helyen (fejlesztő és könyvtárszoba) fejleszti a gyermekeket a szakvéleményben meghatározott időtartamban.

Célunk:

Nevelési céljaink, feladataink a gyermeki sajátosságok, a sajátos nevelési igényű gyermekeknél ugyanúgy összhangba kerülnek, mint az épp gyermekeknél.

Az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek megkülönböztetés nélküli nevelése, szociális kapcsolatok bővülésének segítése az ép és az eltérő fejlődésű gyermekek kapcsolatával, valamint az ő szülei körében.

Feladataink:

- A különbözőség korai felismerése, speciális pedagógiai gondozás, kiemelt feladatunk nevelő – fejlesztő munkánkban.
- Elfogadó környezet biztosítása, segítő együttműködő partnerek, fejlesztéshez szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtése.
- Jó együttműködés, kölcsönös odafigyelés egymás munkájára a gyermekek fejlesztésében résztvevő Szakszolgálat szakembereivel.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatos feladatok az óvodai nevelés valamennyi területén jelen vannak. A gyermekek fejlesztése célirányos, következetes, tudatos munka!

Feladatok:

- prevenció
- korai felismerés
- szakemberhez irányítás
- korrekció
- szakember segítségével egyéni differenciált, fejlesztés, a fejlesztési tervnek megfelelően.

9.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

A gyermekek szűrését a Pedagógiai szakszolgálat fejlesztő pedagógusai végzik, óvodapedagógusaink, vagy a szülő kérésére.

A szakvélemény alapján a kisgyermek fejlesztése a saját óvodai csoportjában a szakemberrel együttműködve történik.

9.3. Hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

A gyermekvédelmi törvény egyértelműen rendelkezik a hátrányos helyzetű (HH) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek és családok meghatározásáról, nevelésben történő részt vételéről, fejlesztéséről.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, akinek mindkét szülőjének – egyedül nevelő szülő esetén a gyermekkel élő szülő – illetve gyámjának alacsony az iskolai végzettsége (legfeljebb alacsony fokú iskola), alacsony a foglalkoztatottsága. Továbbá a gyermeknek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakókörülményei (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) vagy olyan lakókörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek. A család ezen körülményeiről, szociális hátrányairól való tájékozódás a szülő önkéntes nyilatkozata alapján történik.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, akinek az előbb felsorolt (hátrányos helyzetű kritériumok) körülményekben legalább kettő fenn áll, továbbá a nevelésbe vett gyermek.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre megállapítja a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

9.4. Tehetség gondozás

*„Egyetlen parancs van, a többi csak tanács:
Igyekezz úgy érezni, gondolkodni, cselekedni,
hogy minden ember javára legyenél „
(Weöres Sándor : A teljesség felé)*

Az óvodában a tehetségfejlesztés megalapozása történik, fontos azoknak az érzelmi alapoknak a lerakása, mely biztonságot teremtenek ahhoz, hogy jól érezze magát a gyermek a környezetében.

Célunk:

- A korai tehetség gondozás célja a gyermeki képesség kibontakoztatása
- A tanulás iránti érdeklődés felkeltése
- A szülők támogatása, folyamatos kapcsolattartás, információcsere

Az óvodapedagógus feladata

- Elfogadó, élmény gazdag, támogató környezet megteremtése, olyan programok és módszerek alkalmazása, melyek leginkább a tehetségek erős oldalait támogatják, de figyelemmel vannak a gyenge oldal fejlesztésére is.
- Változatos, sokféle tevékenység lehetőségének felkínálása, biztosítása
- Újabb és újabb eszközökkel történő motiválás
- Egyéni differenciálás, elképzeléseik megvalósításának segítése
- Képességfejlesztő feladatok adása

A tehetséggondozásban az egész személyiségben kell gondolkodni. Ezért nagyon fontos a személyiségjegyek alapos ismerete, a tanulási módszerek, stratégiák, technikák fejlesztése, a megfelelő motiváció, amely cselekvésre, aktivitásra készíti a gyermekeket. A tehetséggondozás az egész személyiséget célozza meg, vagyis szükség van a megismerő tevékenységek, mint érzékelés, észlelés fejlesztésére, ugyanúgy, mint a gondolkodás, figyelem, emlékezet, képzelet alakítására is.

A fejlesztés főbb tartalmi elemei:

- célok, tisztázása, egyeztetése, azonos, követelményrendszer kialakítása
- a fejlődés közös értékelése
- a pedagógus, más fejlesztő szakember tanácsa, módszertani segítségnyújtása
- a gyermek megismerése
- tehetség, képesség felismerése
- a gyermek érzelmi támogatása, elfogadás, odafigyelés, együttlét, szeretet, türelem, érzelmi stabilitás

Az óvodában még tehetségigéretekről, tehetségre irányuló hajlamról beszélhetünk, melyet meghatároznak az adottságok és azok a tevékenységek, illetve lehetőségek, amelyeket az óvoda és a család biztosít a gyermek számára.

Ebben a korban fellelhető tehetségre utaló jelek:

- meglepő pontosságú, illetve részletességű hosszú– és rövidtávú memória
- korát meghaladó gazdag, aktív szókincsrel rendelkeznek, amely olyan kifejezéseket, szókapcsolatokat tartalmaz, amit főleg az idősebbek használnak
- észrevesz olyan dolgokat, jelenségeket, amire a többiek nem is reagálnak
- minden érdeklő, sokat kérdez, amely következtében lexikális tudásra is képes szert tenni
- kérdései logikusan összekapcsolódnak, a dolgok mélyére hatolnak
- nagyon jól látja az összefüggéseket, amit képes más jelenségek magyarázatába is átvinni
- fejlett képzelőerő, a valóság és a fikció korai megkülönböztetése
- fejlett koordináció és finommotoros mozgás
- erős kritikai érzék
- egyenetlen fejlődés, lemaradás néhány területen
- szociálisan fejletlenebb lehet, nehezen találja meg a hangot társaival, öntörvényű magatartás jellemezheti

9.5. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek az, akinek **egészségügyi ellátása** a szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a **harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja**, és emiatt a legalább napi négy órai tartamban meghatározott óvodai foglalkozásokon nem tud részt venni. [Nkt. 4. § 18. pont]. - Eütv. 89. és 91. §

Az óvodapedagógus feladata

- Folyamatos kapcsolattartás, e-mailben, egyeztetett időpontban telefonon.
- Igény esetén nevelési kérdésekben tanácsadás, szociális segítő, védőnő bevonásával,
- játékos fejlesztő feladatok, mesék, versek, szakirodalom ajánlása a család számára. Az óvodapedagógusok biztosítják a pedagógiai tartalmú óvodai online-anyagokat. (E-OVI)

X. Nevelési időn belül szerveződő tevékenységek

Szülői igény alapján:

- A 6-7 éves korú gyermekek vízhez szoktatása, a vízben való mozgás megszerettetése
- Gyermektánc: 5-6-7 éves gyermekek részére, szakvizsgázott óvodapedagógus vezetésével
- Mozgásfejlesztés (labdajátékok) szakképzett óvodapedagógus vezetésével
- Hitoktatás, heti egy alkalommal, egyházi személy vezetésével

XI. ÓVODÁNK TERVEZÉSI, ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

A program sikerkritériumát „Fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére” című fejezet tartalmazza. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, mérhető, elemezhető, értékelhető a gyermekek fejlettségi szintje, kitűzött nevelési minőségi céljainknak megfelelő pedagógiai munka.

11.1.A tervezés dokumentumai

- Helyi Játékvarázs Pedagógiai Program
- Éves Munkaterv (Munkaközösség terve)
- Csoportnapló

A gyermekcsoport nevelési - fejlesztési tervei	Időkeret
Nevelési terv	félév
Tematikus terv	évszakonként, ünnepkörökhöz kapcsoltan
Tevékenységi terv	heti bontással
Eseményterv Szervezési feladatok	havi bontással
Fejlesztési terv	Félév

- Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentumai

11.2. A nevelő-fejlesztő munka ellenőrzése, értékelése

CÉL: A gyermekek többsége az óvodáskor végére az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintre eljut, belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik.

Pedagógiai Programunk a gyermekek fejlődésének várható eredményét fogalmazza meg, amely egy lehetséges következmény/siker, természetesen a gyermekek egyéni sajátosságait, képességeit, motivációit figyelembe véve. A megfogalmazott sikerkritériumokhoz, és a gyermekek egyéni fejlődéséhez viszonyítva ellenőrizhető, mérhető, elemezhető a fejlettségi szint, a pedagógusok által kitűzött nevelési cél elérése, a pedagógiai munka minősége. Az ellenőrzés és értékelés célja a pedagógiai gyakorlat, módszertan valamint a belső önértékelés segítése és fejlesztése. Az intézményünk egyszemélyi felelős vezetője az igazgató, munkájának részterülete a dolgozók ellenőrzése, értékelése.

11.2.1. Belső ellenőrzés, értékelés

Az intézményünkben folyó belső ellenőrzés, a jogszabályokban és az óvoda belső szabályzataiban (PP, SZMSZ, Házirend) meghatározott előírásoknak való megfelelést vizsgálja. A nevelőmunka ellenőrzését a vezető helyettes, munkaközösség vezetők, és az vezető által megbízott óvodapedagógusok végzik. A nevelőmunkát segítő dajkák esetében a vezető helyettes, a gyermekek esetében az óvodapedagógusok végzik az ellenőrzést.

A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése két szinten történik:

- A gyermekek fejlettségének értékelése szintjén,
- az óvónői gyakorlati munka szintjén.

Vezetői ellenőrzések

Célja:

1.A belső szakmai kontroll kiépítése a nevelőmunka minőségének és a szervezet működésének javítása érdekében, mind ez a :

- a szakmai tevékenység értékelésével,
- a munkakörrel kapcsolatos feladatok elvégzésének ellenőrzésével,
- a munkafegyelemmel összefüggő magatartás ellenőrzésével történik.

2. Ellenőrzés eredményeként erősödjön az óvodai nevelési céljaival való azonosulás, a dolgozói kötelezettség és felelősségtudat.

3. Javuljon a belső munkahelyi légkör.

Alapelvek:

- A vezetés szerves része legyen (az ellenőrzés szervezeti struktúrája tartalmazza).
- Preventív jellegű legyen, tényeket tárjon fel.
- Tárja fel a gátló tényezőket.
- Javaslatokat fogalmazzon meg a problémák kiküszöbölésére, legyen fejlesztő, ösztönző jellegű.
- Állapítsa meg a felelősöket.
- A dolgozók által elfogadott szempontok alapján történjen.
- Az éves ellenőrzés szempontjainak, területeinek lebontását a munkaterv tartalmazza.

- Személyre szóló legyen.

Az ellenőrzés, értékelés területei:

- Óvónő - gyermek kapcsolata,
- a gyermek személyiségének ismerete, tiszteletben tartása, fejlesztése.
- Nevelő - oktató munka hatékonysága.
- Beilleszkedés, szokásrendszer kialakítása.
- Differenciált fejlesztés tervezése, megvalósítása.
- Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés tervezése, megvalósítása.
- Egészséges életmódra nevelés tervezése, megvalósítása.
- Dajka - óvónő, dajka - gyermek kapcsolata.
- Dokumentumok ellenőrzése, elemzése.

Az ellenőrzés, értékelés szempontjai:

- A játék feltételeinek megteremtése.
- Nevelőmunka színvonala
- felkészülés, tervezőmunka, felépítés, szervezés, módszerek, ellenőrzés, értékelés, dokumentálás, gyermekek differenciált fejlesztése, gyermekvédelmi feladatok
- Óvónő – dajka viszonylatában segítő tevékenység, feladatok elosztása, megbeszélés.
- Módszerek – csoportmunka szervezése, játékok, szemléltetés milyensége.
- Stílus, személyes hangvétel, emberi jellemzők.
- Kommunikáció – nyelvhasználat, beszéd jellege, világos, érthető beszéd,
- Metakommunikáció, kommunikáció emberi stílusa.
- Kreativitás – új ötletek kipróbálása, új módszerek alkalmazása.
- Eszközhasználat, eszközök biztosítása.
- Adminisztráció – határidők pontos betartása. (Csoportnapló, Egyéni fejlettségmérő dokumentumok, Egyéni fejlesztési terv, Felvételi és mulasztási napló, stb.)
- Dajkák nevelőmunkája – gyermekekkel való bánásmód, kommunikáció, viselkedés.
- Pedagógiai Program megvalósulása a napi munka során.
- Szülőkkel való kapcsolattartás.

Az ellenőrzés fajtái:

- tervszerű, előre megbeszélte időpontban és szempont szerint
- spontán, alkalmoszerű ellenőrzés

Az ellenőrzést az óvoda vezetősége végzi az éves Munkatervben meghatározott feladatmegosztással.

Az ellenőrzés megtörténtét, az ellenőrzést végző személy a Csoportnaplóban a „Hivatalos látogatások – Óvodavezetői ellenőrzések, értékelések” – című oldalon, értékel és kézjeggyével igazolja.

Az ellenőrzés dokumentumai:

- Éves Munkaterv
- Csoportnapló
- Egyéni fejlettségmérő dokumentumok
- Gyermeki produktumok

Pedagógiai dokumentációink

- **Felvételi és mulasztási napló**

A gyermekek személyes adatain kívül, a gyermek jelenlétét, ill. hiányzását rögzíti, tartalmazza a gyermekek Oktatási azonosítóját, valamint a szabályoknak megfelelően az SNI-s gyermekekre vonatkozó bejegyzést tartalmazza (Szakvélemény számát, kiállításának keltét és a felülvizsgálat időpontját).

- **Csoportnapló:**

Felépítése, szerkezete a nevelőtestület által elfogadott, saját szerkesztésű. Tartalma illeszkedik a pedagógiai programhoz és a legfrissebb törvényi elvárásokhoz. A szerkesztés során törekedtünk arra, hogy a naplóban lehetőség szerint minden, a csoport életét befolyásoló tervezési és értékelési információ együtt legyen.

Tervezés:

- **Éves terv:** az egész éves anyag tevékenység/témakör lebontásban.
- **Tematikus terv:** – évszakonként
A tervezés évszakonkénti lebontásban, két lépcsőfokban történik:
ajánlott témajavaslatok
spontán helyzetekhez kapcsolódó témák.

- **Fél éves nevelési terv:**

Korcsoportonként lebontott nevelési évre szól, egységes pedagógiai nyelvezettel, módszertani szabadsággal, amelyben érvényre jut a gyermeki személyiség szeretete, tisztelete és feltétel nélküli elfogadása.

Cél és feladatrendszere illeszkedik a program cél- és feladatrendszeréhez.

Elérhető pedagógiai feladatokat jelöl, melyekben érvényesül a gyermek egyéni fejlesztése.

- **Eseményterv- szervezési feladatok (Havi terv)**

A csoport életével kapcsolatos eseményeket, tevékenységeket jelöli: ünnepeket, hagyományokat, újfajta tevékenységek bevezetését, kirándulásokat, csoportot illetve a csoport tagjait érintő eseményeket, óvoda-család közös tevékenységeit, mozgásos-sportprogramokat, csoport életének megszervezésére irányuló feladatokat, pedagógiai feltételek megteremtésére irányuló feladatokat.

- **Tematikus terv:**

Az óvodai tevékenységek tervezése, melynek irányvonalát egy-egy – általában a külső világ megismeréséhez kapcsolódó – téma köré csoportosított élmények, tapasztalatok, ismeretek folyamatos feldolgozása jelenti a különböző tevékenység tartalmak komplex bekapcsolásával. A tematikus terv magába foglalja a téma teljes feldolgozásának tervezetét, melyet az óvodapedagógus párok együtt határoznak meg heti lebontásban (heti terv), beépítve a gyerekek ötleteit. A tematikus terv időkeretét az adott téma feldolgozásának mélysége adja, akár két- három hetet is magába foglalhat. A téma feldolgozásának reflektálását a „Feljegyzés a csoport életéből” címszó alatt végzik az óvodapedagógusok

- **Tevékenységi terv – heti terv**

Itt jelöljük a feladat és célrendszert, eszközöket, módszereket, a képességfejlesztés lehetőségeit a tevékenységek által

11.2.2. Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése, értékelése

A gyermekcsoport fejlettségének értékelése a gyermek egyéni megfigyeléseinek, eredményeinek áttekintésével valósul meg, mert a gyermek megfigyelését az óvodába lépés pillanatától kezdődően az iskolába lépésig folyamatosan végzi az óvodapedagógus.

Az óvodapedagógus, ezáltal saját munkájának eredményességét is nyomon tudja követni, de a gyermek fejlődését önmagához, társaihoz, saját korosztályához is tudja viszonyítani.

Az óvodapedagógus nevelői munkájának ellenőrzésére azért van szükség, hogy munkája értékelése tovább segítse, fejlessze a gyermekek még hatékonyabb fejlesztését, megőrizze megújulási képességét, szakmai segítséget kapjon. Sajátos nevelési igényű gyermeknek speciális szakemberek általi fejlesztése is biztosítva van. Az ellenőrzés a nevelési év folyamán előre ütemezetten történik. A nevelési év elején tájékoztató, végén összegző terv készül írásban.

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelése, az egyénre szabott nevelési - fejlesztési eljárások, folyamatos írásbeliséget kívánnak, melyek segítik a fejlesztés célirányos, célszerű, egymásra épülését. Rugalmas, élethelyzethez, aktualitáshoz, a gyermek egyéni fejlődési üteméhez, igényéhez alkalmazkodik.

Az ellenőrzést év elején és közben az óvodavezető végzi. A csoportlátogatások alkalmával ellenőrzi és értékeli a tervező, ill. a gyakorlati munkát olyan céllal, hogy az mennyire szolgálja a Helyi Óvodai Pedagógiai Program célját, feladatát is.

A nevelési év végén az óvodavezető, ill. a csoport óvodapedagógusai írásban értékelik a gyermekek közösségi életének, egyéni fejlődésüknek alakulását. Az eredmények ismeretében megjelöli a fejlesztendő területeket a fejlesztést elősegítő tevékenységeket, játékokat és nevelési módszereket.

A megfigyelés, fejlesztés folyamatos!

A megfigyelés vezetése lehetőség szerint természetes helyzetben - feladathelyzetben alkalmazott megfigyelésen alapul, esetenként játékos egyéni vizsgálaton. A gyermekek méréséhez a DIFER programcsomagot használjuk

Az egyéni fejlődési dokumentum ellenőrzése folyamatosan történik.

A csoportok év végi értékelései határozzák meg a következő nevelési év kiemelt feladatait.

Az óvodapedagógus a gyermek, gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti.

A gyermek fejlesztésével, fejlődésével kapcsolatos adatok rögzítése a gyermek dossziéjában történik az egyéni fejlesztési tervdokumentumban. Saját intézményi kidolgozott egyéni, mérő, értékelő a gyermek „Egyéni fejlődési napló” dokumentumában végzik a gyermekek óvodapedagógusai óvodába lépéstől óvodai jogviszonyuk megszűnéséig.

Tartalma:

- A nevelőtestület által kidolgozott fejlettségmérő lapok
- Anamnézis adatlap
- A beilleszkedés tapasztalatai (Bemenet mérés)
- Egyéni fejlesztési terv- tehetséggondozás (félévente)
- Szakvélemények - Szakértői Bizottság, Nevelési Tanácsadó, pszichológus, logopédus.
- Óvodai tájékoztató a gyermek fejlődéséről

- Mérések (DIFER, rajzfejlődés) eredményei
- Az iskolai sikerességet biztosító képességek, tulajdonságok, feltételek megléte. (nagycsoport végén)
- Egyéni foglalkozási, fejlesztési napló a BTMN diagnózisú óvodás gyermek óvodai csoporton belüli fejlesztéséhez

Fejlettségmérő lapok fő területei:

- A gyermek szociális fejlettsége
- Térbeli mozgásának, tájékozódásának fejlettsége
- Értelmi fejlettsége
- Beszéd – hallás – látás
- Nyelvi kifejező készség
- Anyanyelvi képességek
- Finommotoros koordinációjának fejlettsége
- Testséma fejlettségének mutatói
- Mozgás fejlettsége

Az óvodapedagógus feladata:

- A szülőt folyamatosan tájékoztatni kell gyermeke fejlődéséről.
- Az eredményeket félévente rögzíteni kell az Óvodai tájékoztató a gyermek fejlődéséről adatlapon, és a szülővel alá kell íratni.

A gyermekekről az Egyéni fejlődési naplót a tankötelezettségük megkezdéséig vezetik az óvodapedagógusok. A tankötelezettség idejét a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről határozza meg.

11.3. Önértékelés

Célja: A pedagógusra, a vezetőre és az intézményre vonatkozó intézményi elvárások teljesülésének értékelése alapján meghatározza a kiemelkedő és a fejlesztendő területeket, majd erre építve fejlesztéseket tervezzen, és fejlesztési feladatait Intézkedési Tervben rögzítse. Az intézmény az önértékelés során azt vizsgálja, hogyan tudott megfelelni saját céljainak és azok megvalósításában hol tart.

Tervezés:

A célok megvalósítása érdekében az intézményvezető 5 évre szóló Önértékelési Programot készít, amelyben meghatározza az önértékelési munka célját, elvárt eredményeit, a megvalósításhoz szükséges feladatokat, azok ütemezését, a szükséges emberi és egyéb erőforrásokat. Kijelöli a Belső Önértékelési Csoport tagjait, meghatározza, hogy melyek az intézményvezető, melyek a Belső Önértékelési Csoport által végzendő feladatok, illetve, hogy mely feladatokba, milyen feltételek és eljárásrend szerint vonhatók be további kollégák.

Önértékelési Program tartalma:

- Előkészítés eljárásrendje – tervezés, tájékoztatás, általános elvárások intézményi értelmezése

- Megvalósítás eljárásrendje – foglalkozáslátogatások, interjúk, kérdőíves felmérések szervezése és lebonyolítása.
- Önértékelés értékelésének, minőségbiztosításának eljárásrendje.
- Általános szabályok. Az ötéves önértékelési programban foglalt feladatok megvalósítása az adott tanévre vonatkozó éves Önértékelési Ütemterv szerint történik, melyben meghatározzuk az adott nevelési évben elvégzendő önértékelési feladatokat, valamint kijelöljük az önértékelésben részt vevő személyeket. Az éves Önértékelési Ütemterv az éves Munkaterv része.

11.4. Külső ellenőrzés

- A nevelőmunka feltételeinek vizsgálatát – személyi, tárgyi feltételek -, tervszerűen és alkalmanként az önkormányzat szabályai szerint végzik; ÁNTSZ, Pénzügyi ellenőrző csoport, Munkavédelmi Hivatal.
- A nevelő, fejlesztő munka ellenőrzését, értékelését a jelenlegi szokásrend szerint az Oktatási Iroda megbízásából óvodai szakértő végzi, alkalmi megbízatással
- A 229/2012. VIII.28) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 38.§ szerint az illetékes kormányhivatal a köznevelési intézményben hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja:
 - az egyenlő bánásmód követelményére,
 - a kötelező felvételre vonatkozó feladatok ellátására,
 - a csoportlétszámra,
 - a gyermekek balesetvédelmére,
 - az alkalmazási feltételekre, a kötelező tanügyi nyilvántartások vezetésére és valódiságára,
 - a minimális (kötelező) eszközök és felszerelések meglétére,
 - a köznevelési feladatok ingyenességére vonatkozó rendelkezések megtartását.

Az illetékes kormányhivatal hatósági ellenőrzési feladatait – a miniszter által jóváhagyott munkaterv alapján – rendszeresen végzi, a végrehajtási rendelet 26. §-a alapján. Az ellenőrzésre jogosult hatóság munkaterve alapján az ellenőrzésre kijelölt köznevelési intézménynek és fenntartójának nevét, az ellenőrzés idejét, az ellenőrzés típusát, az ellenőrzés jogcímét minden év január 31-ig, az ellenőrzés eredményét az ellenőrzés befejezését követő 15 napon belül rögzíti a KIR-ben.

11.5. Pedagógiai szakmai ellenőrzés

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről rendelkezik az intézményi külső ellenőrzés végrehajtásának jogszabályi háttéréről, lefolytatásának eljárásrendjéről.

A szakmai ellenőrzés célja:

- Az óvoda funkciójának, célrendszerének elemzése, értékelése a Pedagógiai Program és a gyakorlat összevetése alapján.

- Az intézmény pedagógiai program szerinti működésének, a program megvalósulásának ellenőrzése.
- A pedagógiai szakmai munka értékelése.
- A vezetői feladatok ellátásának, a vezetői program megvalósulásának vizsgálata.
- Az intézményi működés eredményességének, a pedagógiai programban foglaltak gyakorlati megvalósulásának vizsgálata.

A szakmai ellenőrzés módszerei:

- Dokumentumelemzés: Alapító Okirat, SZMSZ, Pedagógiai Program, Csoportnaplók, Beiskolázási terv
- A gyermekekről készült dokumentumok és a Pedagógiai Program koherenciájának vizsgálata,
- a tárgyi és személyi feltételek áttekintése,
- közvetlen megfigyelések, interjúk,
- beszélgetések

Az országos pedagógiai szakmai ellenőrzés általános célja:

- A pedagógusok szakmai tevékenységének általános pedagógiai szempontok alapján történő értékelésére.
- Az intézményvezetők általános pedagógiai és vezetéselméleti szempontok szerint történő értékelésére.
- Az intézmény saját céljai megvalósulásának értékelése, és ezzel az intézmény szakmai fejlődésének támogatása.

Az országos szakmai ellenőrzés fajtái:

- Pedagógus ellenőrzése,
- Intézményvezető ellenőrzése,
- Intézmény ellenőrzése.

A pedagógiai-szakmai ellenőrzés módszerei:

- foglalkozás látogatás, megfigyelés, interjú, pedagógiai dokumentumok vizsgálata.
- Pedagógusminősítés - Partneri elégedettségmérés

XII. ÓVODÁNK MARKETING TEVÉKENYSÉGE

Fontosnak tartjuk, hogy városunkban óvodánk ismertségét és elismertségét megtartsuk, továbbfejlesszük.. Ennek érdekében kívánjuk a marketing és PR tevékenységünket működtetni, mely az alábbiakban nyilvánul meg.

Külső PR tevékenység

- arculat, közös érték, szimbólum, szakmai kapcsolatok, pénzügyi kapcsolatok, (szponzorok, támogatók) média kapcsolatok, bemutatkozó kiadványok...

Belső PR tevékenység

- információs rendszer működtetése
- szervezeti egységek, munka és felelősség rendszerének működtetése
- új dolgozó felvételi kritériumai

MELLÉKLETEK

**INTÉZMÉNYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI TERV
2018-2022**

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

**SZLOVÁK NEMZETISÉGI NYELVI NEVELÉS
ÉVES TERV**

ESZKÖZ- ÉS FELSZERELÉS JEGYZÉK

INTÉZMÉNYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI TERV

2018-2022

Békéscsaba, 2018. szeptember

Az esélyegyenlőség növelését célzó intézményi célkitűzések

1. Alapja:

- a 2003. évi CXXV. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
- az egyenlőség érvényesülésének közoktatásban történő előmozdítását elősegítő 2008. évi XXXI. törvény rendelkezése
- Békéscsaba Megyei Jogú Város „Települési közoktatási esélyegyenlőségi Intézkedési Terve”2008-2013.

2. Célja:

Biztosítani a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvodába járó gyermekek és szüleik számára **a szegregációmentesség és az egyéni bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.**

A „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia fő alapelve: „a gyermekek mindenek felett álló érdekének szem előtt tartása”, melyet minden gyermeket nevelő személynek munkája során prioritásként kell kezelni.

3. Fogalom meghatározás:

- **Hátrányos helyzetű gyermek**, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.
- E csoporton belül **halmozottan hátrányos helyzetű** az a gyermek, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – a gyermek három éves korában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Az a gyermek is, akit tartós nevelésbe vettek.
- **Sajátos nevelési igényű az a gyermek**, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján, valamint az intézmény Alapító Okiratában meghatározott:
 - a. testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista
 - b. a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességgel küzd

4. Kötelezettségek és felelősség:

Óvodánkban folyó nevelő-személyiségfejlesztő munka olyan színvonalú – **ahol biztosítva van minden gyermek számára** az esélyegyenlőség, a szegregációmentesség, az egyéni bánásmód elvének teljes körű érvényesülése.

Az óvodapedagógusok és pedagógiai munkát segítő **közalkalmazottak egységesen lépnek fel** a megkülönböztetés, a kirekesztés, az egyenlő bánásmód megsértése ellen.

Nagy szerepük van az óvodába járó gyermekek szüleinek meggyőzésében, amit **példamutatásukkal, az érzelmi nevelés területén át** – az egymás munkájának megbecsülésével és tiszteletben tartásával is segítenek.

Az óvodavezetőnek az egyéni bánásmód elvét, az esélyegyenlőséget sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket. Az ilyen eseteket és panaszokat ki kell vizsgálni és a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.

Biztosítania kell a **diszkriminációmentes nevelést, a befogadó és toleráns légkört.**

Kiterjed:

- a HH és a HHH gyermekek hátrányainak kompenzálására
- az SNI gyermekek integrált nevelésére
- különbözőségek elfogadására

5. Intézményi célunk továbbá:

- a HH és ezen belül a HHH gyermekek óvodai ellátásának biztosítása
- **minden gyermek képességeinek megfelelő szintű maximális egyéni fejlesztése**
- az SNI gyermekek a képességüknek megfelelő szakmai támogatása, integrált környezetben töltsék óvodáskorukat

6. Feladataink a célok megvalósítása érdekében:

a. Óvodai beíratáskor a gyermekek szüleinek teljes körű tájékoztatása

A HH gyermek szülője nyilatkozatot kap, melyet aláírásával igazol.

Az önkéntes nyilatkozatot a HHH-ről 90%-ban leadják.

Határidő: minden év augusztus 30.

Felelős: óvodavezető

b. Az SNI gyermekek szakértői javaslat alapján integrált nevelésben részesüljenek körzeti óvodájukban – 90 %-ban

Ennek érdekében az óvodában a fenntartó támogatásával a személyi és tárgyi feltételeket fokozatosan meg kell teremteni.

Határidő: folyamatos

Felelős: óvodavezető – szakszolgálatok

c. A körzetben lakó gyermekek 100%-ban jelentkezzenek óvodába. A felvételnél a körzeti kötelezettséget szem előtt tartjuk.

Nem utasítunk el egyetlen HH – és HHH helyzetű gyermeket, aki óvodánkba jelentkezik.

Arra törekszünk, hogy a védőnővel – a Gyermekjóléti és Családsegítő Központ munkatársaival együttműködve minden ilyen kisgyermek bekerüljön az óvodába 3 éves korától.

Ennek érdekében: egész évben lehetőséget biztosítunk a szülőknek óvodánk bemutatására, a személyes találkozásra, információ biztosítása óvodánk életéről, eseményeiről (helyi újság, internet, honlap)

- d. Minden **óvodapedagógust fel kell készíteni** továbbképzéseken a modern, differenciáló, az egyéni fejlődési ütemnek megfelelő módszerek alkalmazására. A **kompetencia alapú nevelést** és az egyéniesített foglalkozás egyaránt elengedhetetlen feltétel.
- e. Az óvoda **Helyi Pedagógiai Programjában** megfogalmazott célok, feladatok és a fejlesztés **tartalmi biztosítják** az intézményen belül az esélyegyenlőség céljainak megvalósítását:
- Biztosítjuk ezen gyermekek számára az **egészséges életmód** szokásainak, szabályainak megismerését, rögzítését és gyakoroltatását.
 - Hangsúlyt helyezünk a **családi és közösségi kapcsolatok** kialakítására, kezelésére, tartalmi gazdagítására.
 - Rendezvényeinken, óvodai programjainkon való aktív részvételre biztatjuk a gyermekeket és családtagjaikat
 - A kognitív, a mozgás, a beszéd, az **értelmi fejlődés fejlesztése** a mindennapi óvodai környezetben, a különböző tevékenységformák szervezésével valósul meg.
 - Az anyanyelvi nevelés minden tevékenységben konkrét, cselekvések által megvalósítandó kiemelt feladat.

Indikátorok:

- részt vevők száma, aránya
- 5 éves korban a koruknak megfelelő fejlettségi mutatók aránya
- iskolaérettnek bizonyuló gyermekek aránya
- az SNI gyermekek száma

7. Visszacsatolás a fenntartó felé:

- **A fenntartó felé** minden évben közoktatási esélyegyenlőségi monitoring **jelentést** kell küldeni.

Ennek elemei:

- a HHH és SNI gyermekek helyzete
- programok és tevékenységek ezen gyermekek részére
- beszámoló a megvalósult feladatokról
- tájékoztatás a szülői panaszokról, az eljárások eredményeiről
- következő feladatok kijelölése

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Speciális feladatok

Meghatározza: a 2/2005. (III.1.) OM rendelet a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei

Célunk, hogy:

- az elvárásaink igazodjanak a gyermekek fejlődési üteméhez
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg
- vigyázzunk arra, hogy a fejlesztés ne terhelje túl őket
- a fejlesztő terápiák részei legyenek Nevelési programjaink tartalmi elemeinek
- A módszereinket és eszközeinket úgy választjuk meg, hogy figyelembe vesszük minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségleteket

Feladatunk:

- együttnevelés biztosítása
- minden segítség megadása a hátrányok leküzdéséhez
- a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményének figyelembe vételével az egyéni fejlesztés biztosítása. (Egyéni fejlesztési terv)

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai **bent léte nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását teszi szükségessé.**

Fejlesztésük alapján a Szakértői Bizottság szakvéleménye.

Az egyéni vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Utazó gyógypedagógus, logopédus, konduktor és más szakember hivatott ezen gyermekek speciális fejlesztésére. Óvodánkban az „Esély Pedagógiai Központ” biztosítja ezen gyermekek részére a szakember ellátottságot és a fejlesztést.

A gyógypedagógus a helyszínen fejleszti a gyermekeket a szakvéleményben meghatározott időtartamban. Más szakemberhez a szükséges tárgyi eszközök miatt a szülő viszi a gyermeket. (logopédia, konduktor)

Ezek a szakemberek folyamatos tanácsadással segítik az óvodapedagógusokat, hiszen az együttműködés fontos a gyermekek fejlődése érdekében.

A sajátos nevelési igényű gyermekek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elő kell hogy segítse a **többi gyermekkel együtt történő integrált nevelésünk**- Éppen ezért, az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a befogadásra, az elfogadásra, együttműködés a gyermek családjával – nagyon fontos.

A fejlesztés területei:

1. Testi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermekek

Mozgás-szervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavar.

Egyénileg sok eltérést mutat.

Feladatunk:

- speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása

- életkornak megfelelő tapasztalatok megszerzése
- a megtanult mozgás alkalmazása

A fejlesztés tartalma:

- megfelelő mozgás- és élettér biztosítása
- az önállóság biztosítása
- a rugalmas napirend alatt a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása
- az óvodai mozgásfejlesztésbe beépíteni a speciális fejlesztési lehetőségeket
- a gyógy-testnevelési elemek használata

A gyógytestnevelés szakon végzett óvodapedagógus támogató-javaslatait vesszük figyelembe.

2. Érzékszervi

2.1. Látás- és hallássérült gyermekek – enyhébb fokozatai

Feladatunk:

- a látássérült gyermekek fizikai terhelhetőségének korlátolt figyelembe vétele
- a közös játékban való részvétel segítése
- a közösséghez való alkalmazkodás segítése
- viselkedési formák megtanulása és gyakorlása
- közösség előtti szereplés segítése, ösztönzése

A fejlesztés tartalma:

- gondolkodás- és beszédfejlődés, a vizuális megismertetés
- nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság
- térbeli tájékozódás a látás felhasználásával
- finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése
- látás- mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgás és nagymozgások esetében egyaránt

2.2. Enyhébben hallássérült – nagyothalló gyermekek

Feladatunk:

- a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése
- a kognitív- és az érzelmi élet fejlesztése
- alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása
- aktív nyelvhasználat építése
- beszédértés-, szókincs-, érthető kiejtés fejlesztése
- a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése

A fejlesztés tartalma:

- a napirend megvalósítása során a szocializáció biztosítása
- a közös tevékenységekbe való aktív bevonásuk
- a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása

3. Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Fejlesztésükben meghatározó a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés.

Feladatunk:

- a spontán tanulás, a társakkal való együttműködés
- a kommunikáció fejlesztése

A fejlesztés tartalma:

- élmények, tapasztalatok biztosítása

Folyamatos gyógypedagógiai megsegítés szükséges számukra.

4. Középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek

A korai fejlesztésre épül óvodai nevelésük.

Feladatunk:

- az alapmozgások kialakítása, fejlesztése
- minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése
- a beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív szókincs bővítése

A fejlesztés tartalma:

- az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítása
- az érzelmi funkciók fejlesztése
- rendszeresség, utánzás, gesztussal kísért, egyszerű verbális utasítás
- a zene, a ritmus terápiás szerepének kihasználása
- az egymáshoz közeledés a csoportos tevékenységek során

5. Beszédfogyatékos gyermek

Akadályozott beszédfejlődésű gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, súlyos orrhangzósság, stb.)

A gyermek a beszédhibához kapcsolódóan a tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik

Feladatunk:

- a peremhelyzet kialakításának megakadályozása
- az anyanyelvi nevelés középpontba állítása

A fejlesztés tartalma:

- a játékoság elvének szem előtt tartása
- a mindennapi nevelési környezet biztosítása
- a mozgáskészség-, a kommunikáció fejlesztése
- cselekvéses utánzással történő gyakorlással az önállóság fokozása
- speciális terápiák alkalmazása külső szakember segítségével (diszlexia-prevenció, grafomotoros fejlesztés)

6. Autista – autisztikus gyermek

A társas viselkedés, a kommunikáció és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Feladatunk:

- a kommunikációs, szociális és kognitív terápia
- a szülővel való mindennapos együttműködés
- a már meglévő töredékkészségek használata
- az egyéni motiváció megteremtése

A fejlesztés tartalma:

- a természetes élethelyzetek kihasználása
- speciálisan, a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módszerek alkalmazása

Fejlesztésükhöz nemcsak az óvodai környezet kialakítása fontos, hanem szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte.

Várható eredmény:

Sajátos nevelési igényű gyermekek speciális, egyénre szabott fejlesztésének hatására fejlődik:

- az alkalmazkodó-készség
- az akaraterő
- az önállóságra törekvés
- az érzelmi élet
- az együttműködés

Arra törekszünk, hogy az ilyen gyermekek az óvodai napirend során mindig csak annyi segítséget kapjanak, ami a további önálló cselekvésükhöz szükséges.

Sikerkritérium:

- a gyermekek beilleszkedése, fejlődése
- az együtt-haladás lehetősége

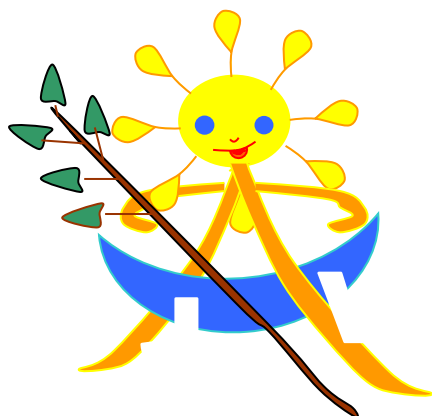
Az eredményesség megvalósulását szolgálja:

- a magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus, szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, a javaslatok alapján individuális módszereket, technikákat alkalmaz
- a szükséglethez igazodó módszereket megválasztja...
- az elfogadó, eredményeket értékelő környezet

KÖLCSEY UTCAI ÉS LIGETI SORI ÓVODA
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. sz.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Békéscsaba, 2018. augusztus 25.

Pribelszki Péterné
intézményvezető

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba, Kölcsey u. 15.
Telefon / Fax: 06-66/324-864
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu
Web: www.kolcseyovi.hu
OM: 028052

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Intézmény OM - azonosítója: 028052	Készítette: Pribelszki Péterné <i>intézményvezető</i>
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:	
..... <i>nevelőtestület nevében névaláírás</i> <i>alkalmazotti közösség nevében névaláírás</i>	Véleménynyilvánítók: <i>SZK nevében névaláírás</i>
..... határozatszámom jóváhagyta: <i>intézményvezető aláírás</i> Ph.	
Fenntartói jóváhagyás határozatszáma: Egyetértését kinyilvánító: Név <i>fenntartó nevében névaláírás</i>	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: kolcseyovi@t-online.hu	
Verziószám: eredeti példány	
Iktatószám:	

Az egészségfejlesztési program az alábbi jogszabályok és intézményi dokumentumok felhasználásával készült:

Jogszabály :

- 2011.évi CXCV. tv. a köznevelési törvényről
- 20/2012.(VIII.31.)EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 20/2012.(VIII.31.)EMMI rendelet 128§(3) bek.
- 363/2012.(XII.17.)korm.rendelet Óvodai nevelés országos alapprogramja
- Az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV. tv.

Intézményi dokumentumok:

- Játékvarázs saját pedagógiai program
- Intézményi Szervezeti és Működési Szabályzat

1. BEVEZETÉS

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését. Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az egészség védelme és megtartása tanítható, fejleszthető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza Nevelő-fejlesztő munkánk elengedhetetlen része az egészségfejlesztés (promóció) az egészségkárosodás megelőzésére irányuló (prevenció) irányuló tevékenység. Ezek figyelembe vételével az óvodai egészségfejlesztés kiemelt nevelési terület.

A program elkészítésének célja az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett

tevékenységet, a pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermekek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A mindennapos működés során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra.

Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk a kisgyermekben az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gondozzuk lelki (érzelmi, akarat, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk. Az egészség e három jellemzője, megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával.

2. HELYZETKÉP

2.1. Az intézmény környezete:

Mindkét Óvodánk Kölcsey utcai székhely óvoda és a Ligeti Sori telephely óvoda a belvároshoz közel az élővíz csatorna mentén, csendes, nyugodt, családi zöldövezetű környezetben helyezkedik el. Az előkertben és az udvaron árnyakat adó évtizedes fák - fenyő, kőris, stb. -, bokrok, füves és virágos területek adják meg óvodánk sajátos hangulatát. A nyitott színek, babaház, fából készült mozgást és ügyességet fejlesztő - az EU-s szabványoknak megfelelő - játékszerek adnak lehetőséget gyermekeink számára a sokszínű, tartalmas szabadlevegőn való tartózkodásra. Óvodánk 2002-ben elnyerte a „Virágos óvoda” címet. A csoportszobák berendezései a melegséget, nyugalmat árasztó természetes anyagok

Pedagógiai programunkban nagy szerepe van az **egészségnevelésnek**, azon belül kiemelkedő a mozgás hangsúlyozása, annak szabadban történő gyakori biztosítása.

2.2. Hagyományaink:

Környezetünk megismerésének és óvásának igényét, az egészséges életmódra nevelést, óvodai hagyományait tudatosan alakítjuk a gyermekekben a foglalkozásokon és a rendszeres környezetvédelmi tevékenykedtetés során is.

- A külső környezetünk alakítására az udvarunkra virágültetést szervezünk. „Egy gyermek egy virág” akció áprilisban a szülők támogatásával.
- A Víz Napja, Föld napja, Állatok Világnapja programokba való bekapcsolódás egész éves tevékenykedtetést jelent a gyermekek számára

- A belső környezet alakításában, a csoportszobában a csoportok lehetőségeinek figyelembe vételével élősarkok berendezésére, akváriumi halak tartására van lehetőségünk
- Óvodásaink testi- lelki fejlődésének megalapozására a családdal szorosan együttműködve szervezzük az egészségnevelő és prevenciós munkánkat.
- Hetente gyümölcs- napokat tartunk a szülők segítségével
- Minden évben egészséghetet szervezünk a gyermekeknek és a családoknak, mely során az egészséges táplálkozást, mozgást, betegség prevenciót, személyes higiénét, lelki egészséget támogatva programokat kínálunk kicsiknek, nagyoknak egyaránt a szülők támogatásával.
- A mozgás és a sport megszerettetése is központi feladatunk. Az egészség heti és a gyermek heti rendezvényeinken is mindig helyet kapnak a játékos mozgások. Városi Sportnap, labdajátékok, Aprók tánca,
- Minden évben aktív részt veszünk az önkormányzat által szervezett programokon Óvodai Sportnap, Aprók tánca, Alma nap
- Évente kétszer papír hulladékgyűjtést szervezünk
- Céljaink megvalósítása érdekében lehetőségeinkhez mérten élünk a pályázati lehetőségekkel.

2.3. Humán erőforrások:

A nevelő testület elfogadja, és magáénak vallja az egészséges életvitelre és környezetbarát gondolkodásra nevelés alapelveit. Az óvodapedagógus feladata, hogy segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Az intézmény személyi összetétele:

Intézményvezető
vezető-helyettes
Óvodapedagógus
Pedagógiai asszisztens

Dajka
Óvodatitkár
Udvaros, karbantartó

Az egészségnevelést segítő külső szakemberek:

Védőnő
Gyermekorvos
Fogorvos
Logopédus
Gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus
Mozgásfejlesztő terapeuta

2.4. Tárgyi feltételek:

Intézményünkben a székhely óvodában 4 , a telephely óvodában 2 gyermekcsoport működik. A csoportszobák, és valamennyi helyiség, biztonságosak, tiszták, világosak, esztétikusak, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelőek, Felszereltségük jónak mondható, lehetőségeinkhez mérten folyamatosan fejlesztjük, bővítjük azokat.

A székhely intézményünk jelenleg nem rendelkezik tornateremmel, fejlesztőszobával, betegszobával, de a szomszédos iskolában évtizedek óta megoldott a kötött szervezésű mozgásfejlesztés megvalósulása, az egyéni fejlesztések a nevelői szobában. Logopédiai és speciális mozgásfejlesztésre a szülők az intézmény közelében lévő köznevelési intézményekbe viszik el kisgyermeküket. Tervben van intézményünk korszerűsítése.

A telephely intézményünkben csak a speciális mozgásfejlesztés nem oldható meg.

Óvodánk épülete, udvara berendezése úgy lett kialakítva, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel változó testméretének biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését

3. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné területére terjednek ki

3.1. Az egészséges táplálkozás

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése a gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésben, az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Az élettani szükségletnek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás- egészségügyi előírások kidolgozása az OÉTI feladata. Az OÉTI elkészítette a táplálkozástudomány mai állásának megfelelő táplálkozás, a rendszeres étkezést biztosító, szervezett ételmezési ellátásra vonatkozó ajánlást. Az ajánlás hatálya kiterjed valamennyi közétkeztetést nyújtó szervre. A közétkeztetők feladata ezen ajánlás szerint az élettani energia- és tápanyagigényeknek megfelelő összetételű és jellegű táplálék biztosítása., a Minta - menza keretében .Békéscsaba Megyei Jogú Város önkormányzati fenntartású óvodáiban - így a mi intézményünkben is - a Békéscsabai Gyermekélelmezési Intézmény biztosítja az étkezést. Kiszállítás után óvodánk tálalókonyhájában történik meg az adagolás és a tálalás előkészítése. Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait- így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk, hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladatunk

- a kulturált étkezés feltételeinek biztosítása
- a megfelelő étkezési szokások kialakítása,
- egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység.

- a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén.
- Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket.
- Az étkezést örömtelivé tenni, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához.
- A különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetését a főzőkonyhával történő folyamatos egyeztetésekkel megszervezzük, fokozott figyelemmel kísérjük az ételallergiás kisgyermek táplálkozását pl. tejcukor érzékeny, lisztérzékeny,
- Intenzív rágasra ösztönözni.
- Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást.
- Fokozottan ügyelünk a táplálék érzékeny gyermekek diétájára
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés)
- Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, ismerkednek a gyümölcsökkel, zöldségfélékkel: őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak, kóstolók és salátakészítés zöldségből, gyümölcsből.
- Tanácsadás a szülőknek (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki.

A feltételek biztosítása:

A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak. A feltálatott ételek elnevezését megtanítjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy

a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket. Megismertetjük a gyermekeket a természetes vitaminforrásokkal, gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal. Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával zöldség és gyümölcsnapokat szervezünk a csoportokban. A különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetését a főzőkonyhákkal történő egyeztetésekkel megoldjuk, fokozott figyelemmel kísérjük (tej érzékeny, liszt

érzékeny, stb.) a gyermekek étkezését. Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást. Fokozott figyelmet fordítunk a gyerekek (közvetett módon a családok) étkezési szokásaira, Táplálkozási rendellenesség –túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

3.2. A mindennapos testnevelés, testmozgás

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladatunk, ezért minden nap alkalmat teremtünk rá. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb részt a játéktevékenység útján valósul meg. A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környezővilág jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A felfrissítő, edzőmindennapi testnevelés középpontjában is a sok mozgással járó játék áll. Emellett korcsoportra szabott, testnevelési csoportos foglalkozást is tartunk hetente, amelyen olyan elemi mozgásokat tanulnak és gyakorolnak a gyermekek, amelyek sportági mozgásokból levezethetők, de elemi jellegüknél fogva már elveszítették sportági jellegüket.(mászás, járás, futás,ugrás, dobás, elkapás).

A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok és munkaeszközökkel való munkálkodások. Ha az időengedi, sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést. A tanköteles korú gyermekek városunk által biztosított úszás oktatásban részesülnek. A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finommozgások fejlesztésére. Az egyensúlyérzék kialakítására speciális eszközöket is használunk. A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartás, ezért a szervezett torna foglalkozások mellett prevenció, fejlesztőtartásjavító tornakeretében segítjük a gerinc deformitások megelőzését. A lábboltozatot erősítő, fejlesztőmozgással a lúdtalpas gyermek lábtartását javítjuk.

Évente részt veszünk a város által szervezett Városi sportnapon, ezzel is megalapozva a rendszeres mozgás megszerettetését, felkelteni az életen át tartó sporttevékenység iránti igényt óvodásainkban.

Célunk a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres test edzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladatunk

- a gyermekek mozgásigényének kielégítése,
- a természetes mozgáskedv megőrzése,

- a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése,
- az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése.
- A mozgásos tevékenységet, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteihez, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez méretezzük
- A nyári napirend alakításánál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvünk (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak).

A mozgás anyagát lásd a PP Mozgás fejezetében.

3.3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.

Célja:

- Elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést
- Támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodását
- Pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére

Feladatunk:

- Nyugodt, szerető, gondoskodó légkör megteremtése
- beilleszkedés segítése érzelmi biztonságot nyújtó légkörrel, a szülő együttműködésével
- „jóllét” állapotának kialakítása, fenntartása
- kölcsönösen kielégítő társas és közösségi kapcsolatok kialakítása
- problémamegoldás, konfliktus kezelés képességének kialakítása
- szükség esetén szakemberek bevonása (óvodapszichológus, ha van rá lehetőség)

Szenvedélybetegségek megelőzése óvodában:

Az óvodás gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve a szenvedélybetegségekkel és függőségekkel kapcsolatban főleg a dohányzás káros hatásaira hívhatjuk fel a figyelmüket, hiszen ők főleg ezzel találkoznak a mindennapok során, így ennek káros hatásait képesek megérteni, befogadni. A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az **óvoda felnőtt dolgozói mintát jelentenek** a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A szabad beszélgetésben fontos az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és vélemény-nyilvánítás.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (leburnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet.), értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erőkifejtés, sok mozgás.
- Az élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, utazás tömegközlekedési járművön, az utcai porképződés.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, füstmérgező balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjú teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).
- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).

3.4. A bántalmazás és erőszak megelőzése

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülővagy a gondviselőrendszeresen elmulasztja a gyermek alapvetőszükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvetőfizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság időelőtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem é fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha **gyermek bántalmaz gyermeket**. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételt - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon

megfelelősegítést. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladataink:

- Intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, segítséget kérünk a gyermekjóléti szolgálattól.
- A pedagógus alapvető feladata a rábizott gyermekek, nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.
- A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkalni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.

3.5. A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ –ben kerültek rögzítésre.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki. Elsősegély doboz kötelező minden óvodában. Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg

mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere: a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Feladatunk :

Általános előírások

- gyermekek felügyeletének folyamatos biztosítása
- biztonságos környezet megteremtése
- balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartásformák kialakítása
- a gyermekek biztonságra törekvő viselkedésének fejlesztése
- az óvodában bekövetkezett balesetet nyilván kell tartani, a 8 napon túl gyógyuló sérüléssel járó gyermekbalesetet ki kell vizsgálni
- baleset esetén az intézménynek meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.
- A gyermekekkel az óvodai nevelési év, valamint - szükség szerint - a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírások:

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekekkel- az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetjük a következővédő-óvó előírásokat:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

3.6. A személyi higiéné területére terjednek ki

Kiemelt feladatunk a fertőző betegségek megelőzésére nevelés, mely alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékeszközök tisztántartása, fertőtlenítése.

Célunk: az egészségvédő szokások kialakítása.

Feladataink

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiéniaja a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

A fogorvosi szűrővizsgálat megszervezése,

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán. A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. Fokozatosan sajátíttatja el az öltözködés helyes sorrendjét és alakítja ki az önállóságot. A szülővel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban). A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát az egyéni szükségletekhez igazítja, az ébredés és a délutáni étkezés folyamatosan történik. Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik kéthetente, valamint a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

Egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése, higiénias szabályok kialakítása.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a

mindennapos portalanítás, fertőtlenítés, rendszeres szellőztetés, a higiéniai szabályok betartatása a gyermekkel.

A gyermekek egészségvédelme érdekében az óvodában megbetegedett gyermekeket elkülönítjük, a szülőket értesítjük (a lázas, beteg gyermek nem járhat közösségbe).

A fertőzések elterjedését saját eszközök használatával, a higiénés szabályok betartásával igyekszünk megakadályozni (saját, jellel ellátott törölköző, fogmosó felszerelés, öltöző fogas).

Az óvodapedagógus a balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sőtán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira.

Felhasznált irodalom

1. Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja 2018.
2. Esztétikai nevelés az óvodában Pedagógiai Lexikon 404. o.
3. Szuhányi Mária: Nevelés - individuálpszichológiai nézőpontból Bp. Szuhányi Alapítvány 1993/5-27p./
4. Tarján Gábor: Mindennapi hagyomány Dabas Mg. kiadó 1984./1-194.p.-/
5. Kovács György - Bakos Éva: Játék az óvodában Debrecen, Szerzői kiadás /1244.p./
6. Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel Szolnok JNSzM. Megyei Ped.Int.Color Print Nyomda 1997. /68.o.1./
7. Gaál Sándorné - Kunos Andrásné: Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában Szolnok Color Print Nyomda 1996/5-238.p./
8. Forrai Katalin: Ének az óvodában (Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Zrt., 2017.)
9. Porkolábné Balogh Katalin:Kudarc nélkül az iskolába Alex-typo kiadó 1992/1.sz.melléklete/
10. Foltin Jolán : Játék-tánc az óvodában
11. Perlai Rezsőné: A matematikai nevelés módszertana
12. Dr. Tótszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában Budapest FER-CO Kft. és a Váci Ofszet Kft. 1994.
13. Könczey Réka, Kovács Erika, Kovács Lászlóné, dr. Varga Attila: Zöld Óvoda leszünk
14. Módszertani segédanyag és útmutató Zöld Óvoda címpályázatra készülő óvodapedagógusoknak
15. Fabóné Nagy Andrea - Faggyas Jánosné: Zöld napok a környezeti nevelésben: tervezéstől a megvalósításig Gyomai Nyomda, Szarvas, 2002. • Faust Dezsőné
16. Vargáné Biharvári Gabriella: ZÖLD OVI – Ötletgyűjtemény kisgyermeknek környezet- és természetvédelmi neveléséhez Tisza Klub, Szolnok 1998
17. Dr. Váginé Farkas Ildikó - Zadravec Teréz: Útmutató a néphagyományörző óvodai program megvalósításához, 2. módosított kiadás, Gödöllő. 2003

SZLOVÁK NEMZETISÉGI NYELVI NEVELÉS

SZLOVÁK NEMZETISÉGI NYELVI NEVELÉS

A nemzetiségi óvodai nevelés az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

A szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés a gyermekek életkorának, és egyéni érdeklődésének megfelelően kötetlen formában az egész hétre kiterjed. Kötött formában a dalos népi játékok, mozgásos tevékenységek, ismeretszerzések során kerül megvalósításra. A magyarul feldolgozandó témakörök adják az alapot, építve a gyermekek felnőtt minta, utánzás alapján történő, játékos ismeretsajátítására.

Az alábbi évkörök szerint történő anyagbontás az óvodai élet tevékenységformáira épül, melynek kiindulópontjai a Környező világ megismerése, megszerettetése témakörei, amelyre szorosan épül föl a többi tevékenységforma feldolgozandó anyaga.

SZLOVÁK NEMZETISÉGI NYELVI NEVELÉS ŐSZI ÜNNEPKÖR

Téma rozhovory		Jarný materiál
Život v materskej škole		
Predstavenie	<ul style="list-style-type: none">- Moje meno- Ako sa voláš- Kto si ty?- Ja som....moje meno je	Piesne: <ul style="list-style-type: none">- Fúkaj, fúkaj...- Prší, prší...- Muchotrávka...- Mám ručníček...- Tkám, tkám, tkala som
Pozdravenie	<ul style="list-style-type: none">- Dobrý deň prajem- Dovidenia- Ahoj	
Jeseň	<ul style="list-style-type: none">- Jesenné počasie- Jesenné ovocie- Jesenné zeleniny- Farby jesené	Vyčítanky: <ul style="list-style-type: none">- Stojí vřba....- Kvá, kvá...- 1, 2, 3,- Tidli, tidli
Zvieratá	Domáce zvieratá <ul style="list-style-type: none">- Krava, kôň, svina- Hydina na dvore: kohút, sliepka	Báseň: <ul style="list-style-type: none">- Jeseň- Jeseň prišla
Tradície	<ul style="list-style-type: none">- Oberačka- Deň Michala	Rozprávka: <ul style="list-style-type: none">- O repe

SZLOVÁK NEMZETISÉGI NYELVI NEVELÉS TÉLI ÜNNEPKÖR

Téma rozhovory		Jarný materiál
Zima	<ul style="list-style-type: none">- Počasie- Obliekanie- Príde Dedo Mráz- Zimné hry- Vianoce- Kračún- Farby	Rozprávky <ul style="list-style-type: none">- Opustená búdka Báseň <ul style="list-style-type: none">- Príde Dedo Mráz...- Bude zima, bude mráz...- Vřba... Piesne, vyčítanky <ul style="list-style-type: none">- Stojí vřba...- Vrana letí...- Keď napadá...- Na tej jedličke..- Ide starý Mikuláš...
Moja rodina	<ul style="list-style-type: none">- Kto je to?- Kto, čo robí doma?- Otecko, mamička- Je to...? Nie.. Áno...to je...	
Ľudské telo	<ul style="list-style-type: none">- Naše telo- Zdravie- Lekár	
Tradície	<ul style="list-style-type: none">- Príde Dedo Mráz- Vianoce- Kračún	

SZLOVÁK NEMZETISÉGI NYELVI NEVELÉS TAVASZI ÜNNEPKÖR

Téma rozhovory		Jarný materiál
Jar	<ul style="list-style-type: none">- Počasie- Obliekanie- Kvety- Vtáky, bocian, lastovička- Farby- Hry	Pieseň: <ul style="list-style-type: none">- Javorová brána...- Prší, prší- Na zelenej...- Malá Julianka...- Tkám, tkám- Utekaj, utekaj, ...
Doprava	<ul style="list-style-type: none">- Na ceste auto, autobus- Vo vode loď- Vo vzduchu helikoptéra, lietadlo- Na železnici vlak- Semafór	Vyčítanky: <ul style="list-style-type: none">- Jeden, dva, tri...- Ekte, pekete...- Tidli, tidli... Rozprávka: -- Bol jeden domček...
Zvieratá v poli, v lese	<ul style="list-style-type: none">- Zajac- Medveď, líška, vlk	
Tradície	<ul style="list-style-type: none">- Veľká noc	

SZLOVÁK NEMZETISÉGI NYELVI NEVELÉS NYÁRI ÜNNEPKÖR

Téma rozhovory		Jarný materiál
Leto	<ul style="list-style-type: none">- počasie- kvety- zeleniny- vtáky	Rozprávky <ul style="list-style-type: none">- Opustená búdka...- O červenej sliepočke... Báseň <ul style="list-style-type: none">- Fialôčka- Bocian...
Zvieratá	<ul style="list-style-type: none">- bocian- lastovička	Piesne vyčítanky <ul style="list-style-type: none">- Javorová brána...- Prší, prší...- Na zelenej lúke...- Viažem si kyticku...- Maličká som...- Malá Julianka...
Doprava	<ul style="list-style-type: none">- vo vode loď- vo vzduchu helikoptéra, lietadlo	

Felhasznált irodalom:

- Mária Matulaiová Mária Gorjánová (1998) Vystri slnko lúčiky, Otvor zlaté púčky Nemzeti Tankönyvkiadó Nemzetiségi Önálló Osztálya CIER- PRINT Bt.
- Holécyhová-Rusnácková (1971) Bratislava Slovenské pedagogické nakladateľstvo Kniha pre najmenších
- Játékvarázs Pedagógiai Program ajánlásai alapján Békéscsaba 2019. 65. o.
- <https://www.youtube.com/watch?v=tntnkeeDwqE>

PROGRAMUNKAT ÚGY ÁLLÍTOTTUK ÖSSZE, HOGY A NEVELÉSI FOLYAMAT VÉGÉN A GYERMEKEK TÖBBSÉGE BELÉPJEN A LASSÚ ÁTMENETNEK ABBA AZ ÁLLAPOTÁBA, AMELYBEN AZ ÓVODÁBÓL ISKOLÁSSÁ ÉRIK.

PROGRAMUNK KERET JELLEGÉBŐL ADÓDÓAN — AZ ÓVODA ADOTTSÁGAIT, LEHETŐSÉGEIT, HAGYOMÁNYAIT FIGYELEMBE VÉVE, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ATTITÚDJE, A SZÜLŐK IGÉNYE ALAPJÁN HOMOGEN ÉS HETEROGEN ÉLETKORÚ CSOPORTOK SZERVEZÉSÉRE IS LEHETŐSÉGET AD.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A helyi Pedagógiai Program hatálya kiterjed az óvoda valamennyi dolgozójára és partneri körére.

A nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- innováció
- szervezeti átalakítás,
- a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol,
- Törvényi változás.

A programmódosítás előterjesztése:

- írásbeli előterjesztés benyújtása az óvodavezetőnek,
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

Nyilvánosságra hozatal módja:

- Szülői értekezleteken,
- Munkaközösségi foglalkozásokon.

A program elérhetősége:

- Vezetői iroda
- Honlap

Az óvodapedagógusoknak a Pedagógiai Programunkat az óvodából kivinni csak a vezető engedélyével lehet. Tilos a program sokszorosítása! Szülőknek csak betekintésre, helyben történő elolvasásra adható oda.

Felülvizsgálat rendje:

- Teljes átfogó felülvizsgálat: 5 évente
- Részleges felülvizsgálat: 1 évente a vezetői munkaterv szerint.

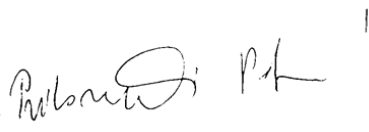
A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda Pedagógiai Programját az intézményvezető hagyja jóvá, és az a jóváhagyással válik érvényessé.

A Pedagógiai Program hatálybalépésével érvényét veszti az intézmény eddig hatályos jóváhagyott Pedagógiai Programja.

A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület 2021. szeptember 06-án megtartott határozatképes ülésén elfogadta.

Békéscsaba, 2021. szeptember 06.

.....
intézményvezető

Legitimációs záradék

- 1.) **Készítette:** Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda **nevelőtestülete**
Békéscsaba 2021-09.06.

.....
óvodavezető
Ph

- 2.) A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda a módosított **Pedagógiai Programjában** foglaltakkal a – 20/212. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) bek. a) pont. – biztosított véleményezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta, és a dokumentumról **szakmai véleményt alkotott** az intézményben működő (valamennyi) szakmai munkaközösség.
Békéscsaba 2021-09.06.

.....
szakmai munkaközösség-vezető

- 3.) A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda módosított **Pedagógiai Programjában** foglaltakkal kapcsolatban az óvoda nevelőmunkát segítő alkalmazottai a **tájékoztatást megkapták**.
Békéscsaba 2021-09.06.

.....
a nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében

- 4.) A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda módosított **Pedagógiai Programjáról** a - Nkt. 72. § (5) bek.- biztosított jogok alapján a **szülői közösség a tájékoztatást megkapta**.
Békéscsaba 2021-09.06.

.....
Szülői Munkaközösség

- 5.) Az óvoda nevelőtestülete a **Pedagógiai Programot** magasabb jogszabályban biztosított jogai alapján, át nem ruházható jogkörében –(Nkt. 26. § (1) bek, és Nkt. 70. § (1)-(2) –döntési hatáskörében 1/2021. (IX.06.) számú határozatával **elfogadta**.
Békéscsaba, 2021-09-06.

.....
a nevelőtestület nevében

.....
KT.elnök

6.) A Kőlcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda **módosított Pedagógiai Programjáról a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 128.§ (8) az Egészségügyi szolgálat nevében véleményt nyilvánított:**

Békéscsaba 2021-09.06.

Védőnő

7.) A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat nevében **véleményt nyilvánított**

Békéscsaba, 2021-09-06.

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke

Ph

8.) Az óvoda nevelőtestülete által elfogadott **módosított Pedagógiai Programot az óvoda vezetője magasabb jogszabályban (Nkt.26. § (1) meghatározott döntési hatáskörében 1/2021. (IX.06.) határozatszámon JÓVÁHAGYTA.**

Békéscsaba, 2021-09-06.

óvodavezető

KÖLCSEY UTCAI ÉS LIGETI SORI ÓVODA
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/324-864
e-mail: kolcseyovi@t-online.hu

KÖLCSEY UTCAI
ÉS LIGETI SORI ÓVODA
5600 Békéscsaba
Kölcsey u. 15.

JEGYZŐKÖNYV

Készült: Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda

Időpont: 2021. szeptember 06. 17.30.

Helye: a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda (Békéscsaba, Kölcsey u.15.)

A jegyzőkönyvet hitelesíti: Szvarnasz Alexandroszné óvodapedagógus – székhely óvoda

Orodán Lili óvodapedagógus – telephely óvoda

Téma: Intézmény alapdokumentumainak Pedagógiai Program, SZMSZ Házrend Adatvédelmi szabályzat aktualizálása, módosítása a jogszabály változásoknak megfelelően, elfogadtatása az alkalmazotti közösséggel.

Bevezető:

Pribelszki Péterné intézményvezető minden nevelőtestületi tagnak, a szülők képviselőinek, illetve a Szlovák Nemzetiségi önkormányzat vezetőjének elküldte **elektronikus formában** (e-mailben) az intézmény **Pedagógiai Programját, SZMSZ-t a Házirendet és az Adatkezelési szabályzatot**. Egy kolléganőnek kinyomtatott formában nyújtotta át a dokumentumokat elolvasásra, mert nem rendelkezik e-mail címmel.

Az intézményvezető e-mailben tájékoztatta az Alkalmazotti közösség tagjait az alapdokumentumok aktualizálásának, illetve módosításának szükségességéről. A megküldött intézményi dokumentumok kapcsán további módosítási javaslat nem került megfogalmazásra egyik alapdokumentum esetében se az alkalmazotti közösség részéről.

A Szlovák Önkormányzat elnöke és a szülők képviselői egy előre egyeztetett időpontban személyesen is aláírták, és ezzel véleménynyilvánításukat megerősítették.

A döntéshozatal eredménye az alábbiak szerint került megállapításra:

A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda nevelőtestülete döntési jogával élt, és a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda módosított **Pedagógiai Programját** a 1/2021. (IX.06.) határozatszámom 100%-os támogatással **elfogadta**.

Pribelszki Péterné intézményvezető a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda **Pedagógiai Programját** 1-1/2021. (IX.06.) határozatszámom **jóváhagyta**.

A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda nevelőtestülete döntési jogával élt, és a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda módosított **Szervezeti és Működési Szabályzatát** a 2/2021. (IX.06.) határozatszámom 100%-os támogatással **elfogadta**.

Pribelszki Péterné intézményvezető a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda **Szervezeti és Működési Szabályzatát** a 2-1/2021. (IX.06.) határozatszámom **jóváhagyta**.

KÖLCSEY UTCAI ÉS LIGETI SORI ÓVODA
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/324-864
e-mail: kolcseyovi@t-online.hu

A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda nevelőtestülete döntési jogával élt, és a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda módosított **Házirendjét** a 3/2021. (IX.06.) határozatszámon 100%-os támogatással **elfogadta**.

Pribelszki Péterné intézményvezető a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda **Házirendjét** a 3-1/2021. (IX.06.) határozatszámon **jóváhagyta**.

A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda nevelőtestülete döntési jogával élt, és a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda módosított **Adatkezelési Szabályzatát** a 4/2021. (IX.06.) határozatszámon 100%-os támogatással **elfogadta**.

Pribelszki Péterné intézményvezető a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda **Adatkezelési szabályzatát** a 4-1/2021. (IX.06.) határozatszámon **jóváhagyta**.

Intézményvezető megköszöni a részvételt és bezárja az értekezletet.

.....
hitelesítő

.....
hitelesítő

.....
jegyzőkönyvvezető

Békéscsaba, 2021-09-06.

Ph.

.....
Pribelszki Péterné
intézményvezető

JELENLÉTI ÍV Jegyzőkönyvhöz

Dátum: 2021-09.06

KÖLCSEY UTCAI
ÉS LIGETI SÚR-ÓVODA
5500 Békéscsaba
Kölcsey u. 15.

Ssz.	Név	Aláírás
1.	Dohányos András Róbertné	Dohányos Róbertné
2.	Gregor Éva	Gregor Éva
3.	Horváthné Boros Gyöngyi	Horváthné Boros Gyöngyi
4.	Kovácsné Pocsaji Dóra	Kovácsné Pocsaji Dóra
5.	Nagy Edina	Nagy Edina
6.	László Andrea	László Andrea
7.	Nagyné Máté Erika	Nagyné Máté Erika
8.	Orodán Lili	Orodán Lili
9.	Pribelszki Péterné	Pribelszki Péterné
10.	Horváth Regina Melinda	Horváth Regina Melinda
11.	Szelesné Arany Brigitta	Szelesné Arany Brigitta
12.	Sztankovicsné Rábai Anna	Sztankovicsné Rábai Anna
13.	Szvarnasz Alexandroszné	Szvarnasz Alexandroszné

A Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda módosított **Pedagógiai Programját** megismertem, elfogadom:

Elfogadó határozat száma: 1/2021(IX.06.)

Ssz.	Név	Aláírás
1.	Dohányos András Róbertné	Dohányos András Róbertné
2.	Gregor Éva	Gregor Éva
3.	Horváthné Boros Gyöngyi	Horváthné Boros Gyöngyi
4.	Kovácsné Pocsaji Dóra	Kovácsné Pocsaji Dóra
5.	Nagy Edina	Nagy Edina
6.	László Andrea	László Andrea
7.	Nagyné Máté Erika	Nagyné Máté Erika
8.	Orodán Lili	Orodán Lili
9.	Pribelszki Péterné	Pribelszki Péterné
10.	Horváth Regina Melinda	Horváth Regina Melinda
11.	Szelesné Arany Brigitta	Szelesné Arany Brigitta
12.	Sztankovicsné Rábai Anna	Sztankovicsné Rábai Anna
13.	Szvarnasz Alexandroszné	Szvarnasz Alexandroszné

Békéscsaba, 2021-09-06.

KIVONAT

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének Kulturális, Köznevelési és Érdekegyeztetési Bizottsága 2021. szeptember 20-án tartott nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

Tárgy: Az önkormányzati fenntartású óvodák alapdokumentumainak módosítása

- A bizottság 5 igen, egyhangú szavazattal az alábbi határozatot hozta:

38/2021. (IX. 20.) KKÉB

HATÁROZAT

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének Kulturális, Köznevelési és Érdekegyeztetési Bizottsága a Közgyűlés Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 20/2019. (XI. 30.) önkormányzati rendelet 4. mellékletének 3.1.11. pontjában biztosított hatáskörében eljárva

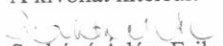
- a Békéscsabai Tündérváros Óvoda,
- a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda,
- a Százszorszép Művészeti Bázisóvoda,
- a Mackó-Kuckó Óvoda,
- a Penza Lakótelepi és Dr. Becsey Oszkár Utcai Óvoda,
- a Hajnal-Lenkey-Jázmin Utcai ÁMK,
- a Lencsési Óvoda és
- a Szigligeti Utcai és Kazinczy-lakótelepi Óvoda

módosított pedagógiai programját ellenőrizte és jóváhagyta.

Felelős: Sente Béla elnök
Határidő: 2021. szeptember 20.

Sente Béla sk.
a bizottság elnöke

A kivonat hitelül:

Szabóné Adám Erika
bizottsági titkár

**„ÓVODÁN KÍVÜLI ÓVODAI NEVELÉS MEGTERVEZÉSE A
KORONAVÍRU-JÁRVÁNY IDEJÉN
A KÖLCSEY UTCAI ÉS LIGETI SORI ÓVODÁBAN”**

2020

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

*ÓVODÁN KÍVÜLI ÓVODAI NEVELÉS
MEGSZERVEZÉSE
A KORONAVÍRUS JÁRVÁNY IDÉJÉN A
KÖLCSEY UTCAI ÉS LIGETI SORI ÓVODÁBAN*

*Békéscsaba
2020.*

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

Tartalomjegyzék

- I. Az óvodán kívüli munkarend (Home Office) megszervezésének és bevezetésének létjogosultsága
- II. Családkép – Óvodakép
- III. Feladatkörök szintjei – ellátandó feladatok
- IV. Az óvodapedagógusi távmunka megszervezésének elvei
- V. A távmunka beindítása – szervezési keretek
 1. Az óvodapedagógusok napi munkarendjének kialakítása
 2. Az óvodapedagógusoktól elvárható feladatok
- VI. Az óvodáskorú gyermek tevékenységi formái, a szülők segítése
- VII. A családokkal Home Office módban történő együttműködés várható eredményei
- VIII. Mellékletek

I. Az óvodán kívüli munkarend (Home Office) megszervezésének és bevezetésének létjogosultsága

- **Magyarország Kormánya** a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet 1. §-a értelmében az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány (koronavírus) következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében 2020. március 11. napja 15 órától Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki, és ezzel kapcsolatban 2020. március 12. napjától szigorú korlátozó intézkedéseket vezetett be.

Jogsabályi háttér:

- 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet veszélyhelyzet kihirdetéséről
- 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet Az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről (II.)

47/2020. (III.19.) Korm. rendelet a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről

Oktatási Hivatal ajánlása:

Módszertani ajánlás az óvodapedagógusok részére a koronavírus-járványban az óvodai ellátást végző intézmények esetében elrendelt rendkívüli szünetre

https://www.oktatas.hu/pub_bin/download/kozoktatas/tavoktatas/SNI/OVODAI_MODSZERTANI_AJANLAS.pdf

Az intézmény szabályozó dokumentumai:

- Pedagógiai program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házi rend

A bevezetésre kerülő távmunka célja: a munkatársakkal, családokkal és a gyermekekkel történő folyamatos kapcsolattartás, ez által a szervezeti és az óvodai csoportok kohéziójának megőrzése, a szülői ház támogatása gyermekeik nevelése és fejlesztése során.

2020. március 23-tól óvodapedagógusok az intézményi óvodai csoportban, nem folytatnak teljes nevelő tevékenységet, csak Békéscsaba Önkormányzata által meghatározott ügyeletet látnak el. Az óvodánknak és az óvodapedagógusainknak alkalmazkodniuk kellett a váratlanul kialakult szituációhoz. A rendelkezésünkre álló infokommunikációs eszközök segítségével, - napi kapcsolattartással – a szülők részére elindult az E ovi.

Első lépésként kidolgoztuk az E ÓVODA TERVE A KÖLCSEY UTCAI és LIGETI SORI ÓVODÁBAN dokumentumot, amely összefoglalta a tevékenységeket, azok megvalósítási

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

lehetőségeit. Figyeltünk rá, hogy érvényesüljön a gyermekközpontúság, játékoság, egyéni és korosztályi differenciálhatóság, az otthoni megvalósíthatóság, és az óvoda, illetve a csoportok éves munkatervében megfogalmazottak.

Második lépésként felmértük az infokommunikációs eszközeinket, milyen lehetőségek alapján tudjuk a mindennapos tevékenységünket megvalósítani. Szerencsére mindenki rendelkezett megfelelő eszközökkel, így egymást segítve, a családi kapcsolatokat is bevonva képesek voltunk az azonnali kezdésre.

A távmunka bevezetése előtt megtörtént fő szabályozó dokumentumok áttekintése, egyes tartalmainak a kialakult működéshez történő igazítása, illetve a közös és egységes értelmezése (PP, SzMSz, Házirend, munkaköri leírások kiegészítése).

II. Családkép – Óvodakép

A kialakult helyzet mindenkinek új, a gyermekeknek és a szüleiknek, óvodapedagógusoknak egyaránt. Mindnyájunknak fel kell dolgoznunk a kényszerű bezártságot és azt, hogy nem tudjuk, mindez meddig fog tartani. Az előzetes tájékozódásnak fontos szempontja volt, hogy az óvodai távmunka minden szereplője megtalálja azt az egyensúlyt, mely a feladatok minél egyenletesebb elosztásával nem terheli túl a pedagógusokat, és nem terheli a családokat.

Az előzetes kapcsolatfelvételkor bebizonyosodott, hogy családok élete megváltozik, mivel a szülők egy része tovább dolgozik, így a napi munka mellett végzi az otthoni teendőket a gyermekek teendői mellett. Lesznek, akik Home Office-módban dolgoznak, amivel eddig még nem kellett szembesülniük, így ez egy egészen másfajta napirendet fog megkívánni. A családok többségében vannak nagyobb gyermekek, akik iskolai feladataik ellátásában sokszor szorulnak majd szüleik segítségére. Vannak még kisebb testvéres családok, ahol a kistestvér ellátásának főbb teendői lehet, hogy eddig az óvodás testvér óvodai idejére esett. Vannak olyan családjaink is, ahol az elvált szülők számára biztosan kihívás lesz a gyermek vagy gyermekek megfelelő ellátásának megosztása. Több családban vannak olyan szülők, akik munkahelye azon a területen van, ahol nagyobb lehet a fertőzés esélye. Ez nagy lelki terhet róhat ezekre a szülőkre. Reméljük, kevesen lesznek, akiknél anyagi terheket fog jelenteni a kialakult helyzet. Mindenkinél egy megváltozott napirend kialakítására lesz szükség, ami sok kötelező elfoglaltságot fog tartalmazni.

Fontosnak tartjuk:

- az óvoda éves munkaterve alapján elkészített tematikus terveknek megfelelően tevékenységek leírásával, általunk összeállított játékos fejlesztő feladatok kidolgozását
- változatos tartalmakkal és formában folyamatosan és célirányosan kapjanak a szülők ötleteket, ajánlásokat, amelyekkel játékos tevékenységeket kínálhatnak fel, és adott esetben fejleszthetik gyermekeiket

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

- az interneten található fejlesztő, és kreatív oldalak linkjeinek átadásával segítsük a szülőket a helyzet pozitív megélésében, az élményszerzési lehetőségek elérésében
- érvényesüljön a higgadt érzékenység, felelős magatartás segítése, az egészséges életmód, egészség megőrzés, mentális egészséggel kapcsolatos tanácsok átadása, a gyermeknevelési tanácsok mellett.
- a ránk jellemző vidámságot, mosolyt, harmóniát sugárzó életszemlélet további érzékeltetése, átadása
- lehetőség szerint előnyben kell részesítenünk a minimális képernyőidőt igénylő tartalmak megosztását. Az óvodapedagógusok által megosztásra kerülő digitális tartalmak családokban történő továbbgondolása (kisfilmek megtekintése, feladatmegoldás, játékok, rajzolóprogramok Learning Apps alkalmazása stb.) során minden esetben a szülők, vagy nagyobb testvér személyes jelenlétének igénylése a szülőktől
- a kollégákkal, és a családokkal való digitális kapcsolattartás a megfelelő időkereteken belül
- a kollégák munkájának kialakítása a minimális képernyőidőt igénylő időtartamnak megfelelően

III. Feladatkörök szintjei – ellátandó feladatok

Intézményvezetői feladatok:

- *Az új munkaforma beindításának előkészítése:* Tervezési szakasz: Fenntartóval történő egyeztetés, munkatársak bevonódásának a szülők tájékoztatása
- *A rendszer működtetése:* stratégiai és operatív irányítási feladatok ellátása
- *Ellenőrzés és értékelés* a működési szabályok és értékelési rendszer alapján
- *Szükséges korrekciók végrehajtása:* szabályozó dokumentumok, működési gyakorlat aktuális módosításainak koordinálása, ellátása

Vezető helyettes óvodapedagógus feladatai: szakmai munkaközösség és munkacsoportok irányítása.

Munkaközösség vezetők és egyéb fejlesztő feladatokat ellátó pedagógusok feladatai

Gyermektánc, Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés, Mozgásfejlesztés – Tartásjavítás, Néphagyomány Munkaközösség, Labdajátékok az Óvodában, Zöld óvoda, Madárbarát óvoda

A tematikus terveknek, és a saját munkaközösségük által kidolgozott programnak megfelelő, az interneten keresztül átadható tartalmak kidolgozása.

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

Óvodapedagógusi feladatok:

- A családok támogatása az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés, valamint az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megsegítése a szokásostól eltérő formában, többnyire információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközök igénybevételével.
- A Home Office kialakított munkarendje szerint az intézmény pedagógiai programjára és éves munkatervére alapozott feladatok ellátása (Lásd a saját intézmény aktualizált Pedagógiai Program, Munkaterv, vezetői utasítások, és egyéb tartalmakat).
- Az Ügyeleti rendszer szerinti munkavégzés, egyénre szabott feladatok ellátása.

IV. Az óvodapedagógusi távmunka megszervezésének elvei

- A nevelőmunka középpontjában változatlanul és hangsúlyosan a gyermek áll.
- Kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek virtuális jelenléte fontos feltétele a távmunkában ellátható óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a szülők és a gyermek számára.
- Lehetőség szerint egyenletes terhelés mellett az óvodapedagógusok összehangolt munkájukkal hozzá kell, hogy járuljanak a távmunkában ellátandó óvodai nevelés eredményességéhez.
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése, valamint szükség szerint a családok és az óvodapedagógusok mentális megsegítése a Home Office-ban történő munkavégzés során is speciálisan képzett szakember/szakemberek közreműködését igényli/igényelheti. Az óvodában utazó pedagógusként dolgozó segítő szakemberek - logopédus, fejlesztőpedagógus - is online folytatják fejlesztő munkájukat.
- A szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés feladata nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseinek szem előtt tartása.

Tárgyi feltételek

- A munkavégzés helyszínét képező otthoni munkaterületet úgy kell kialakítani és használni, hogy az a kényelmi szempontokon túl minden tekintetben megfeleljen a munkavédelmi előírásoknak is.
- A szülők figyelmét fel kell hívni arra, hogy gyermekeik otthoni környezetét – akár csak rövid időszakokra is – oly módon célszerű kialakítani, hogy az megfelelően szolgálja a biztonságot, kényelmet, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, és tegyék lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését is.
- Amennyiben indokolt és szükséges, bizonyos időszakokban az intézmény épületeibe történő munkavégzésre is lehetőség van.

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295

E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

- A a távmunka megvalósításának feltétele megfelelő infokommunikációs eszközök, amelyek saját dolgozói erőforrásból valósultak meg: számítógép, laptop, internet hozzáférés, okostelefon, Messenger mobilalkalmazás, Viber mobilalkalmazás, Gmail e-mail levelezőcím, korlátlan telefonhasználat előfizetés
- Intézményünk város ügyeleti rendszere miatt március. április hónapban fogadta az érdeklődő gyermekeket, ezért indokolt és szükséges volt, bizonyos időszakokban az intézmény épületeibe történő munkavégzésre is a gyermekek között

Távmunka / otthoni munkavégzés (HOME OFFICE) bevezetésének lehetőségei a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori óvodában

Távmunka végzése során plusz költségkihatás nélkül otthonunkban rendelkezésünkre álló a távmunka végzésére alkalmas eszközök és lehetőségek?

- a) laptop
- b) internet hozzáférés
- c) okos telefon
- d) Facebook mobilalkalmazás
- e) Messenger mobilalkalmazás
- f) Viber mobilalkalmazás
- g) gmail e-mail cím
- h) korlátlan telefonhasználat előfizetés

V. A távmunka beindítása – szervezési keretek

1. Az óvodapedagógusok napi munkarendjének kialakítása

A napi munkarend kialakításában szerepet játszott

- az óvodapedagógusok óvodában végzett ügyeleti munkája
- a családok folyamatosan kialakuló napirendje
- az óvoda működéséhez hozzájáruló adminisztratív, illetve gyakorlati feladatok elvégzése

A munka beindítása után a csoportok óvodapedagógusai az előbb felsorolt tényezők miatt, változó munkarend szerint végezték a munkájukat, ami tartalmazta az

- elektronikus kapcsolattartás a családokkal: gyermekekkel, szülőkkal, illetve igény szerint rendelkezésre állás
- a családok számára készített segítő tartalmakkal kapcsolatos megbeszélések, esetleges visszacsatolások
- a szülők és a gyermekek által kezdeményezett különböző kommunikációs helyzetekbe való bekapcsolódás
- a családok számára készített segítő tartalmak elkészítése és elektronikus megosztása
- előzetes egyeztetés szerint a gyermekek fejlődésállapotát visszacsatoló családi beszélgetésekbe való bekapcsolódás
- elektronikus kapcsolattartás vagy rendelkezésre állás a munkatársakkal
- a nevelő-oktató munka tervezése, értékelése: tanulási és nevelési tervek, gyermekek fejlődésállapotának értékelése, munkatervi feladatok kivitelezése,

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

pedagógusminősítésre való készülés, pedagógus, intézményi, vezetői önértékelésre, ellenőrzésre való felkészülés

- egészségvédelem,
- mentálhigiénés töltetkezés, – szakmai töltetkezés

Az óvodapedagógusoktól elvárható feladatok, segítő támogatások

- az otthoni folyamatos és rugalmas heti és napirend kialakításában
- gyermekekben való tudatosítása az óvodapedagógusok által javasolt játék és egyéb tevékenységekben való részt vételre
- a javasolt tevékenységekhez szükséges feltételek, és amennyiben szükséges személyes jelenlétük biztosításában
- lehetőség szerint vonják be a kisebb vagy nagyobb testért/testvéreket, elősegítve ezzel is a különböző képességek fejlesztését, fejlődését, a szocializációt
- a tevékenységek közötti arányok harmonikus kialakításában
- a **játék** kitüntetett szerepének és annak személyiségfejlesztő lehetőségeinek, illetve hatásainak érvényesülésében
- a különböző tevékenységeket kötött formában történő tervezése a gyermekek életkori sajátosságai függvényében (5–35 perc időtartam legyen)
- a **gondozás meghatározó, és kiemelt szerepének érvényesüléséről** a csoportok nevelési terveinek megfelelően
- **Az óvodai nevelés-tanítás tervezése és értékelése** a Csoportnaplókban történő dokumentálása, kiemelt hangsúlyt helyezve a műveltségterületekre, az adott témákhoz kapcsolódóan a célokra, valamint a javasolt módszerekre és eszközökre – a szülők számára is értelmezhető, illetve a szülők és gyermekek számára kivitelezhető módon
- az egyes **gyermekek fejlődésének** követése a Fejlődési naplókban kerülnek dokumentálásra
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel, fejlesztő pedagógusokkal, logopédusokkal... tartandó kapcsolattartásban
- szükség esetén szociális segítők megkeresése
- az Óvodai Csoportnapló egyes elemeinek újragondolása:
Szervezési feladatok
A tevékenységekben megvalósuló tanulás javasolt heti terve
- Fejlődési napló egyes elemeinek újragondolása

A vezetői ellenőrzés és értékelés rendszere

- Az óvoda szakmai színvonalának megtartása
- A Home Office bevezetésének intézményi szintű szabályozása
- Az elvárásoknak való megfelelés ellenőrzése

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

Kapcsolattartás a szülőkkel, és az óvodapedagógusokkal

A szülőkkel, és a kollégákkal való kapcsolattartáshoz létrehozott csoportok

Az alábbi alkalmazások

Facebook csoport létrehozása: **Messenger** alkalmazás minden csoport részére külön

- Nefelejcs csoport
- Búzavirág csoport
- Napraforgó csoport
- Pipacs csoport
- Cica csoport
- Csigá csoport

Az óvodapedagógusok részére

- Kölcslig óvodapedagógusok néven **Messenger** csoport létrehozása

A pedagógiai munkát segítők részére:

- Dajkák gyöngyei néven **Messenger** csoport létrehozása

- **pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, közművelődési intézmények**
- **iskolák**
- **a Szlovák nemzetiségi önkormányzat, szervezetek**

VI: Az óvodáskorú gyermek tevékenységformái, a szülők részére támogató segítség nyújtása

A családi nevelés megsegítése, különböző tevékenységformák, és szakmai tartalmak ajánlásával, az érintettek aktivizálásával, bevonásuk biztosításával.

Játék

- az óvodapedagógus tájékoztassa a szülőket a **SZABAD JÁTÉK KITÜNTETETT SZEREPÉNEK** fontosságáról, melynek során a gyermek újraéli az őt ért élményeket és feldolgozza azokat.
- a gyermekeik számára naponta visszatérő játék iránti pszichikus szükséglet kielégítésére megfelelő idő és tér biztosítására

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

- az otthonokban biztonságosan kialakítható állandó és mobil játékterek (tanulási terek) kialakításához
- a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz, és a mozgásos játékok megvalósulásához
- a környező világ megismerése, és a matematikai tartalmak elsajátításához szükséges eszközök megismertetése
- a gyermeki igények és lehetőségeik függvényében, hogyan válhat a szülő a gyermek játszótársává
- hogyan segítheti, a szülők jelenléte a testvérek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.
- a játékos tevékenységek keretében tovább folytatódjon a **Szlovák nemzeti nevelés, játékos tartalmakat, zenés, mozgásos lehetőségeket felkínáló videók segítségével.**

Verselés, mesélés

- az óvodapedagógus törekedjen az Anyanyelvi nevelés kiemelt szerepének hangsúlyozására
- az otthoni verselés, és mesélés közösen átélt élményének megvalósításához lehetőség szerint a család közös helyiségében kerüljön kialakításra egy meghitt, kényelmes sarok, zug, ahol a gyermeknek is lehetősége van könyveket nézegetni, bábozni, dramatizálni, mesélni, az óvodapedagógusok által átadott hanganyagokat meghallgatni, akár önállóan vagy a szüleivel közösen.
- a gyermekek könyvei közül kerüljenek előtérbe az éppen aktuális téma szerinti verses, mesés és egyéb más könyvek
- az óvodapedagógus ajánlásaival biztosítsa a lehetőséget a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre
- hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy a versek és mesék hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, miközben érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, a kisgyermek mentális higiéniájának is elmaradhatatlan eleme
- a kiválasztott és felajánlott anyagok főleg magyar gyermekköltészet és népmesekincs alkotásaiból kerüljenek ki
- a személyiségi jogok tiszteletben tartásával az önálló mese, versmondásokra való buzdítás, és esetleg a csoport gyermekei közötti megosztás
- minden gyermek számára a délutáni csendes pihenő és az alvást kevésbé igénylő gyermekek csendes tevékenységéhez képeskönyvek nézegetésének ötletekkel, buzdítással történő segítése
- a lehetőségekhez mérten készüljenek az óvodapedagógusok által elkészített mesés, verse hanganyagok, amelyek így kerüljenek feltöltésre a csoportok oldalára

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét, hogy lehetőség szerint a család közös helyiségében vagy a gyermek szobájában kerüljön kialakításra egy olyan csendes sarok vagy kuckó, ahol a gyermeknek is lehetősége van zenét hallgatni akár önállóan, vagy a szüleivel együtt
- a gyermekek által használható hangszerek is a számukra látható, és szüleik közbenjárásával elérhető legyen
- éneklés, zenélés a gyermekek mindennapi tevékenységének része legyen
- otthon is folytatódjon a játékos, önálló mondóka, és dal alkotása
- a gyermek spontán éneklésének otthoni támogatása, szülőkkel együtt való közös éneklésének megvalósítása
- hangszerekkel való további ismerkedés megvalósítása online, vagy testközeli formában
- a szülői minta spontán utánzásával az éneklés - zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válják. A mozgás, a ritmus, a dallam és a szöveg globális élményt nyújt a gyermekek számára
- az óvodapedagógusi kompetencia és az óvodában már kialakított szokások függvényében tovább folytatódjon a **Gyermektánc** a kolléganő felajánlott zenés, mozgásos videóival, illetve saját készítésű zenei anyagával

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- lehetőség szerint ott ahol leginkább együtt van a család, alakítsanak ki egy olyan teret, illetve biztosítsanak a gyermek számára egy asztallaprészt vagy festőállványt, ahol a nap bármely szakában szabadon fejlesztheti és kipróbálhatja saját kreativitását, esetleg megismerkedhet új anyagokkal
- az ehhez szükséges anyagok, felszerelések mindi elérhetőek legyenek a gyermek számára
- a tevékenység legyen továbbra is az öröm forrása
- ösztönözze a szülőket és a gyermekeiket az anyagtakarékosságra, a felhasználható anyagok folyamatos gyűjtésére, és a hasznos hulladékok újbóli felhasználására
- az óvodapedagógus instrukciói alapján a szülők segítsenek megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival
- a javasolt digitális tartalmak között szerepeljen a népi kismesterségekkel való ismerkedés
- ösztönözze szülőket, hogy a gyermek vagy a család alkotásaiból készítsenek házi kiállítást, melynek fotóit igényük szerint megoszthatják a csoporttársakkal.
- az óvodapedagógus pedagógiai tanácsai és ajánlásai során kiemelt figyelemmel legyen a tehetséges gyermekekre – újabb technikák, eszközök ajánlása, rajzpályázati lehetőségek ismertetése a szülőkkel –

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

- javasolja a szülőknek, hogy a gyermek otthon készített munkáit folyamatosan gyűjtsék össze, és a járvány megszűnte után hozzák el azokat óvodába
- gyermeki vagy családi alkotás fotója kerüljön megosztásra a szülők és az óvodapedagógusok között
- figyelmeztesse a szülőket a vizuális tevékenységek során előforduló esetlegesen előforduló baleseti veszélyforrások kiküszöbölésére, megszüntetésére.

Mozgás

Az óvodai egészségnevelés – benne a mozgásfejlesztés – háttere a család, mely közeg kitüntetett szerepet kell, hogy vállaljon a gyermek rendszeres mozgásának megszervezésében és megszerettetésében.

- az óvodapedagógusnak szorgalmaznia kell a gyermekek számára az életszükségletet jelentő, a mozgás biztosításához szükséges belső és külső terek kialakítását
- az otthoni napirend kialakításánál feltétlenül szerepeljen a napi mozgás, és **lehetőségeknek** megfelelően, minél több idő eltöltése a szabad levegőn
- téma és feladat ajánlásai kapcsán törekedjen játékos mozgásfeladatokon keresztül is az értelmi és szociális képességek fejlesztése, a kooperatív (testvérekkel és szülőkkel együtt végezhető) mozgásos játékok alkalmazására
- tudatosítsa a szülőknél az életkornak megfelelő terhelés, az állóképesség fejlesztésének fontosságát, és ezekhez játékos utánzó mozgásfeladatok ajánlásával nyújtson segítséget.
- az óvodapedagógusi kompetencia és az óvodában már kialakított szokások függvényében tovább folytatódjon a **Mozgásfejlesztés Tartásjavító** torna és a **Labdajátékok** az óvodában mozgásos fejlesztő program a mozgásfejlesztő kolléganők mozgásprogramjainak és gyakorlatainak ajánlásával

A külső világ tevékeny megismerése

A környezet megismerése és a környezet megismerésének lehetősége a hirtelen megváltozott hétköznapiakba vegyített sokszínű, érdekes, és izgalmas tevékenységek biztosításával átfogja az egész családi életet. A szeretet, a kötődés, valamint különböző élménybefogadások keltésével az érzelmek és kifejezőképességek, valamint a különböző szokások kialakításának és fejlesztésének fokozott és tudatos hangsúlyozása.

- az óvodapedagógus téma, cél és feladat ajánlásainak fókuszában az egészség és a test védelme kell, hogy legyen
- a családdal történő kapcsolattartása során építsen a gyermekek óvodában szerzett ismereteire, a közös óvodai programok, kirándulások és a gyermekek egyéb élményeire
- A családok hatékony és folyamatos bevonásával az óvodapedagógus „ébressze fel” az érdeklődést a környezet és az egészségvédelem lehetőségeinek megismertetésével a családi és gyermeki szokások feltérképezésére

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

- bátorítsa a szülőket új szokások és gyermeki viselkedésformák bevezetésére, a kialakult és megfelelő szokások megerősítésére
- hívja fel a szülők figyelmét arra a tényre és lehetőségre, hogy a gyermekek a környezetükön végzett közvetlen tevékenységek során számos, és életre szóló matematikai tudást és kompetenciát szerezhetnek
- az ötletek átadása során jelenjenek meg az óvodában eddig is előtérbe került **Népi hagyományok** átadása a **Jeles napok, Világnapok** tartalmának megfogalmazásával **Zöld tartalmak, Madárbarát** óvoda cél, és feladatainak érvényesítésével

Munka jellegű tevékenységek

A családok tartós otthonléte – kivált, ha az bezártsággal is együtt járó – számos lehetőség nyílik a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenységek felkínálására és gyakorlására.

- az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét, hogy vonják be gyermekeiket otthon is a különböző munkafolyamatokban, melyek a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetőségei
- ezek örömmel és szívesen végzett tevékenységek legyenek
- az önkiszolgálás, a segítség a szülőknek/nagyszülőknek, a testvérekkel együtt, értük
- az önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése
- szelektív hulladékok szétválogatása
- növény és kisállat gondozás
- kertészkedés
- háztartási munkák játékos formában történő megvalósítása
- az óvodapedagógus adjon tanácsot a szülőknek a belső és külső környezetben végezhető munkák feltételeinek megteremtéséhez, a gyermeki munka tudatos szervezéséhez
- ösztönözze a szülőket a gyermekkel való együttműködésre
- erősítse a szülőket abban, hogy folyamatosan, konkrétan és reálisan, a gyermeket saját magához mérten részesítsék fejlesztő értékelésben

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

- az óvodapedagógusok a nevelés-tanítás támogatását online tartalmak válogatásával, illetve hasznos linkek továbbításával segítsék a szülőket és a gyermekeket
- megosztásra kerülő digitális nevelési és tanulási tartalmak mennyiségét, minőségét és ütemezését egyaránt a „mérték az érték”, és „a kevesebb az több” szemlélet érvényesítése kell, hogy jellemezze
- amelyek játékos tevékenységeket ígérnek, motiválók, leköthetik a gyermekek figyelmét, és adott esetben fejlesztő hatásuk is van/lehet

VII. A családokkal Home Office módban történő együttműködés várható eredményei

- **Az óvodapedagógust elsődlegesen ne a fejlesztési szándék motiválja!**
- Az óvodapedagógus a gyermekek otthoni tanulásának az alábbi formáit ösztönözze, javasolja:
 - az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás,
 - szokások alakítása,
 - a spontán játékos tapasztalatszerzés,
 - a játékos, cselekvéses tanulás,
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
 - a szülők által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, – a gyakorlati problémamegoldás.
- támogassa a szülőket tanácsaival abban, hogy mindig személyre szabottan, és pozitív értékeléssel segítsék gyermekeik személyiségének kibontakozását
- nyugtassák meg a szülőket, hogy az okos szabályokat felállító, a gondosan összeállított családi napirendet követő, a gyermekeiket cselekvő aktivitásra, kreativitásra és megtapasztalásokra serkentő családokban nevelkedő gyermekek a karantén következményeként nem kerülnek olyan helyzetbe és állapotba, amelyek majdan az iskolába történő beilleszkedésüket nehezítenék
- fokozódik a szülők folyamatos kapcsolattartása az óvodapedagógusokkal, és lehetőség szerinti együttműködésre törekvése gyermekeik megfelelő fejlődése, fejlesztése érdekében
- remélhetőleg, erősödik az odafigyelés a saját, és mások egészségére, így az óvodába bejövő gyermekek egészségi állapotának alakulására – óvodán belüli fertőzések -
- a felnőttek megértik, és gyermekeikkel is megértetik, hogy sok tekintetben változnunk és változtatnunk kell, és máshogy kell élnünk
- különböző természetvédelmi, önmagunkat és másokat védő tartalmak alapköveire tudatosan építünk az óvodai nevelés során
- erősödik az emberekben az egymásra való odafigyelés, egymás segítése, ezzel is segítve a gyermeki szocializáció harmonikus fejlődését

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

- erősödik az összetartozás érzése, az azonos értékek megélésének fontossága, az egymásért végzett munka jelentősége

„Az egészséges közösség a tagok szeretetén és egymás iránti figyelmén épül fel.”

Millard Dean Fuller

Békéscsaba 2020. március

Felhasznált szakmai háttéranyagok:

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Hasznos praktikák a módszertárból: Óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezése a koronavírus idején
<http://mod-szer-tar.hu/ovodan-kivuli-ovodai-neveles-megszervezese-a-koronavirus-jarvany-idejen-adaptalhato-altalanos-tajekoztato-ingyenesen-letoltheto-szakmai-anyag-ovodavezetoknek-ovodapedagogusokna/>

VIII. Mellékletek

- Oktatási Hivatal ajánlása: Módszertani ajánlás az óvodapedagógusok részére a koronavírus-járványban az óvodai ellátást végző intézmények esetében elrendelt rendkívüli szünetre
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/tavoktatas/SNI/OVODAI_MODSZERTANI_AJANLAS.pdf
- E óvoda terve a Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvodában
- Első „beköszönő”
- Minta Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda E – ovi Tematikus terv
- Minta Heti Tematikus terv napi lebontása

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

Kedves Mindenki!

Néhány gondolattal szeretnénk segíteni abban, hogy a szép emlékekből több legyen, amikor ez az időszak már a múlté lesz.

Próbáljatok kialakítani valamilyen napirendet, rendszerességet a mindennapokra, amit a gyermekekkel közösen megbeszéltek, és elfogadtok. Készíthettek egy napirend táblácskát, amin bejelölhetitek a feladatokat, így a gyermekek is tudják ezt követni. Tartsátok meg azokat az időpontokat, ami az oviban is van, reggeli étkezés, közös tevékenykedés, közös játék, ebéd, délutáni pihenés, közös vacsora, lefekvés időben, mintha másnap az oviba kellene menni.

A délutáni pihenő se maradjon el - esetleg hétfvégén-! Ilyenkor lehet sokat mesélni, de legyen nyugalom.

A gyerekek lehetnek naposok, teríthetnek a reggelihez, ebédhez, vacsorához. Segíthetnek az asztalt leszedni, esetleg mosogatni, vagy a mosogatógép körül is....

Lehet még együtt

Az általunk összeállított Tematikus tervek sok az interneten megnézhető, letölthető linket tartalmaznak majd. Ezeket a videókat legjobb, ha együtt nézitek meg, miközben megbeszélhetitek a látottakat, hallottakat. A szlovák videók a sok kép miatt érthetőek, követhetőek lesznek

Rendszeresen kaptok majd gyermektáncos, mozgásfejlesztő, labdajátékos videókat, a játékos együttes tevékenység elvégzésére.

Az otthon lévő játékok kiválasztását is osszátok be. Ne csak a gyerekek válasszanak, mindenki érvényesítse az akaratát, legyen az gyerek vagy felnőtt. Aki otthonról dolgozik, vagy nagyobb gyermekkel tanulnia kell, beszéljétek meg a gyerekekkel ezt is. Tudnak ők egyedül is tevékenykedni csöndben, nyugodtan, ha tudják, ezzel segítenek benneteket, vagy a tesót.

Ez mindenkinek új helyzet! Higgyétek el, ha jól csináljuk, mindenkinek könnyebb lesz.

És Ti tudjátok, hogyan kell JÓL csinálni!
Bízatom magatokban, és a gyermekeitekben!

Tudjátok: „Vonuló felhők mögött, mindig kék az ég!”

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

E - ÓVODA TERVE A KÖLCSEY UTCAI és LIGETI SORI ÓVODÁBAN				
VIZUÁLIS TEVÉKENYSÉG 	MOZGÁS 	MESE-VERS 	SEGÉDANYAGOK A SZÜLŐKNEK	DOKUMENTUMOK FELTÖLTÉSE MEGOSZTÁSA
FELTÖLTÉS HELYE				
A csoportok óvodapedagógusai az életkori sajátosságokat figyelembe véve választják ki az adott tevékenységhez illeszkedő meséket, verseket, vizuális tevékenységeket...stb, amit feltöltenek az erre az időszakra létrehozott zárt facebook csoportokba.			Az óvodapedagógus egyeztet a kolléganókkal írásos anyagot tölt fel, amelyet megoszt a zárt csoportban	Az óvodapedagógus egyeztet a kolléganókkal írásos anyagot tölt fel, amelyet megoszt a zárt csoportban
ÁTADÁS MÓDJA				
Leírás word dokumentum (pl.: főzős gyurma receptje, hajtogatás...) youtube videók megosztása, linkek megosztása pl.: témához kapcsolódó színezők okos telefonos felvétel	Az óvodapedagógus youtube videót, linket tölt fel a zárt csoportban, vagy élő bejelentkezéssel létesít kapcsolatot	Okos telefonos felvétel után, adott csoport óvodapedagógusa mesét mond. Youtube videók megosztása.	Különböző témákban segédanyagok megosztása a szülőknek. Módszertani könyvek ajánlása	Leírás word dokumentum Linkek és youtube videók megosztása.
Tevékenység leírása	Tevékenység leírása	Tevékenység leírása	Tevékenység leírása	Tevékenység leírása
Ajánlott tevékenységek, technikák: Síkon történő kifejezés: rajzolás, festés, színezés ceruzával, zsírkrétával, hurkapálcával, szívószállal Képalakítás, mozaik ragasztás, textil, papír alkalmazása, újrahasznosítható anyagok felhasználása Plasztikai munkák:	A kiválasztott mozgásanyag a gyermekcsoport életkori sajátosságaihoz, a gyermekek fejlettségéhez érdeklődéséhez, és az otthoni körülményekhez igazodik	Az irodalmi alkotások kiválasztása a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembe vételével történik, igazodva a gyermekcsoport aktuális fejlettségéhez, érdeklődéséhez, aktualitásokhoz, jeles napokhoz, Zöld tartalmakhoz, így is biztosítva a komplexitást. Az otthoni feldolgozás	<ul style="list-style-type: none">- vidámságot sugárzó képek, cikkek átadása- az egészséges életmód- egészség megőrzés- mentális egészséggel kapcsolatos tanácsok- higgadt érzékenység, felelős magatartás segítése- gyermeknevelési tanácsok	Tevékenységek: <ul style="list-style-type: none">- mesék- mondókák- versek- mozgásanyag- linkek kiválasztása, rendszerezése, megosztása az óvodapedagógusokkal, szülőkkel- LearningApps alkalmazása

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

<p>lisztgyurma, színes gyurma, megmunkálása, papír gyűrése, tépése, nyirkálása ollóval Barkácsolások: dobozok, flakonok.. megmunkálása, újrahasznosítása Origami hajtogatások</p>		<p>segítése képekkel, videókkal</p>		<p>- szlovák segédanyagok a témához kapcsoltn</p>
---	--	-------------------------------------	--	---

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda E – ovi Tematikus terv
2020.től -.....ig

TÉMAKÖR :

Műveltségterület	Verselés - mesélés	Rajzolás, festés, mintázás. kézimunka	Mozgás	Egyéb jó dolgok
				
Nefejejs Kis csoport 			Mozgásfejlesztés	Zöld tartalmak Jeles napok Ének, zenei anyag
Búzavirág Kis-középső csoport 			Tartásjavítás Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés	Anyanyelvi nevelés Zöld tartalmak Jeles napok Ének, zenei anyag Munkajellegű tevékenységek
Napraforgó Nagy-középső csoport 			Gyermektánc, népi játékok Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés Tartásjavítás	Anyanyelvi nevelés Zöld tartalmak Jeles napok Ének, zenei anyag Munkajellegű tevékenységek

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

Pipacs Nagy csoport 			Labdajátékok otthon is Gyermektánc, népi játékok Szlovák nemzetiségi nyelvi nevelés Tartásjavítás	Matematikai tartalmak Anyanyelvi nevelés Zöld tartalmak Jeles napok Ének, zenei anyag Munkajellegű tevékenységek
Cica csoport 			Labdajátékok otthon is	LearningApp alkalmazása Matematikai tartalmak Anyanyelvi nevelés Zöld tartalmak Jeles napok
Csiga csoport 			Labdajátékok otthon is	Ének, zenei anyag Matematikai tartalmak Anyanyelvi nevelés Zöld tartalmak Jeles napok

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu

Heti tematikus terv
2020.tőlig
..... csoport

Tervezett tevékenységek megvalósítása napi lebontásban

Nap	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Műveltségterület, egyéb ötletek, fejlesztő játékok, munkajellegű tevékenység ötletek					
Óvodapedagógusok feladata:	<ul style="list-style-type: none">• Óvodapedagógusok közötti szakmai egyeztetés• Szülők tájékoztatása.• A heti tevékenységekhez kapcsolódó anyagok, ötletek, videó felvételek, linkek megosztása a csoport zárt facebook oldalán				

Kölcsey Utcai és Ligeti Sori Óvoda
5600 Békéscsaba Kölcsey utca 15. Tel: 66/637-295
E-mail: kolcseyovi@t-online.hu